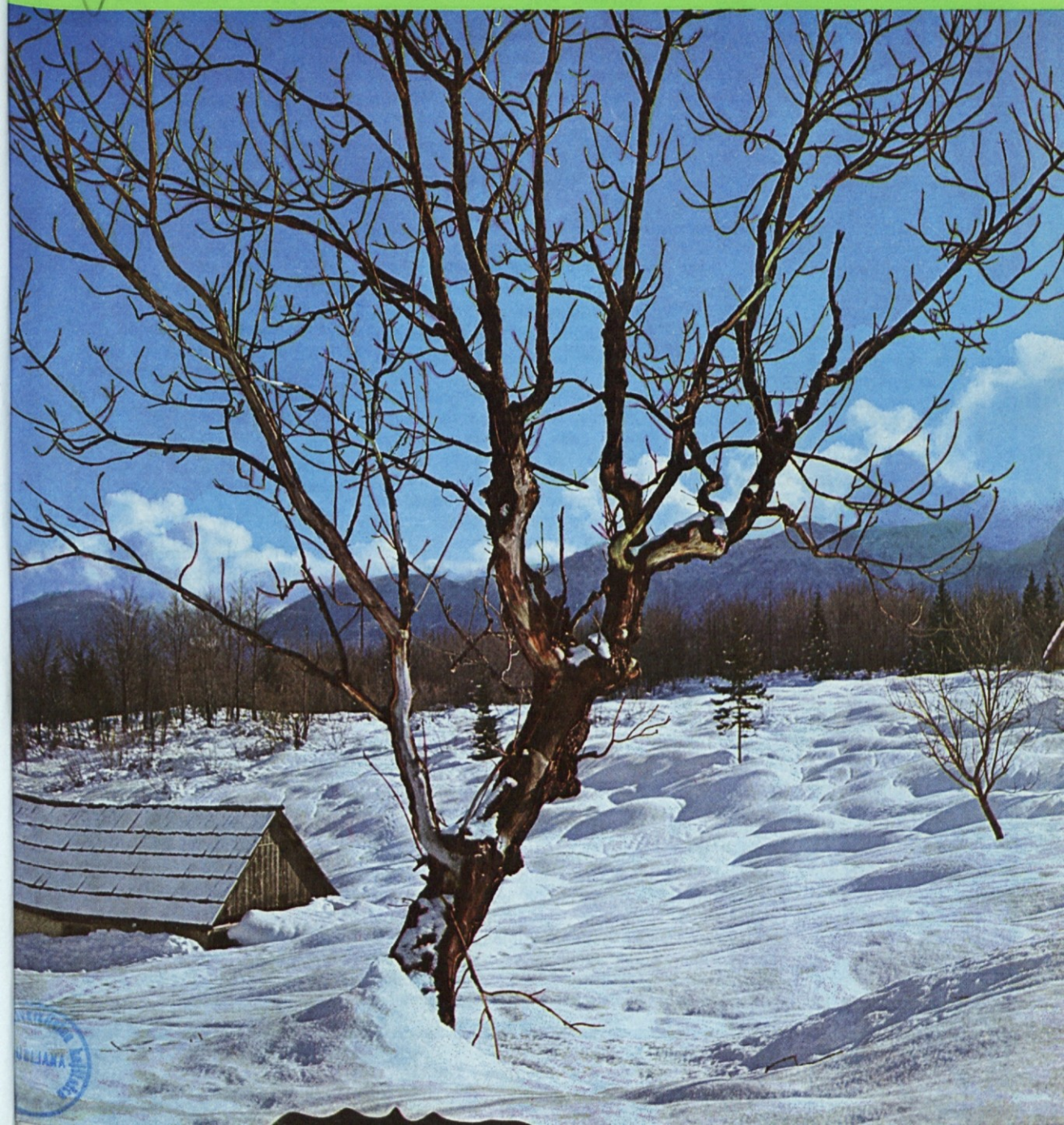

naša luč

1975

1

splošna deklaracija o človekovih pravicah

Organizacija Združenih narodov (slovenska kratica zanjo je OZN, angleška UNO) je svetovno mednarodno združenje, naslednica Društva narodov. Ustanovljena je bila 26. junija 1945 in šteje danes preko 130 držav članic. Namen OZN je zagotavljati svetovni mir in varnost, krepiti prijateljske odnose med državami in spodbujati mednarodno sodelovanje pri reševanju različnih vprašanj.

Generalna skupščina OZN je na seji 10. decembra 1948 sprejela Splošno deklaracijo o človekovih pravicah. V njo je zajela temeljne svoboščine in pravice slehernika.

Letos poteka trideset let od konca vojne. To je povod, da objavljamo in razlagamo imenovano deklaracijo: ob tem si bo lahko vsakdo ustvaril podobo, koliko se je posameznim državam posrečilo uresničiti pravično družbeno ureditev.

UVOD

Priznanje prirojenega dostojanstva in enakih neodtujljivih pravic vsem članom človeške družine je podlaga svobode, pravičnosti in miru na svetu.

Slehernik, to je ženska ali moški, črnc ali belec, angleško govoreči ali culukafsko govoreči, mohamedanec ali katoličan ali brezverec, ima že po rojstvu neko vrednost in neke pravice, ki so za vse ljudi popolnoma enake in ki mu jih ne sme nihče, ne posameznik ne družbeni sistem, kratiti.

Če hočemo na svetu ustvariti najvišje vrednote (svobodo, pravičnost in mir), moramo spoštovati omenjeno dostojanstvo in omenjene pravice slehernika.

Zanikanje in prezir človekovih pravic sta vodila k barbarskim dejanjem, ki so globoko ranila človeško vest.

Priče barbarskih dejanj iz neposredne preteklosti so koncentracijska taborišča in GULAGi, krematoriji in plinske celice, mučilne naprave in množično uničevanje ljudi. Vsi totalitarni sistemi so uporabljali in še uporabljajo take divjaške metode za uničenje svojih nasprotnikov.

Ureditev takega sveta, ki bodo v njem ljudje brez vsakega strahu in stiske deležni svobode v govoru in veri, smo razglasili za najvišje prizadevanje človeštva.

OZN ima za svoj glavni cilj ureditev svobodnega in pravičnega sveta. Kako važni sta za tiste, ki so deklaracijo sestavljali, svoboda govora in svoboda vere, je razvidno iz tega, ker so ti dve vrsti svobode v uvodu izrecno omenili.

Svoboda govora pomeni, da sme slehernik govoriti (tudi po radiu in televiziji in na javnih tribunah) in pisati (po vsem časopisju) o čemerkoli (tudi o napakah družbenega sistema ali državnih funkcionarjev, ne izvzemši samega predsednika), ne da bi se mu bilo zaradi tega treba bati česa drugega kot zares pravičnega sodstva, pred katerim bi se moral zagovarjati, če bi resnico izkrivljal.

Svoboda vere pomeni, da sme slehernik svojo vero tudi javno izpovedovati, ne da bi se mu bilo treba bati javnega ali skritega preganjanja, izgube službe ali odrinjenja od katere koli funkcije v družbenem sistemu: poslanske, senatorske, ministrske ali predsedniške.

Če neka družba teh dveh tako pojmovanih vrst svobode govora in vere ne pozna ali ne prizna, ni tista družba ne pravična ne svobodna in sama v sebi nosi kali za bodoče nemire.

Bistveno važno je, da človekove pravice varuje veljava prava, da človek ni prisiljen prijeti za zadnje sredstvo: za upor proti nasilju in zatiranju.

Človekove pravice morajo biti v posameznih državah uzakonjene, ti zakoni pa potem seveda natančno izvrševani. To je življenjsko važno za vsako družbo, če naj se zatirani ne zatečejo k nasilju. Pomislimo na podtalna gibanja v kapitalističnih deželah, ki so vsaj včasih iskrena in upravičena. V komunističnih deželah, kjer je nasilje in zatiranje mnogo hujše kot v kapitalističnih, jih še ni v večjem obsegu, ker so za sedaj zaradi železne državne pesti obsojena na neuspeh.

Bistveno važno je, da se pospešujejo prijateljski odnosi med narodi.

Za mir na mednarodnem odru je življenjske važnosti pospeševati prijateljske stike med državami. Tu nastane vedno tisto vprašanje, ali je prava, navezovati prijateljske stike z državami, ki znotraj svojih meja gazijo človekove pravice. Skušnja uči, da bodo demokratske države laže pomagale občanom posameznih demokratskih držav do njihovih pravic s tem, da bodo prijazne do njih voditeljev, kot s tem, da bi jih pustile osamljene ali bi bile do njih celó sovražno razpoložene.

(Bo še)

*Slika na naslovni strani:
Uskovnica nad Srednjo vasjo
v Bohinju.*

99 1586/1991

Sveto leto - poziv h krščanski polnokrevnosti

Namen letošnjega svetega leta, ki ga je papež proglasil, je obnova krščanstva tako pri posameznikih kot pri občestvih. V svetem letu naj bi posamezni kristjani in župnije, škofije in celotna Cerkev odprli okna in vrata svojega notranjega sveta in te prostore prezračili, da bi svojo vero spet čimbolj polnokrevno zaživel.

Vse člane Cerkve naj bi svetoletna pot vodila v tembolj celotne osebnosti, polne „civilnih“ kreposti (resnicoljubnosti, neustrašenosti, zavzetosti za pravico, plemenitosti...) in krščanskih (zveze z Bogom, dejavne dobrote, iskrene samopozabe, srčne širine...).

Kolikor se more „Naša luč“ kot revija vključiti v svetoletno prizadevanje — prav s težnjo k navedenim kvaliteta — bo to z vso zavzetostjo storila.

o

17. novembra pretekelega leta so z vseh katoliških prižnic Vzhodne Nemčije prebrali pastirsko pismo tamkajšnjih škofov, ki se spoprijema s krivičnim državnim monopolom nad vzgojo. Ker je pismo tudi za slovensko stvarnost zelo aktualno, objavljamo iz njega glavne misli:

„Starši imajo prvo pravico in zato nadvse težko zadolženost za vzgojo otrok. Zato je ne smejo dati iz rok in nihče jim je ne sme vzeti. Niti država si ne sme jemati monopola nad vzgojo in mora svoje vzgojne dolžnosti vršiti tako, da spoštuje voljo staršev.

Cerkve ima posebno pravico do vzgoje. Vsi kristjani imajo pravico do krščanske vzgoje. Ta nauk Cerkve je povsem v soglasju z načeli, ki jih danes večina vseh držav na svetu priznava, čeprav ni, žal, v mnogih državah odgovarjajočega izvajanja teh načel.

V vzhodnonemških vzgojnih in učnih načrtih — od otroških vrtcev do univerz — stoji kot izključni temelj svetovni nazor dialektičnega materializma. Vse življenje naj bi bilo prežeto s to ideologijo. Svetovnonazorska nepristranost je s tem zavržena. Temu odgovarjajoče je predstavljena kot pravilna le socialistična morala, h kateri spada vzgoja k sovraštvu.

Krščansko vero obrekujejo kot praznoverje ali kot meščansko ideologijo, kot pogubno življenjsko obliko, ki jo omenjajo v isti sapi s hlepenjem po opiju in z zlorabo alkohola. Tudi se ne pomišljajo pri pouku z že zdavnaj ovrženimi dokazi izkrivljati ali enostransko prikazovati zgodovino krščanstva in dogodke iz cerkvene zgodovine.

Ker sta dialektični materializem in vera v Boga nezdržljiva, naj se na ta način prikazuje vera kot preživeta drža, ki mora v skladu z zakoni izginiti. Če ne umre sama od sebe, naj bi se ji pomagalo s propagandnimi sredstvi in tudi s pritiskom na vest, da bo tako proces pospešen. Ta razvoj se je zadnji čas poostiril; znaki tega so jasni. Zakon o mladini govori izključno o socialistični mladini in socialistični osebnosti; vabljenje k vpeljevanju mladine je postalo močnejše, tako da dejansko ne ostaja za svobodno odločitev često nobenega prostora več; pogosteje doživljajo krščanski občani pri izobraževanju in poklicu škodo in zapostavljanje.

V tem položaju imajo krščanski starši in vzgojitelji, duhovniki, kateheti in pomočniki težko, in vendar lepo nalogo; naše otroke vzgajati v krščanske osebnosti in jim pomagati v nasprotju z enostransko materialistično ideologijo k polnemu človeškemu razvoju.“

naša luč

1975 1

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 24
januar 1975

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	2 angl. f.
Avstrija	75 šil.
Belgija	170 bel. fran.
Francija	20 fr. fran.
Italija	2200 lir
Švica	16 š. fran.
Nizozemska	12 n. glđ.
Nemčija	15 n. mark
Švedska	20 š. kron
Avstralija	5 av. dol.
Kanada	6 kan. dol.
ZDA	6 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

**za vas smo nabrali
najbolj zanimive**

novice od doma

BOŽIČNI ZRAČNI MOST

Pred zadnjimi božičnimi prazniki so slovenski letalci opravili med 18. in 22. decembrom 35 poletov na dan med Nemčijo in Jugoslavijo. 15 tisoč naših zdomcev bodo letala pripeljala nazaj v januarju in februarju. Mnogi so se odločili, da podaljšajo praznike z letnimi dopusti. Število teh zračnih potnikov je letos za 20 odstotkov večje kot pa leto prej.

KOZJANSKO

Potres na Kozjanskem je prizadel 3037 kmetij. Za njih obnovo bi potrebovali 510 milijonov din. Kmetje se neradi zadolžujejo. Predlagajo 20-letno odplačilno dobo s tem, da bi kmet začel kredit odplačevati po 3-odstotni obrestni meri šele v tretjem letu.

NAŠE ŽIČNICE

Žičnice postajajo novo prevozno sredstvo. Približno 150 tisoč Slovencev se smuča. Upravljalci žičnic letos obljublajo boljšo urejenost žičnic in smučišč, enako pa tudi cest, prevozov in nočišč. Cene na žičnicah naj se vsaj v večini primerov ne bi dvignile.

POMURJE

Pomurje sodi med slovenske pokrajine z največ zdomci. Samo iz soboške občine doseže skupna številka do 6000 ljudi. To pomeni 13 odstotkov aktivnih prebivalcev občine.

RIFNIŠKE NAJDBE

Zgodovinsko najdišče pri Št. Juriju prihaja v ospredje zanimanja pri mednarodnih arheologih. V Št.

Juriju bo letos maja mednarodni arheološki kongres. Pričakujejo okoli sto domačih in tujih arheologov. Izkopavanja na Rifniku so se začela že pred prvo svetovno vojno. Zadnje čase so odkrili izredno dragocene najdbe. Grobišča z žarami segajo v 8. ali 9. stol. pred Kr. Najmlajši novci segajo v 6. stoletje.

SLOVENSKO MORJE

Strokovnjaki so ugotovili, da je Jadransko morje onesnaženo predvsem zato, ker se vanj steka pretežni del odpadnih vod italijanske industrije in le nezaten del takšnih vod naše industrije. Vodo ogroža predvsem kemična in petrokemična industrija in črna metalurgija. Jadran je eno izmed najbolj ogroženih morij. Treba ga bo zaščititi na mednarodni zasnovi.

med vestami smo brali:

TISTI, KI PO VSEM UDRIHAJO, SEBE VSAKOKRAT ZGREŠIJO.

ŽIVIM OD SVOJEGA DELA IN TUJIH OBLJUB.

HOTEL JE POVEDATI BESEDO ALI DVE, POTEM JE OSTAL ZA MIKROFONOM URO ALI DVE.

KDOR TENKO PISKA, LAHKO VELIKO RAZTROBI.

UPAJMO, DA NE BODO NAJGOREČNEJŠI BORCI PROTI SOCIALNI DIFERENCIACIJI PADLI V PROTIOFENZIVI MODRIH KUVERT.

NI VSAKDO NAPREDEN SAMO ZATO, KER VEDNO HODI SPREDAJ.

KDAJ BO PRIŠEL TISTI ČAS, KO BOMO KIMAVCEM ODKIMALI?

VSAKDO BI RAD VEDEL, OD KOD VETER PIHA, ČEPRAV NI METEOROLOG.

KDOR SE DOLGO PLAZI, SE HITREJE POSTAVI NA SVOJE NOGE.

NI NUJNO, DA JE TISTI, KI IMA NAJVEČJI VIKEND, TUDI NAJBOLJ ZRASTEL S TO NAŠO ZEMLJO.

SLOVENSKA OBALA

Po popisu prebivalstva 1961 je bilo v koprski občini takrat kar 64 odstotkov prebivalstva z manj kot štirimi razredi osnovne šole ali sploh brez izobrazbe. 1944 občanov ni znalo ne brati ne pisati.

VEČJI PROMET

V vseh prometnih vejah se je promet v lanskih prvih devetih mesecih znatno povečal v primerjavi z letom prej. Statistični podatki povedó, da se je najbolj povečal letalski promet — za 16 odst., železniški pa za 11 odst. Z vsemi prevoznimi sredstvi so od januarja do oktobra lani prepeljali nad 717 milijonov ljudi.

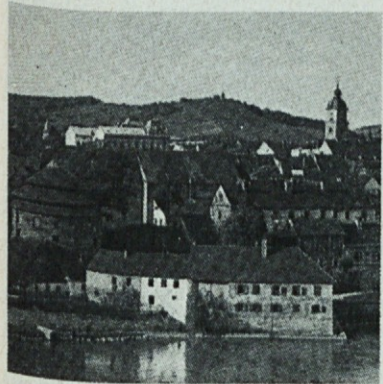
ZAHODNO POHORJE

Veliko zimsko športno središče, ki se razvija na zahodnem Pohorju, ponuja veliko novosti. Postavili so novo veliko vlečnico, 320 m dolgo — Velika Kopa, ki povezuje smučišča na Pungartu. Od Pungarta proti Črnemu vrhu bo smučarje prvič vlekla 340 m dolga vlečnica, ob kateri so urejena nova smučišča. Omeniti je treba tudi 1100 m dolgo vlečnico Pungart od Grmškovega doma do vrha Velike Kope. Poskrbeli so tudi za ureditev cest.

*

ANKARAN. — Izvenivojsko križišče Ankaran—Trst—Koper—Ljub-

Maribor, kulturni in gospodarski center severovzhodne Slovenije.

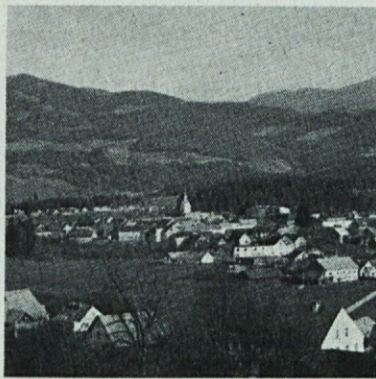
ljana upamo, bo do nove spomladi gotovo. Vsi, ki poznajo obalno prometno zagato, se križišča vsele. Mnogo raje pa bi ga videli v Kopru, kjer predstavlja promet med Semedelo in Kopro najhujši prometni zamašek. Večbarvne inačice obalne ceste so krive, da tega križišča ne gradé tam, kjer bi bilo najbolj potrebno.

BELA CERKEV. — Župnija Bela cerkev slavi redek jubilej — stara je 900 let. Na njenem ozemlju so kasneje nastale župnije Št. Peter—Otočec, Šmarjeta, Škocjan in Raka. Tako je Bela cerkev prafara in mati mnogim župnijam na levem bregu Krke.

BLED. — Pred Božičem so se sestali na Bledu predstavniki železnice iz Nemčije, Avstrije, Grčije, Bolgarije, Turčije in Jugoslavije. Razgovarjali so se, kako bi uskladili večje število vlakov za Božič. Največja gneča na železnici je bila med 19. in 23. decembrom. Vlaki so vozili v snopih tudi po trideset na dan.

BREGINJ. — Novembra lani so položili temeljni kamen bodočega obrata kobariške tovarne igel, ki bo v začetku zaposlil 50 ljudi. To je začetek uresničevanja napovedi o zgraditvi breginjske tovarne, ki naj bi zaustavila razseljevanje

Slovenj Gradec, glavni kraj Mislinjske doline, kulturno središče.

Podkoren je zanimiva gručasta alpska vas ob cesti, ki je speljana preko Podkorenkega sedla na meji med Jugoslavijo in Avstrijo. Zaradi smuških terenov v Planici in Kranjski gori je ta kraj pomembno zimsko središče.

tega obmejnega območja na Tolminkem. Ureditve prve tovarne v breginjskem kotu bo veljala nekaj nad 10 milijonov dinarjev.

BRKINI. — Brkinska slemenska cesta prinaša novo upanje. Propadanje vasi se je nekoliko ustavilo. Ko so začeli graditi cesto, so vaščani začeli obnavljati bajte. Cesta od Varej do Mislič je sedaj sicer prevozna, res prava cesta pa to še vedno ni. Na misliški šoli sta samo dva razreda, prvi in drugi. (Dalje na strani 10)

Solčava, odlično gorsko letovišče, izhodišče za prelepe izlete.

zapiski nekega župnika

Še vedno mislim na polnočnico v naši cerkvi, ko pride vsako leto vanjo na stotine (več ko tisoč) mladih ljudi, med katerimi je veliko takih, ki sicer nikoli ne vidijo cerkve od znotraj.

Kaj iščejo to noč v njej? Morda show, morda zanimivo spremembo?

Nekateri gotovo. A večina išče nečesa globljega. Videl sem jih, kako so trpeli, dokler se ni ustvarilo primerno ozračje in dokler je bil nemir. Videl sem jih, kako kar niso mogli iz cerkve, čeprav je bilo že vse končano. Ni jih prevzela zunanost, zdelo se mi je, da so doživeli neko navzočnost, ki je ne bi znali izraziti z besedami.

Mislil sem na njihove znance in prijatelje kristjane, na njihove starše in stare očete in stare matere. Koliko jim bodo ti zvezda, ki jih bo pripeljala mimo Heroda, mimo vseh pismoukov, do Kralja?

Krst je največja in najbolj zahtevna odločitev, kar jih človek v življenju naredi. Kristus je bilo ob njegovem krstu v Jor-

danu jasno, kakšno pot nastopa: pot žrtve za druge, ki ga bo pripeljala na križ. Na to pot je stopil z vso pripravljenostjo.

Tisti, ki je krščen, sprejema nase nekaj podobnega: pred svojo vestjo in pred občestvom, v katerem živi, Bogu obljublja, da bo drugi Kristus. To je več kot odločitev za duhovniški in redovniški stan.

Kako je z našo krstno odločitvijo? Kako je z življenjem našega krsta? Kako z življenjem potrjujemo tisto, kar se je pri našem krstu z nami zgodilo? To, da je prišel Bog prebivat v nas, Bog, ki nas sili k ljubezni do vseh ljudi, posebno do najbolj ob rob življenja postavljenih. In to, da vemo, da moremo ohranjati Boga v nas le z zvezo z Njim. S stalno zvezo z Njim. Z vsakdanjo.

Pri Jezusovem čudežu v Kani galilejski, ki sem ga bral pri maši ljudem, ni šlo predvsem za to, da bi ljudem ne bilo treba predčasno končati svatbe. Šlo je — in še danes gre za to — da kot učenci sprejmemo božjo

resničnost, ki se nam je v Kristusu približala in se nam pokazala v naši zemeljski resničnosti. Vsakomur, ki se je oklene, more postati vir neskaljenega veselja.

Ko človek zares doživi, kako se mu je v človeku Jezus približal nevidni, vsemogočni Bog, ki zanj skrbi kot oče za svojega otroka, kot dober mož za svojo ženo, prinese to doživetje v njegovo življenje neko zavarovanost, gotovost, mir in tudi veselje. Vse težke dogodke drugače prenese kot tisti, ki Kristusove bližine ni doživel.

Saj vemo, da je veren človek (prav tako kot neveren) izpostavljen vsem težavam vsakdanjega življenja. Ker veruje v božjo ljubezen, do kraja resno računa s tistim „zadnjim“, ko bo vso srečo združitve s Kristusom tudi občutil. Vse težko, tudi bolezen in smrt, mu je samo „predzadnje“. Ker misli na „zadnje“, mu „predzadnje“ ni tako obupno.

Sveto leto naj posameznikom in župnijam prinese koncilsko prenavo in spravo, drugače je škoda vsakega dela. (Dalje)

resnične izpovedi

padala sem vedno globlje

Imela sem zelo lep dom pri starših. S sedemnajstimi leti sem spoznala prvega moškega; ker mi starši niso dovolili sestajanja z njim, sem z osemnajstimi leti pobegnila od doma, prenehala šolanje in se poročila brez privoljenja očeta in matere. Z njim imam dvajset in osemnajstletnega sina.

Prvo leto zakona mi bo ostalo v trajnem spominu, kajti to

je bilo najsrečnejše leto mojega življenja.

Po rojstvu prvega otroka pa je postal mož do mene grob, ljubosumen celó na otroka in to se je stopnjevalo, tako da sva se po moževem končanem šolanju (on je namreč študiral v času najinega zakona) razvezala po šestletnem skupnem življenju.

Kljub razvezi sem še vedno ljubila samo moža in oba otroka, ki sta bila pri meni, a sem se vseeno drugič poročila. Drugega moža sem cenila, ker je lepo skrbel za otroka, vendar nisem do njega nikoli nič drugega čutila.

Velikokrat ob sobotah zvečer sem kupila steklenico pelinkovca. Skupaj z možem sva ga popila kozarček in še kakšnega. Spoznala sem, da mi je bilo po pitju veliko lepše: takrat nisem mislila na prav nič, bila sem srečna.

A ni ostalo pri tem. Segala sem vedno pogosteje po kozarcu, izmišljala sem si probleme in s tem iskala razlog, da sem lahko zopet pila.

Čez nekaj let sem se ločila drugič, ostala sem sama brez moža, odločena, da preneham s pijačo. Vendar ni šlo. Bilo je vedno huje, padala sem vedno globlje. Dopovedovala

pojdimo iskat Boga!

Ni nápak, od časa do časa vprašanje božjega bivanja preiskati z razumom, čeprav drži, da ne more nobeno razumsko sklepanje nadomestiti vere. More pa taka razumska preiskava zavrniti pomisleke, ki se nam v modernem poganskem svetu od vseh strani ponujajo.

ČLOVEK NIKDAR NE NEHA SPRAŠEVATI

Živali zaznavajo sebe in vse okrog sebe le s čuti: z očmi, ušesi, tipom, okusom, vonjem. Človek pa skuša sebe in vse okrog sebe tudi razumeti in pojasniti. Zato se venomer sprašuje: od kod in kam?

Predvsem hoče vedeti, kakšen smisel ima njegovo bivanje. Išče zadnji razlog in pomen svojega življenja.

To iskanje zaposluje vse ljudi. Zgodovina narodov jasno kaže, da ni bil v človeški zgodovini noben čas brez vere. Celó tisti, ki tajijo Boga, priznavajo, da je človek

sem si, da imam voljo, da lahko preneham s pljačo, a brezuspešno. V treh tednih sem bila vinjena ves čas razen treh do štirih dni. Sprejeta sem bila na zdravljenje v Center za pijachi vdane.

Na zdravljenje sem odšla s strašnim odporom, zavedajoč se, da pijem, vendar nikakor s priznanjem, da sem alkoholik. Ko sem se pripeljala z rešilnim avtom v Center, neurejena, suha, vsa potolčena, z občutkom sramu, sem se skopala in prvo noč nisem niti očesa zatisnila, trdno odločena, da odidem ali pa pobegnem domov.

Drugi dan sem imela obču-

tek, da se mi dela krivica, da me hočejo čimbolj ponižati, da pa vendar ne zaslužim tega. Prepričana, da nihče ne dvigne kozarca brez razloga, sem sovražila vse okoli sebe, še vedno odločena, da bom odšla domov in dokazala, da zmorem z voljo sama premagati alkohol.

Ko sem na sestanku terapevtske skupnosti poslušala prvo predstavitev, sem se razjokala, a ne nad samo seboj, marveč nad človekom, ki nam je pripovedoval o svojem življenju, o svojih alkoholni zasvojenosti, o vsej umazanosti alkoholne omame. Nisem mogla razumeti zdravnikov, da zahte-

vajo tako izpoved od nekoga. Spraševala sem se, kako morejo biti tako zlobni. Bilo mi je strahotno.

To se je ponavljalo vsak dan. Ob predstavitvah, ob predavanjih in ob pogovorih sem se začela primerjati z vsakim, kako globoko sem padla, koliko sem zasvojena od alkohola, kako zelo, zelo potrebujem pomoči in zdravljenja, kajti sama ne bi mogla nikdar pobegniti pred to odvisnostjo od alkohola.

Spomnila sem se sinovih besed: „Mama, ko bi ti videla samo sebe, kakšna si, kadar si pijana, ne bi nikoli več pila.“

(Dalje na str. 8 spodaj)

bitje, ki ne bo nehalo staviti vprašanj, na katera more odgovoriti samo vera. Izkustvene znanosti, kot so fizika, kemija, tehnika..., pustijo človeka glede odgovora na ta vprašanja na cedilu.

Slehnernik si odgovarja na najgloblja vprašanja o usodi sveta in smislu življenja v obliki vere. Nekateri verujejo v večno snov, drugi v slučaj, tretji se nočejo s tem vprašanjem sploh spoprijeti.

● So ljudje, ki trdijo, da obstaja le narava in v njej človek, taji pa Boga (ateisti).

● Drugi sicer ne trdijo, da bi Boga ne bilo, so pa mnenja, da ga človek ne more spoznati (agnostiki).

● Spet drugi so prepričani, da je svet ustvarjen od enega ali več osebnih bitij. Tisti, ki verujejo v več bogov, od katerih je vse na svetu odvisno, so mnogobožci (politeisti), tisti pa, ki verujejo v enega samega Boga, so enobožci (monoteisti).

ALI LAHKO DOKAŽEMO, DA BOG JE?

V svetu obstajajo različna področja resnice, do katere se more človek dokopati le z odgovarjajočimi prijemi. Resnice, ki jo hoče povedati neka umetniška slika, ne bo mogel človek izmeriti z računskimi obrazci, kot ne bo mogel

neki slikar veliko početi s svojimi umetniškimi pogledi v svetu računstva. Prav tako ni mogoče s temi prijemi, enimi in drugimi, spoznati verske resnice.

Bog ni neko bitje ali neka stvar poleg mnogih drugih stvari. On ni tako v vesolju, kot so na svetu zvezde, drevesa ali ljudje. Zato tudi ni mogoče Boga dokazati na tak način, kot dokažemo obstoj teh stvari.

Vendar pa ni vera nekaj, kar bi ne imelo nobene zveze z našim razumom. Mnogo stvari v naravi in v človeku kaže na Boga kot na tistega, ki je vse to ustvaril. V vseh časih so ljudje Boga spoznavali iz njegovih del. Že grški modrec Aristotel (umrl 322 pr. Kr.) in drugi veliki misleci, kot npr. Tomaž Akvinski (umrl 1274), so pokazali, kako more priti človek po poti premišljevanja do spoznanja, da Bog je.

● Prvi vzrok sveta

V naravi in v človekovem življenju velja zakon: vse, kar obstaja, je bilo narejeno od nekoga ali nečesa drugega. Kdor se sprašuje po izvoru vsega, kar biva, se bo nazadnje nujno vprašal po nastanku človeštva, življenja, zemlje in vesolja. Nič se ni moglo narediti samo. Moral je biti nekdo, ki je vse to ustvaril. Brez tega nekoga si ni

mogoče misliti nastanka vsega, kar je.

● Slučaj ali urejajoči duh?

V svetu in v naravi odkrijemo polno smotrne in smiselne urejenosti. Planeti krožijo po svojih elipsastih poteh. Razvoj posameznega človeka od oplojene celice do odrasle osebe se razvija po čudovitih zakonih. Kako tehnično natančno so zgrajeni in delujejo telesni organi, npr. oko ali živčno središče!

Vse te smotrne in smiselne urejenosti kažejo na nekoga, ki je vse to načrtoval in uredil.

● Ali se bodo naša pričakovanja kdaj izpolnila?

Če pogledamo sami vase, odkrijemo mnogo pričakovanj in hrepenenj, ki jih vidni svet ne more zadostiti. Išče mo resnico, pa je moremo najti le majhen del. Radi bi bili srečni, pa sreče ne dosežemo v polni meri. Naše spoznanje in hrepenenje, naše upanje in ljubezen — vse to bi bilo rado izpolnjeno do konca, popolnoma. Z drugo besedo: vse te najvišje človekove sposobnosti so smiselne le, če je nekje nekdo, ki bo vse to izpolnil popolnoma — to je, če je Bog.

Apostol Pavel je napisal v pismu svojim vernikom v Rim tele bese-

beg

Prišla je vsa drobna, s pisano ruto na glavi, v starem sestri-nem plašču in v njenih ponošenih čevljih. Da ji je ime Marjeta, je rekla, in ves čas begala z očmi po ulici, kot bi se nečesa bala. Pobegnila je namreč od doma, ne bo vendar vse življenje kmetica, mi je potožila; k sestri je prišla, a se boji, da bi jo starši hoteli nazaj.

„Naj ne grem!“ je bila prva njena odločna beseda, ki sem jo slišala, prva beseda, ki sem se je skoraj zbala. Saj se

bo izgubila v velikem mestu. „Sestra mi bo našla delo v tovarni, potem bom lepo oblečena in ne bom se več nikogar bala.“

Tega je že dolgo. Tri leta. In včeraj sem jo spet srečala. Čudno, spoznala me je, meni pa ni in ni hotela priklicati visoka, pretirano naličena svetlolaska v modernih čevljih in krznenem plašču nobenega znanege imena v spomin.

„Marjeta sem,“ je hitela, „veš, pred nekako tremi leti sva se srečali na glavni ulici, saj se me spominjaš...?“

In v meni je vstala podoba izgubljenega dekletca v mestnem vrvežu in bila sem je vesela.

„Pojdi z mano na kavo!“ je pogumno predlagala.

Pa sem šla in izvedela čudno zgodbo o mali Marjeti, ki je hotela v mesto k sestri; o Marjeti, ki je pobegnila od doma, da bi postala mestno dekle; o Marjeti, ki mi je tedaj zavidala moj skromni plašč in lanske škornje... Izvedela sem zgodbo o Marjeti, ki je danes velika dama z naveličanim obrazom starke.

de: „Seveda bi ga mogli spoznati. Bog jim je jasno pokazal, kdo je on. Neviden je, res! A njegovo stvarstvo je vidno. Odkar so bili ljudje, so mogli gledati njegova dela, če so le hoteli premišljevati.“

GLASOVI ATEISTOV

- *Karl Marx: Vera — opij za ljudstvo*

Po Marxu je človekovo življenje popolnoma določeno po gospodarskih razmerah. Duševno življenje je le odsev gospodarskih odnosov. Vera je le izraz ljudi, ki hrepenijo v svoji bedi po boljšem svetu. Vladajoči krogi izrabljajo vero, da bi laže izkoristili ljudi. Marx je zapisal dobesedno: „Vera je vzdihovanje zatiranega bitja, občutje brezsrčnega sveta, duh brezdušnega stanja. Je opij za ljudstvo.“ Po njegovem mnenju bo vera izginila, ko bodo razmere tako spremenjene, da ne bo človek več ponižano in zasužnjeno bitje.

- *Vladimir Iljič Lenin: Vera — slabo žganje za dušo*

„Vera je neke vrste slabo žganje za dušo, v katerem utapljuje sužnji kapitala svoj človeški obraz in svoje zahteve po življenju, človeka vsaj za silo vrednem.“

- *Friedrich Nietzsche: Bog je mrtev! Naj živi nadčlovek!*

Nietzsche je bil v mladosti zelo veren. Kasneje je vero zavrgel, češ da človek ne more prenesti misli, da bi Bog vse videl in da bi bil priča njegovega življenja. Sicer se je zavedal, kaj pomeni za človeka izguba Boga („Nikdar več si ne boš počil v neskončnem zaupanju.

Nobenega razuma ni več v tem, kar se dogaja, nobene ljubezni v tem, kar se ti bo zgodilo, tvojemu srcu ni odprto nobeno počivališče več, kjer bi moglo najti mir!“), a je upal, da se bo človek po „smrti Boga“ razvil v nadčloveka. Nacistična koncentracijska taborišča so zgovorna priča nadčloveka, ki je „ubil Boga“.

„Veš, prijatelj imam,“ je izpod usnjenih rokavic pokukala na dan roka s tankimi prsti in z velikimi zlatimi prstani. „In prva si, ki ji lahko vse zaupam, veš, gnusi se mi takšno bedno životarjenje. Saj imam vse, a biti samo igračka nekaj postarnih Italijanov, ki se pridejo tu pa tam poigrat, to je bedno...“ Marjeta je žarečih oči pozdravila osamljeno dekle pri sosedni mizi, se opravičila za hip in odšla k njej, v meni pa je kar naprej vstajala podoba majhne Marjete s pisano ruto na glavi...

Velika dama Marjeta se je vrnila in obžaluječe rekla: „Posloviti se moram, dam ti svojo telefonsko številko, pokliči me kdaj, rada bi ti vse povedala; a zdaj pač ne utegnem, čakajo me; in hvala, ker si me poslušala...“

Odšli sva, vsaka v svojo smer. Vsaka po svoji poti v življenje. In bilo mi je nekako žal — te „ponarejene“ dame...

Že naslednjega dne sem telefonirala, a se ni nihče javil na drugi strani žice. In čez nekaj dni prav tako ne. Potem

sem nekega dne priklicala jez-nega moškega: „Prijateljica da ste ji, morda, a naj vam kar po pravici povem, da mi gredo njene prijateljice na živce. V kopalnici je. Ne bo je prav hitro.“ In slušalka je padla nekam poleg telefona, da se je slišalo samo ropotanje. Linija je ostala odprta.

*

Kasneje je bil Marjetin telefon vedno zaseden. In tega mi je bilo najbolj žal. Vse poti do nje so mi zaprte.

Anči Janežič

● *Moderni znanstveniki*

Max Planck, utemeljitelj kvantne teorije (opisa zakonov, po katerih se fizikalni pojavi odvijajo na majhnih območjih), s katero se je fizika popolnoma spremenila, je zapisal: „Bog stoji za verujočega na začetku, za fizika pa na koncu vsega mišljenja.“

Albert Einstein, začetnik relativitetne teorije (ki je odkrila zvezo med sestavom prostora in časa ter širjenjem svetlobe), je rekel: „Vsakemu globokemu raziskovalcu narave mora biti blizu neke vrste versko občutje, ker si ne more misliti, da bi si nenavadno natančna skladja, ki jih uzre, sam zamislil. V nerazumljivem veselju se razodeva brezmejno višji razum.“

Wernher von Braun, raketni konstruktor, je izjavil: „Mislim, da je postalo v času vesoljnih poletov zelo nujno, Boga priznati kot znatno večjega in mogočnejšega stvarnika in gospoda, kot so ga mnogi od nas doslej gledali.“

● *Pesnikovo doživetje Boga*

Francoski pesnik in član Francoske akademije Paul Claudel je v mladih letih izgubil vero. Ko je bil star osemnajst let, je šel slučajno v Parizu k polnočnici. Sam

poročal o tem takole: „Tedad se je zgodilo, kar je moralo usmerjati vse moje življenje. V hipu je bilo moje srce prevzeto, veroval sem. Veroval sem s tako močnim prepričanjem, s tako neomajno gotovostjo, da ni ostalo v meni nobenega prostora več niti za najmanjši dvom... Kako srečni so ljudje, ki imajo vero! Ko bi bilo vse to le res! Ja, je res! Bog biva, tukaj je! Rad me ima, kliče me!“

Claudel je to doživetje razumel kot božji klic. Moral je biti hud boj za vero, ki je trajal več let. Potem je bil do konca življenja globoko veren katoličan.

● *Pričevanje za vero sredi brezbožnega sveta.*

Po Sovjetski zvezi kroži na skrivnem molitev, ki jo pripisujejo pisatelju Aleksandru Solženicynu: „Če celó najbolj pametni ljudje ne vidijo dalj kot do nocojšnjega večera, in ne vedo, kaj naj storijo jutri, mi Ti pošiljaš jasno gotovost, da si in da tako ravnaš, da se ne zapro vse dobre poti. Na vrhu slave tega sveta gledam poln strmenja nazaj na pot, ki bi je sam ne mogel najti, na to presenetljivo čudovito pot skozi samo brezupnost do tu, od koder sem mogel poslati človeštvu iskrico Tvoje žareče luči.“

vladimir truhlar

pretehtajmo, kar vsak dan srečujemo!

RABA MAMIL

Navadno razumemo pod tem imenom opij, morfij, heroin, marihuano in hašiš. Mamilu delujejo pomirjajoče ali spodbujajoče na živčni sestav in povzročajo nenavadno dobro počutje, neko vrsto upijanjenja, z zmanjšanim čutom za čas, z znižanjem prilagodljivosti za resničnost, npravnega čuta za dolžnost in podobno.

(Nadaljevanje s str. 5.)

Sedaj sem se videla, spoznavala sem se, gledala sem na strahoto svojega alkoholizma, prišla do spoznanja, kakšna sem.

Bližal se je čas moje predstavitve: čas obračuna s samo seboj, strahotni čas javnega priznanja. Spet nisem mogla spati, premišljevala sem, hotela razčistiti, ali imam razlog za pitje ali ne, a ga nisem našla. Dokončno sem prišla do spoznanja, da sem popolnoma odvisna od alkohola in da bom pri prvem požirku kapljice tega zla padla v globoko brezno, iz katerega ni več rešitve.

S tem spoznanjem sem odšla iz Centra, kjer so mi tudi pomagali, da sem se zaposlila. Odšla sem srečna, da sem ozdravljena.

Moje najsrečnejše leto je leto, ko sem se rešila alkoholne zasužnjenosti: Klub ozdravljenih alkoholikov, katerega obiskujem, mi bo pomagal k stalni abstinenci in s tem še enkrat k največji sreči.

— — —
Strokovnjak dr. Janez Rugelj piše o alkoholizmu tole:

Alkoholizem je prvorazredni družbeni in zdravstveni pro-

blem, ki že stoletja trpinči slovensko ljudstvo.

Alkoholna bolezen je dolgotrajen proces, ko progresivno narašča odvisnost, zasužnjenost od alkohola in v skladu s stopnjevanjem odvisnosti popuščajo vsi življenjski interesi.

V tej dolgoletni dobi zasužnjevanja se alkoholik „usposoblja“ za premagovanje vseh ovir, ki mu jih ožje okolje postavlja z namenom, da bi mu preprečilo pijančevanje.

Med stopnjevanjem alkoholne odvisnosti postaja alkoholik vedno bolj odljuden, čedalje pogosteje prihaja v raznotere spore z ožjim in širšim okoljem.

Osrednja duševna zavest, ki jo mamila povzročajo, obstaja v prepuščanju samega sebe valu vedrega razpoloženja po mamilih, ki vodi med drugim v spolno razuzdanost in zapelje včasih celo v zločinska dejanja.

Gibala, ki vodijo k uporabljanju mamil, so predvsem:

neobvladane osebne težave, trpljenje, življenjski udarci s posledico „pozabiti vse to“;

močno znižanje in izgubljanje нравne in verske življenjske vsebine in s tem porast notranje praznine s hlepenjem „napolniti jo kakorkoli že“;

pomanjkanje človeške toplote v preteklosti;

huda beda in slabe družinske razmere v mladosti;

pomanjkljiva zavzetost za življenjske naloge;

mojtnje v spolnem življenju;

občutek osamljenosti, v kateri „te nima nihče rad“;

iskanje neke duševne gotovosti in trdnosti, kot beg iz vseh negotovosti, ki preplavljajo notranjost;

iskanje neke svobode, beg v stanje, kjer človek ne čuti nobene ovire življenju;

čezmerna utrujenost;

bolezen ...

Kot izguba človeških sil in razpuščanje osebnosti je raba mamil premo nasprotje samouresničevanja človeka. Za obnovo osebe, ki se je vdala mamilom, je na duhovni ravni, poleg posebnih zdravniških posegov, posebno potrebno odkritje lastnega izkustvenega dna z njegovim izkustvom pristne polnosti, trdnosti; odkritje moči za odpor in vztrajanje; odkritje pristnega absolutnega z vsem bogastvom, ki ga vključuje.

MOLITEV PONAVLJANJA

V besedni molitvi človek pred Bogom izrazi, kar ima na srcu. Za to velja opomin: „Ko molite, ne blebetajte kakor pogani! Mislijo namreč, da bodo uslišani zaradi svojih mnogih besedi.“

Kdor govori Bogu, naj govori preprosto, spoštljivo in z zaupanjem in naj nikar ne govori več od tega, kar mu narekuje notranjost. Ne sme misliti, da je mogoče vplivati na božjo voljo s kopicenjem besedi in ponavljanjem, ki je povrh morda še čisto mehanično in močno spominja na opravljanje nečesa čarovnega.

Zato pa je kratka molitev z zgoščeno, zelo osrednjo in vedno veljavno vsebino znamenje, ki poteka iz osrednjega, življenjskega verskega izkustva in ki more zato v molilcu — pod vplivom Boga — buditi podobno izkustvo; npr. izkustvo zedinjenja s Kristusom, z njegovo smrtjo in vstajenjem, z njegovo vlogo v vesolju itd. V tem primeru postane besedna molitev dragoceno tkivo, čisto prosojno.

V NEKEM ŽUPNIJSKEM LISTU JE STALO TOLE:

Za župnika je težko!

Če dolgo pridiga, ga „ni vredno poslušati, ker si ni mogoče toliko zapomniti“. Če kratko pridiga, „ga ni vredno poslušati, ker nič ne pove“.

Če glasno pridiga, zmajujejo z glavami, „zakaj tako kriči?“. Če pridiga z normalnim glasom, potem „ga nihče ne sliši“.

In tako dalje.

Za župnika je res težko!

danes, ne jutri!

Gospod, leta minevajo, leta se pričenjajo.

Spet novih 365 dni in spet tvojih 365 vprašanj: „Ali boš začel danes?“

Gospod, vprašal si me, rekel si mi: „Hočem te imeti nedeljenega, vsega samo zase. Še danes!“

Vseh 365 dni sem vedel odgovoriti samo tole: „Danes imam druge skrbi. Pridi jutri!“

In naslednji dan?

Takrat je bilo treba delati, brati, zaslužiti denar in ga porabiti.

„Danes,“ sem dejal, „nimam časa, nisem razpoložen, nimam poguma, ni prave priložnosti. Danes si ne upam začeti, da bi živel samo zate, da bi sprejel tvoj križ. Morda jutri! Jutri!“

Ponujam ti: molitve, miloščine, obiskovanje cerkve, samo da bi se rešil tvoje zahteve, naj bom popolnoma navezan nate, naj na vseh svojih potih živim le zate.

Gospod, saj bi ti prav rad služil, a le po urah. Rad bi hodil za teboj, a ne zmeraj. Rad bi sprejel tvoj križ, a ne pretežkega. Rad bi kaj žrtvoval, a ne sebe. Rad bi ljubil, a ne preveč. Rad bi začel, a šele jutri.

Gospod, ne nehaš me nadlegovati, tvoja usta še vedno sprašujejo: „Ali boš začel danes?“

Oprosti, Gospod, vse, kar sem storil. Zdaj ti ponujam svoje življenje, sebe samega. Vedno ti hočem služiti, hoditi za teboj po vseh potih, nositi tvoj križ, ljubiti iz vsega srca in vse duše. Še danes hočem začeti. Danes — ne jutri!

Paul Roth

novice od doma

(Nadaljevanje s str. 3)

CELJE. — Začetki celjske „Libele“ segajo v leto 1894, ko je Ivan Rebek odprl na Bregu svojo ključavničarsko delavnico. Ker si je pridobil tudi znanje, potrebno za popravila tehtnic, se je njegova obrt hitro razvila v vodilno jugoslovansko podjetje za proizvodnjo tehtnic. 1907 je Rebek izdelal prvo mostno tehtnico nosilnosti 3 tisoč kg. V decembru so praznovali delavci 80 let obstoja podjetja.

DRAVOGRAD. — V tem kraju nameravajo zgraditi Dom starih za celotno koroško območje. Imel naj bi 250 ležišč in veljal okoli 20 milijonov din. Gradili ga bodo postopno.

GORENJE. — 1953 je štelo podjetje komaj deset delavcev. Danes jih ima 12 tisoč. Tovarna Gorenje je odprla novo podjetje keramičnih ploščic konec lanskega leta. V njej je sedaj zaposleno 180 ljudi. Na dan izdelajo 3 tisoč dekoriranih talnih ploščic. Letos naj bi izdelali že 800 tisoč kvadratnih ploščic. Vrednost izdelkov bi tako znašala 2,5 milijona dinarjev.

HALOZE. — Lani je bila izredna letina za jabolka. Sodi so polni jabolčnika, kupcev je bilo malo. Ogromno jabolk je kratko malo ostalo in zgnilo na drevju. Vse hladilnice in skladišča so polna zimskih jabolk. Propadlo je do 8 tisoč ton sadja. Predelovalna industrija ga ni bila sposobna prevzeti ter predelati v sokove in druge izdelke. Manjka še veliko skladiščnih prostorov.

IDRIJA. — Poskusi prekinitve dela in grožnje, da do njih pride, odstop direktorja in predsednika de-

iz slovenskega tiska doma in na tujem

Z izvlečki slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bralci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! Op. ured.

NAS TEDNIK

KAKO SO SE STVARI NA KOROŠKEM RAZVIJALE

Že jeseni 1949 je Narodni svet zaprosil zvezno vlado, da ustanovi pri deželni vladi poseben referat za zadeve slovenske manjšine.

Na to vlogo je zvezni kancler Figl sporočil, da nima pomislekov, da se tak referat ustanovi pri koroški deželni vladi in na isto sporočilo je pripisal deželni glavar Wedenig 15. februarja 1950, da so zadeve manjšine v polnem obsegu zvezna vprašanja. Iz tega akta sledi, da vali zvezna vlada odgovornost na deželno vlado in obratno.

Pri takem zadržanju vlade se je Narodni svet koroških Slovencev obrnil na zveznega predsednika dr. Karla Rennerja, ki je sprejel zastopnike Narodnega sveta 28. oktobra 1950. Ko je prezident prebral gornje pismo, je ugotovil: „To pismo ustvarja brezpravni položaj, ki si ga mala država ne more privoščiti.“ Prezident Renner je dal zagotovilo, da bo posredoval pri zvezni in deželni vladi.

15. maja 1955 je bila na Dunaju svečano podpisana avstrijska državna pogodba.

Avstrija ni ugovarjala proti nobenemu členu, čeprav so ji bili posamezni členi v vsem obsegu znani.

Takoj po podpisu državne pogodbe — že 19. maja 1955 — so začele rasti nemško-nacionalne organizacije kakor gobe po dežju in začele so gonjo proti izvajanju člena 7 državne pogodbe, čeprav tako delo ruši temelje države, katere obstoj naj bi bil cementiran na tej državni pogodbi.

Slovenski osrednji organizaciji sta 11. oktobra 1955 predložili zvezni vladi skupno spomenico, na katero pa v devetnajstih letih niti odgovora nista dobili.

Dne 9. maja 1957 je prosvetno ministrstvo na Dunaju dekretiralo „Slovensko realno gimnazijo v Celovcu“. Istočasno so pričele nemško-nacionalne organizacije stopnjevali gonjo proti (leta 1945 ustanovljeni) obvezni dvojezični osnovni šoli. Na to šolo sta se izrecno pri pogajanjih za državno pogodbo na konferenci v Londonu in Moskvi sklicevala zunanji minister Gruber in tudi leta 1954 pri zadnjih razgovorih v Berlinu zunanji minister Figl.

Nacionalističnim hujskačem se je 22. septembra 1958 vdal koroški deželni glavar Wedenig kot predsednik koroškega deželnega šolskega sveta in s protiučustavnim odlokom ukinitel obvezno dvojezično šolo. Uvedel je objavo od dvojezičnega pouka in starši so bili tako ustraševani, da so objavili celo otroke, ki niso bili sposobni slediti nemški razlagi v šoli. Glavar Wedenig je moral izdati dodaten odlok, da se smejo s temi otroki učitelji prehodno meniti v slovenskem jeziku. Tu je bila hoteno in načrtno podrti podlaga za mirno sožitje obeh narodov v deželi.

19. marca 1959 je bil tak odločen datum, ko je dunajski parlament reševal življenjske zadeve manjšine brez prizadetih. V bistvu je potrdil Wedenigovo ruševino na šolskem področju in okrnil pravico uporabe slovenskega jezika pri sodiščih na okraje Pliberk, Železna Kapla in Borovlje.

kaj gre ljudem na živce?

DIREKTOR NAREKUJE TAJNICI, KI PIŠE V STROJ: „NA VAŠ LANSKOLETNI DOPIS VAM PROMPTNO ODGOVARJAMO, DA SMO VSEKOZI AŽURNI, O ČEMER SE LAHKO SAMI PREPRICATE.“

Zaljubljenca opazujeta luno. Ona: „Veš, da se luna vsako leto oddalji za dva centimetra in pol od zemlje?“

On: „To še ni toliko! Od naju se novo stanovanje oddalji vsako leto za dva milijona in pol...“

KDOR ZGORAJ DEBELO MAŽE, LAHKO SPODAJ PLESNIV KRUH PONUJA.

„Oče, kakšna bo pa zima letos?“

„Mrzla, mrzla.“

„A to sklepate po poljih, ki so se zgodaj skrili?“

„Ne, po pokojninah.“

KATERI UKREP SE JE „ZIS“-u NAJBOLJ POSREČIL?

● Morda ta, da ne zvemo, če se kateri ukrep „ponesreči“.

● Podražitevni, pa še za tega lahko rečemo, da se je ponesrečil.

DELAVEC DELAVCU: „NE JAZ NISEM BIL NA MORJU, PAČ PA SEM LETOVAL PREK SVOJIH PREDSTAVNIKOV.“

„Veš, da naši vodilni politiki sleherni dan razkrijejo kakšno veliko napako v našem gospodarstvu?“

„Vem, ne vem pa, kaj se potem s tako napako zgodi.“

BOŽO KOS: REPATICA 73, 74...

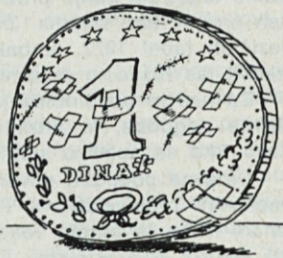
„Nič. Pustijo jo v nemar, da jo pozneje kdaj spet lahko odkrijejo.“

SATIRIK JE ČLOVEK, KI V SVOJIH DELIH GRAJA ČLOVEŠKE IN DRUŽBENE NAPAKE, DA SE JIM LJUDJE POTEM SMEJEJO, NAMESTO DA BI JIH ODPRAVILI.

Mož ženi: „Ne vem, če bomo še dolgo kos tem cenam!“

Žena možu: „Zakaj tem, saj so vsak dan druge...“

NOVI TEČAJ DINARJA

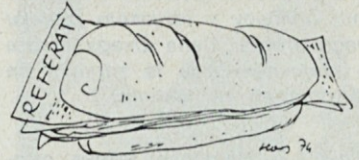
KDO PRI NAS POJE NAJVEČ ZAREČENEGA KRUHA?

● Tisti, ki so govorili, da se ne bo podražil.

● Tisti, ki imajo jezike daljše od rok.

VŽIGALICA JE ENA REDKIH STVARI, OD KATERIH ZAHTEVAMO, DA IMAJO DOBRO GLAVO.

Natakarica delegatu ki je prišel v gostilno jest: „Dragi delegat! Z ozirom na pospešene krizne tokove, vplive uvožene inflacije, strukturalna neskladja ekonomskih faktorjev in od-

DELEGATSKI SENDVIČ

sotnost koncentracije akumulacije boš imel danes za kosilo samo postan krompir brez mesa.“

V LEDENI DOBI SO BILI MENDA ŠE VSI LJUDJE DOBRI. POTEM PA JE POSTALO TOPLEJE IN SO SE POKVARILI.

„Kako živiš?“

„Poprečno: z dohodki pod povprečjem, z izdatki pa nad njim.“

KDOR ŽIVI OD DELA, UMRE OD PLAČE.

Na seji gospodarskega podjetja. „Gospodarsko stabilizacijo moramo doseči brez debate.“

„Kaj pa, če nam to ne uspe?“

„To je pa že debata.“

„VEŠ, DA IMAJO ZDAJ POKOJNINSKE SKUPNOSTI VIŠJE DOHODKE?“

„VEM, A ZAKAJ NE DAJO POTEM VIŠJIH POKOJNIN?“

„ZATO, KER BI BILI POTEM DOHODKI NIŽJI.“

„Kar se tiče izvoza, smo dosegli velike rezultate. Vsi strokovnjaki, ki jih nismo hoteli sprejeti v našo delovno organizacijo, so se zaposlili v znanih evropskih podjetjih.“

lavskega sveta, splošna počasnost in ob tem še nizka cena živega srebra na svetovnem trgu, to so zunanji odsevi globokih in zapletenih odnosov v idrijskem rudniku živega srebra. Cena živega srebra na svetovnem trgu je zdrknila na 255 dolarjev za jeklenko.

IZOLA. — Nerešene težave otroškega varstva čutijo tudi v podjetju Mehanotehnike. Delavk, ki nimajo kam dati svojega otroka, ko grede v službo, je okoli 50. Tako ostajajo otroci sami po več ur. Vrtec je prezaseden. Vanj lahko sprejmejo le najbolj kritične primere. Starši si pomagajo na vse načine.

JAVORNIK. — Stanovanjska soseska „Javornik“ dobiva iz meseca v mesec novo podobo. Žerjavi brné in pomagajo delavcem pri gradnji stanovanjskih stolpičev. Brne nje žerjavov ne bo zamrlo vse dotlej, dokler ne bo zraslo na Javorniku novo naselje z 900 stanovanji, osnovno šolo, vrtcem, trgovinami ipd. Letno naj bi bilo vseljivih 120 stanovanj, gradnja pa bo predvidoma trajala še pet let.

KOPRSČINA. — Na Koprskem so asfaltirane skoraj že vse vaške ceste. Zdaj pripelje avtobus tja, kamor pred leti še ni mogel. Vse to pomaga, da mladi raje ostajajo doma in si poiščejo delo v bližnjih tovarnah. V prostem času pa doma obdelujejo vinograde in šolja. Brez asfalta bi bile vasi veliko bolj opuščene. Seveda pa bo treba pospešeno razvijati tudi kmetijstvo.

LENDAVA. — Nafta je vse bolj iskano in drago črno zlato. Že v 19. stoletju, ko so uporabljali še vedra, so jo črpali na področju Peklenice in na Petoviškem polju. Po drugi svetovni vojni je bila nafta veliko upanje manj razvitega Pomurja. Pred devetimi leti so zgradili rafinerijo za 100 tisoč ton. Do leta 1980 pripravljajo zgraditev tovarne mentola za 200 tisoč ton.

LJUBLJANA. — Od prvih zasnov za izgradnjo nove stavbe Onkolo-

(Dalje na 34. strani)

V devetnajstih letih ni bilo niti za te sodne okraje storjeno nič, da bi se mogel sodni postopek izvesti v slovenskem jeziku. Slovenski zastopniki so bili en dan pred sklepanjem teh dveh zakonov v dunajskem parlamentu z besedilom seznanjeni, njihov protest ni bil upoštevan.

Osrednji organizaciji sta 15. novembra 1958 vložili pri zvezni vladi obširno spomenico o kršitvi državne pogodbe na šolskem področju. Tudi na to spomenico ni bilo nobenega odgovora.

Dejanski načrt nemško-nacionalnih organizacij se je očitno pokazal pri načrtovanju in izvajanju 40. in 50. obletnice koroškega plebiscita leta 1960 in 1970. Sicer pa se temu početju ne moremo čuditi, saj so vse vodili strokovnjaki germanizacije.

Kljub zagotovitvi notranjega ministrstva, da se ljudsko štetje iz leta 1961, proti kateremu sta osrednji organizaciji vložili vrsto pritožb, ne bo izrabljalo in uporabljalo za reševanje obveznosti iz državne pogodbe, je deželni glavar Sima ravno to štetje vzel za podlago dvojezičnih topografskih napisov. Temu se je pridružil tudi dunajski parlament 6. julija 1972 in sklenil zadevni zakon.

Toda tudi tistih nekaj postavljenih dvojezičnih tabel ni. Deželna in zvezna vlada sta kapitulirali pred koroškimi šovinisti. Zvezna vlada je ne samo tolerirala gonjo proti obvezni dvojezični šoli 1958, ampak je zahteve teh krogov tudi izvedla. Zvezna vlada je ne samo dopustila trganje dvojezičnih tabel 1972, ampak je celo postavila tablam žandarje, da se ni skrivil las rušilcem državne pogodbe.

Za nas je popolnoma jasno: kdor je proti realizaciji obveznosti iz državne pogodbe, je protidržaven element in je proti Avstriji, če se še tako trka na nemško srce.

Državna pogodba govori o upravnih in sodnih okrajih s slovenskim in mešanim prebivalstvom. Ti okraji so bili ob podpisu državne pogodbe znani in za te okraje veljajo določila pogodbe.

Skoraj dvajset let smo pisali prošnje in vloge, se udeleževali razgovorov, vsi naši predlogi in nasveti pa so romali v koš. Sedaj je konec razgovorov o manjšini, o poklicnih Slovencih. Čakamo na pogajanja z manjšino. Naša skupna domovina potrebuje mir. Mi smo za mir v deželi, za mir, ki sloni na izvajanju vseh delov državne pogodbe, ker je državna pogodba najmočnejši steber Avstrije.

Ne moremo verjeti, da ima avstrijska zvezna vlada za podlago reševanja manjšinskega vprašanja koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov zahtevo po „genocidu“ iz leta 1970 in vidi v „giftu“ (= strupu. Pri manifestaciji 10. oktobra 1974 v Celovcu je bil tudi napis, da je Slovenska gimnazija v Celovcu strup. — Op. NL) leta 1974 rešilno sredstvo. Ali se motimo?

Dr. Joško Tischler
predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev

Naš tednik, 5. dec. 1974, str. 1.

Katoliki GLAS

ENO LETO STROGEGA ZAPORA — ZARADI ENE KNJIGE

Pisatelj Boris Pahor piše v svojem dnevniku 7. oktobra 1974: „Ker so mi od PEN Kluba odgovorili, da so intervenirali Dragu Jančarju v prid, sem sprejel vabilo in šel na srečanje v Portorožu. Jančar, mlad, po slogu modernističen pisatelj, a hkrati za zamejsko skupnost zavzet publicist, se je pregrešil, ker si je kot časnikar pri mariborskem Večeru nabavil nekaj begunskih publikacij. Ne bi smel, kajpada, prebirati prepovedanega tiska, zato je moral pred sodnika! Mračnjaštvo, ki se skuša olepšati z navajanjem paragrafov. Medtem ko je ‚nazadnjaška‘ Cerkev odpravila svoj ‚index‘, seznam prepovedanih knjig, socializem prevzema njene ‚vrline‘.“

(Dalje na 34. strani)

slovinci po evropi

anglija

V nedeljo, 24. novembra 1974, je bil krščen Peter J. Castles, mati roj. Pavlič iz Hinj, v naši kapeli med nedeljskim opravilom. Botrovala sta Jože in Marija Pavlič. Želimo, da bi Peter rastel v veselje staršem in sestricam, ki so ga vsi bili zelo veseli.

V soboto pred 1. adventno nedeljo smo imeli v Bedfordu mašo, ki je odpadla na misijonsko nedeljo. Po maši je bila tombola za misijone.

avstrija

SALZBURŠKA

SALZBURG. — Cerkev usmiljenih sester v azilu Riedenburg so več mesecev prenavljali. Iz cerkve smo se morali z mašami umakniti v dvorano, kjer smo se navadno po maši zbirali. Cerkev in dvorano smo zares pogrešali. Zato smo bili zelo veseli, ko smo se 15. decembra spet vrnili z bogoslužjem v cerkev. Dopoldne jo je blagoslovil upokojeni salzburški nadškof in prijatelj Slovencev dr. Rohrer.

V novembru smo „martinovi“ kakor že več let zaporedoma. Prav prijetno je bilo tisti večer pri „Jägerwirtu“. Prepričan sem, da ni bilo nikomur žal, kdor je prišel, saj se je lahko naplesal in napel; pa tudi za pod zob in za zob ni manjkalo.

HALLEIN. — Zadnjo nedeljo v novembru nas je bilo kar lepo šte-

vilo pri slovenski maši. Med mašo je bila sprejeta v Cerkev mala Karmen-Marija Krklec. Sestrice je bila prav posebno vesela poldrugo leto stara Marjanica. Naj bo vsem v družini v veselje in blagoslov!

TENNECK. — V Tennecku je vedno živahno. Pozna se, da imamo tam vedno na uporabo prostor za zbiranje. Nekaj časa smo imeli celo kvintet, ki nam je igral poskočne viže. Ker pa je harmonikar odšel pred nedavnim domov, je na žalost zaenkrat naš kvintet zamrl. Izgubili bomo še enega od kvinteta. V daljno Avstralijo se odpravlja družina Vočančeva. Oče je sodeloval pri kvintetu. Želimo jim srečno pot in božji blagoslov v novem svetu. Mi jih bomo kar pogrešali.

V Schwarzach in Pongau so sestre zgradile velik internat in šolo za bolniške sestre. Šolo obiskuje tudi več Slovenk, nekaj iz Koroškega, druge pa iz matične Slovenije. Tri od njih so pred nedavnim zaključile šolo z diplomami. Prav iskreno jim čestitamo!

KOROŠKA

SPITTAL OB DRAVI. — Kar s smrtjo moramo začeti naše prvo letošnje poročilo iz Spittala. Starmanova teta je umrla, ravno na svoj 85. rojstni dan. Spittalska mestna občina se ji je oddolžila z lepim šopkom svežega cvetja.

V krstni knjigi pa je vpisana kot Katarina Porenta, ki je do maja 1945 živela v Srednjem Bitnju, župnija Šmartno pri Kranju. Ko pa so se takrat slovenski ljudje umak-

Francka Strmšek in Peter Parmenter po poroki lani 28. septembra. (Glej poročilo v 9. številu „NL“!)

nili pred prihajajočimi rdečimi oblastniki preko meje na Koroško, je šla tudi ona v družbi svaka Janeza, sestre Franciške in nečaka Alojzija, ki je šele doraščal. Bila je na Vetrinjskem polju, potem pa je z drugimi begunci prišla v Spittal, kjer je tiho in mirno živela pri Starmanovih.

Bila je res zelo molitvena žena. Čeprav je imela eno nogo pokvarjeno že od mladosti, vendar ni nikdar, kadar je bila drugače

Karmen Krklec v Halleinu je prejela sveti krst.

„Vesela mladina“ okrog tabornega ognja.

„Slomškova“ „Vesela mladina“ med nastopom na „Slovenskem dnevu“ v Belgiji.

belgija

LIEGE-LIMBURG

zdrava, opustila dnevne delavniške maše. Zadnja leta, ko sama ni mogla več hoditi peš in je večkrat tudi na potu padla, jo je pa s kakršnim koli vozilom pripeljal do kapele in nazaj nečak Lojze. V njegovih rokah je tudi po daljšem starostnem bolehanju in po kratki zadnji bolezni tudi umrla lani 29. novembra zjutraj.

Pokopali so jo 2. decembra. Pogreb je vodil gospod Stanko Škrbe in se v lepi pridigi v kapeli tudi poslovil od nje. Ministrirala pa sta njena pranečaka Tonček in Pepi Starmanova. Naj rajni sveti večna luč! Žalujočim sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Krst Karine Goltnar v Altachu pri Feldkirchu (Predarlška).

V petek, 22. novembra 1974, je „Vesela mladina“ imela v Zwartbergu *družabni večer*, ki je bil združen z nastopom slovitenga ansambla Mihe Dovžana iz Ljubljane. Pred nabito polno dvorano je g. St. Revinšek kot predsednik društva „Slomšek“, ki vključuje mešani zbor, „Veselo mladino“ in slovensko šolo, izrekel pozdravne besede ansamblu Mihe Dovžana, zastopnikom Slov. izselj. matice, ki je turnejo Dovžanove skupine financirala, in vsem navzočim. Za njim je navzoče kratko pozdravil g. Poljšak, zastopnik Slov. izselj. matice. Nato se je na odru pojavil mešani zbor, ki je pod vodstvom g. Vilija Roglja doživeto podal tri pesmi. Sledila je šolska mladina s pesmijo in „Vesela mladina“ s pesmijo in plesom, ki ga

vodi ga. Anica Varszak. Vsi so želi navdušeno priznanje.

V drugem delu je najprej nastopil dramski igralec Jože Zupan. Mojstrsko je predstavil nekaj najvidnejših predstavnikov slovenske literature. Sledil je Miha Dovžan s svojo skupino, ki je pred še kar discipliniranim občinstvom podal skoro dveurni program. Njihovo izvajanje je spremljalo burno ploskanje. Sledila je prosta zabava s plesom. Ob koncu je za spremembo in oddih gostov zaigral še naš študentovski orkester.

Večer je prav lepo uspel. Hvala vsem, ki so sodelovali in se žrtvo-

„Slomškovi“ taborniki gredo na sprehod.

vali! Posebna zahvala Revinškovi-
vim, Novakovim in Varszak-Koso-
vim, ki so vse goste povabili na
skupen obed!

Dva dni pozneje je Dovžanov
ansambel nastopil v Eisdenu pod
okriljem Društva sv. Barbare in
imel prav tako lep uspeh.

Naši bolniki: Nismo še poročali,
da je g. Bernard Žabot iz Genka
s svojo družino imel hudo avtomobilsko nesrečo. Najtežje je bil r-
njen on sam, a bolniško nego je
potrebovala tudi njegova soproga
ga. Anica in hčerka Karina. Sina
Šrečko in Rajko sta bila nepoško-
dovana.

Skoro istočasno je imel avtomobilsko nesrečo g. Stanko Revinšek iz Eisdena, pa se je na srečo vse končalo le z materialno škodo.

V zdravniški negi po bolnicah so bili tudi g. Pankrac Spital iz Houthalena, g. Vinko Pušnik iz Opglabbeeka in g. Ivan Rot iz Cheratte-a. Omenjenim in vsem, za katere morda še ne vemo, pošiljamo posebna voščila za srečo, zdravje in božji blagoslov v letu 1975!

Novi grobovi: Nismo še poročali, da je v juliju 1974 nenadoma umrl 82-letni Florijan Berginc iz Loga pri Žagi. Bil je prepričan katoličan in je v tem duhu vzgojil tudi svojo družino. Imel je 7 otrok. Zvesto je prebiral „Našo luč“ in mohorjevke. V njegovi onemoglosti so otroci lepo skrbeli zanj. Ohranimo ga v lepem spominu!

Dobrih 5 mesecev pozneje je umrl pokojnikov svak, 74-letni Jože Mavrič, tudi oče 7 otrok, rojen v Logu pod Mangartom. Bil je izredno priden delavec, skrben oče, dober prijatelj in ljubitelj slovenskega berila. Naj počiva v miru! Ženi in otrokom izražamo krščansko sožalje!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Nekaj starih in novih novic iz zapadne Belgije vam sporočamo.

8. junija lani je umrla v Bray ga. Marija Kvac-Puh; par mesecev prej, 15. marca, pa ga. Štefka Kosmač, roj. Čeplak, ki se je leta

1906 rodila v Ljubljani. Naše iskreno sožalje obema družinama!

Letošnja „Cecilijanka“ — praznovanje sv. Cecilije, patrone pevcev in pevk — je zelo lepo uspela v zadovoljstvo vseh navzočih. Imeli smo jo v nedeljo, 24. novembra — bil je lep sončen dan — v Ecoles des Soeurs in Charleroi-Nord. Trajala je od 16. do 21. ure. Zbralo se nas je okoli 60 rojakov in rojakinj. Z navdušenjem in iskrenim veseljem smo pozdravili v svoji

Člani novoustanovljenega Slovenskega pevskega zbora „Simon Gregorčič“ iz Bruslja. Od leve na desno: Franc Žnidar, Janez Fele, Ivan Barba, pevovodja Franc Gjorek, Stanko Arh, Franc Kosec, Martin Mlekuž in Franc Deltar.

Veseli obrazi z letošnje „cecilijanke“ dne 24. novembra 1974 v Charleroi.

sredi vse člane novoustanovljenega Slovenskega pevskega zbora „Simon Gregorčič“ iz Bruslja in njihove družine. Izselski duhovnik je v pozdravnih besedah dal duška veselju ob ustanovitvi pevskega zbora in izrazil željo, da bi ti pevci iz Bruslja bili pobuda našemu pevskeemu zboru „Jadran“, da bi znova začel z delom. Par muzikantov iz Bruslja je zaigralo na harmonike in večer je potekal v res lepem domačem razpoloženju, ob kranjskih klobasah in kislem zelju, poticah in dobri kapljici.

Lep življenjski jubilej je praznovala v Chatelineau ga. Štefanija Žagar, roj. Gerhar, v sredo, 11. decembra: 80-letnico življenja. Rodila se je namreč leta 1894 v Zagorju ob Savi (Slovenija). Še kar dobro se počuti in vkljub visoki starosti rada prebira „Našo luč“ in Mohorjeve knjige. Kličemo ji še „Na mnoga leta!“ v zdravju in zadovoljstvu!

Vsem rojakom in rojakinjam v zapadni Belgiji, želi srečno novo leto 1975 vaš izselski duhovnik

Kazimir Gaberc.

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, prtiličje-levo, Paris 15°, tel. 577-69-93 — je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

Jesensko Martinovo srečanje, ki ga je priredilo Društvo Slovencev v nedeljo, 10. novembra, je prav lepo uspelo in so bili vsi zadovoljni. Vsem, ki so s toliko požrtvovalnostjo kakorkoli pripomogli k uspehu, se prisrčno zahvaljujemo. Že sedaj z veseljem pričakujemo pustno nedeljo.

Mednarodno srečanje v pariški

Ko smo imeli mašo v Ronnet-u (Francija), je bil med nami sedanjí misijonar na Madagaskarju Franček Kraner, pogostila sta pa nas Marija in Matjaž Horvat.

katedrali v nedeljo, 24. novembra, je bilo za vse globoko doživetje. Izselski vseh narodnosti in Francozi so do zadnjega kotička napolnili katedralo. Somaševanje je vodil pariški kardinal Marty ob asistenci kardinala Pappalarda iz Palerma in kardinala Biayenda iz Brazzavilla ter škofa Roussetja iz Pontoise, ki je predsednik francoske škofovske komisije za migrante, in škofa Pezerila, ki v pariški škofiji vodi referat za izseljence.

Gospa Alojzija Kuhar iz La Machine se nič ni ustrašila našega bradatalega bogoslovca Pedrotta, samo malo začudila se je.

Somaševalo je čez 30 izselskih duhovnikov.

Vsi smo začutili, da smo v Cerkvi res vsi Kristusovi bratje in sestre, brez razlike jezika in narodnosti. Slovenci smo bili častno zastopani: trije so v narodnih nošah z drugimi prinesli pri darovanju na oltar kelihe in hostije, naši pevci pa so krasno zapeli pesem „Pojte, hribi in doline“. Vsi so hoteli vedeti, kdo smo in od kod, tako so jim ugajale naše narodne noše, naše petje in naša zastava.

Daj Bog, da bi se spolnila prošnja našega zastopnika pri molitvi narodov: „Da bi vsi rojaki doma in po svetu spoznali Kristusa in sprejeli njegovo veselo oznanilo o božji ljubezni in našem odrešenju!“

Veronauk in slovenska šola je vsako drugo nedeljo (v januarju 5. in 18.) v prostorih na 23 rue Oudinot. Vpisanih je nekaj nad 40 otrok. Družine na splošno res lepo sodelujejo in mnogo žrtvujejo, da bi svojim otrokom dali versko vzgojo in vsaj malo podlage v materinem jeziku, tu pa tam pa bi bilo želeti malo več prizadevnosti.

LYON-VIENNE

V nedeljo, 24. novembra, smo se zopet zbrali v Vienne v večjem številu kot prejšnjokrat. Drugič nas bo pa še več!

PAS-DE-CALAIS

Prehitro so minili prelepi božični prazniki, ki so povezali naše družine in našo skupnost z vezmi medsebojnega prijateljstva in ljubezni.

V novem letu 1975 mislimo *poromati v Sveto deželo* od 9.—17. februarja, prav tako tudi v večno mesto ob priliki svetega leta v Rimu. Datum še ni določen, vendar se že morete priglasiti. Isto velja za romanje v Lurd.

V Toucoingu sta 17. novembra postala pri sv. krstu božja otroka David Fudurič in Karina Bardot. Staršem in botrom naše čestitke!

V Bruay-en-Artois je na dan Vseh svetnikov 1. novembra *dotrpel* Leopold Kogoj. V svojem 79. letu je dobro pripravljen stopil pred več-

nega Sodnika. Pokopan je bil 4. novembra ob veliki udeležbi na pokopališču Fosse N° 3.

V bolnici v Lille je po daljšem bolehanju, ki je bilo posledica hude nesreče v rudniku, *preminil* Ivan Mokotar. Dober oče in soprog zapušča v veliki žalosti tudi svojo mater in sestro. Pokopan je bil na dan sv. Barbare na pokopališču v Oignies. Vsem sorodnikom naše iskreno sožalje! Naj se naša draga rojaka odpočijeta od svojega truda!

Vsem rojakom milosti polno novo leto 1975!

Stanislav Kavalar

VZHODNA LOTARINGIJA

Podpisani vošči vsem našim rojakom prav srečno novo leto. Vsa natančna sporočila iz leta 1974 bodo objavljena v prihodnji številki. Tukajšnji domači časopisi vam prinašajo vsak mesec celotni pregled sv. maš za ves mesec.

Moja dolžnost tu je, da se vsem dobrotnikom iz srca zahvalim za vso prijaznost in dobrotljivost v preteklem letu; božje Dete naj napolni vaša srca s tolažbo v težavah in obilnim blagoslovom Vam in Vašim dragim otrokom!

Stanko iz Merlebacha

OB LUKSEMBURGU

V Aumetzu smo lani 15. oktobra pokopali g. Obreza, ki je umrl v Metz v Domu starih. Njegovi prijatelji in Slovensko delavsko društvo so ga hoteli imeti pokopane ga med drugimi Slovenci na tukajšnjem pokopališču, zato so ga dali prepeljati semkaj, za kar se jim pristrčno zahvaljujemo. Pevci so mu v cerkvi z občutkom zapeli „Lipa zelenela je“ in „Lahko noč“. Bog mu daj večni pokoj!

V Moutiers pa je avto povozil gospo Jereb, ki je po nekaj dneh umrla. Sočustvujemo z družino, ki ji je nesreča prerano vzela soprogo, gospodinjino in mamo; tako zelo bi ji bila še potrebna! Izrekamo ji naše iskreno sožalje!

15. novembra nas je na svoji turneji po Zapadni Evropi obiskal v Aumetzu ansambel Miha Dov-

žana. Zopet smo po dolgem času slišali mojstrske recitacije in deklamacije iz del naših najboljših pesnikov in pisateljev, ansambel sam pa nas je razveseljeval z lepo slovensko pesmijo ob spremeljavi muzike. Tudi pristnih in originalnih šal ni manjkalo. Proti koncu so nastopili še Omečani — odrasli in otroci — z vrsto pesmi. Ljudje so bili nad vse zadovoljni.

Romanja: Od 9.—16. februarja se bo vršilo *vseslovensko romanje* v *Sveto deželo*, kjer bo blagoslovljena in ustoličena naša brezjanska Marija, kakor ste verjetno že brali v „Naši luči“. Iz Dunaja do tja in nazaj in z vso tamkajšnjo oskrbo bo avion stal 2250 NF. Ni pa všteta še voznja na Dunaj in nazaj. Kdor namerava iti, naj se čimprej prijavi pri g. Dejaku na Aumetzu.

Od 9.—18. julija pa se bo vršilo *sveoletno romanje* meške škofije v Rim pod vodstvom škofa msgr. Schmitta preko Strasbourga in Švice. Kdor bi imel namen iti, se lahko prijavi pri francoskem župniku v svoji župniji, lahko pa tudi pri slovenskem duhovniku na Aumetzu; po prigrisatvi bo dobil še nadaljnja navodila oz. pojasnila. Prijavi naj se vsaj do Velike noči.

8. decembra nas je zopet obiskal *Miklavž* in obdaroval otroke in upokojece.

italija

RIM

Ob zaključku leta se ozrimo na kratko nazaj! Pojdimo vase in pogledimo, kaj nam je pognalo v dobro zrelo klasje! Bogu hvala za vse! *Sveto mašo* smo še dosti pridno in številno obiskovali ter pri njej tudi sodelovali.

Naša *mesečna srečanja* v Botteghe obscure so se kar nekam pomladila, kar nam je v veliko veselje. Sodelujejo tudi novodošli študentje „Slovenika“, večinoma zelo dobri pevci. Zelo veseli smo bili obiska škofa Janeza Jenka iz Kopa, ki nam je zanimivo pripo-

vedoval o svojih vtisih z zadnje škofijske sinode v Rimu. Vse nas je presenetil tudi novi pevski zbor „Slovenik“.

Prvega srečanja se je udeležilo veliko Slovencev. Vsem prav lepa hvala! Pevcem pa kličemo: Na skorajšnje svidenje!

Za Verne duše smo na obeh pokopališčih (Campo Verano in Prima porta) obiskali naše rajne, med njimi grobove p. Prešerna, staršev predsednika Česnika, dr. Kralja, msgr. Antona Iskre, m. Terezije Hanželič in ostalih.

Tudi Miklavž ni pozabil na nas in je ob prilik *miklavževanja* prinesel s seboj veliko daril — pridnim kot plačilo, porednim pa v spodbudo, da se bodo v bodoče bolj držali njegovih nauk.

Pred njegovim nastopom pa nam je g. Jože Krašovec, specialist v bibličnih vedah, predaval o božičnih skrivnostih.

nemčija

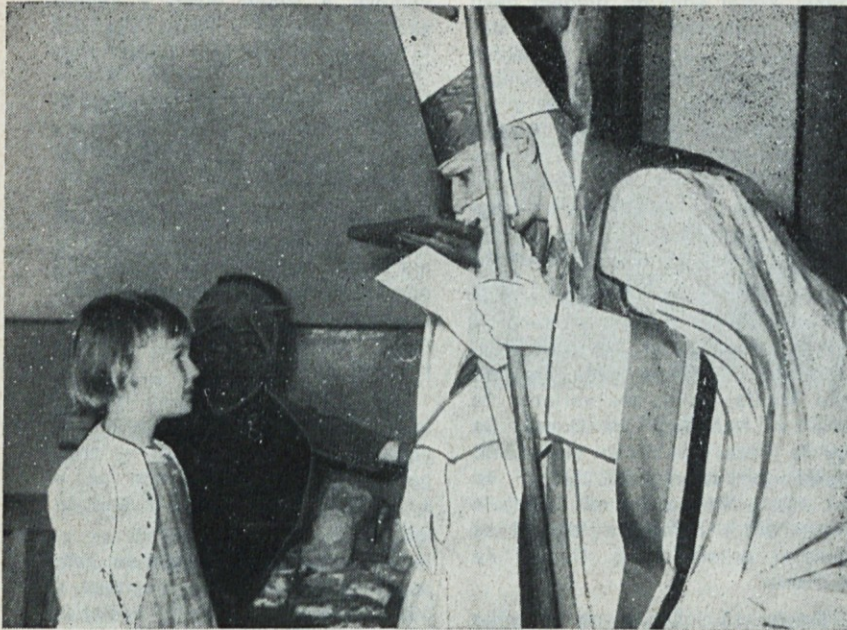
OBERHAUSEN-ESSEN

Lepo pozdravljamo v novem letu vse drage rojake po širnem božjem svetu! Zopet smo se namenili, da vam pišemo, kaj se je pri nas nabralo novic v zadnjih dveh mesecih.

Za Vse svete smo *obiskovali* grobove naših rajnih. Prav zapuščene smo dan prej polepšali in se s tem spomnili premnogih zapuščenih po vsem svetu. Pohvale vredno je, da se tudi teh resnih dnevo v velikem številu udeležuje naša mladina, fantje in dekleta.

Prav vesele urice preživljamo ob našem dragem duhovnem očetu Ivanu Ifku tisti iz Essna in mnogi iz Oberhausna. Radi pridemo k nedeljski maši, še skoraj „raje“ pa v Kolpinghaus k našim slovenskim zabavam. Tako smo se prav prijetno imeli na *martinovanju* 16. novembra.

Višek letošnjih jesenskih prireditvev pa smo gotovo doživeli ob gostovanju ansambla Mihe Dovža-

450 SLOVENSkih OTROK

je obdaroval sv. Miklavž ob svojem zadnjem obisku, decembra 1974, po raznih slovenskih župnijskih središčih v Nemčiji! Toliko slovenskih otrok — čeprav po različnih krajih — se ni še nikdar zbralo v Nemčiji k nobeni prireditvi. Kaj ni to znamenje žive prisotnosti naših župnij med rojaki?

na iz domovine v nedeljo, 1. decembra. „Miha, Miha, Miha!“ smo navdušeno vpili, ko se je Miha s svojimi pojavil na odru nabito polne dvorane v Kolpingovem domu v Altenessnu. Ob čudovito umetniško dovršenem prednašanju dramskega igralca Joža Zupana je ob posameznih najznamenitejših odlomkih naše slovenske književnosti res premnogim zaplala kri in narodna zavest. Kaj vse zna izraziti naša tolikokrat zaničevana in tudi danes po naših rojakih prevečkrat omalovaževana materina beseda! Kaj niste, dragi rojaki, ob Dovžanovih melodijah doživljali, kako sočna je zapeta slovenščina, kako zaželeno tudi ušesom tujcev! In mi bi se je sramovali? Hvala, dragi Miha, hvala, dragi „Dovžanovi“, dragi umetnik Jože Zupan, hvala, Zahvala prirediteljem in organizatorjem. Kaj takega bi si še želeli in zato ob letu osorej na svidenje med nami!

Na levem bregu Rena smo začeli z *rednim bogoslužjem* enkrat na mesec v središču mesta Moers. Da bi vi videli, v kolikšnem številu so se začeli zbirati naši rojaki že prvič in drugič, v oktobru

in novembru! Ne bomo pozabili lepih diapozitivov „Pot na Triglav“, ki smo jih gledali po maši v novembru.

Še bolj nepozabna dneva pa sta bila, ko smo po dolgem, dolgem času imeli tukaj pravo slovensko *miklavževanje* v nedeljo, 8. decembra in lepo *polnočnico* pozno na sveti večer prav v isti cerkvi sv. Jožefa v središču mesta Moers.

Lepa predigra naših požrtvovalnih pevcev nas je vpeljala v doživetje božičnih skrivnosti ob prepevanju najlepših slovenskih božičnih pesmi. Našim rojakom iz „levega brega“ se lepo zahvaljujemo za veliko začetno navdušenje in jih še vabimo.

Miklavževanja smo torej imeli v Moersu, skromno in domače prav na predvečer, 5. decembra, v Slovenskem centru v Sterkrade, lepo udeležbo pa so zopet pokazali naši rojaki v soboto po Miklavžu v Kolpingovem domu v Altenessnu.

Letos že tretjič smo se zbrali k polnočnici v cerkvi sv. Barbare v Sterkrade Nord — zopet v velikem številu in s pristrčno *otroško igrico* v začetku tik pred polnočjo. Naši bratje Nemci res ne vedo, kaj

nam pomeni slovenska polnočna božična maša. Drugo leto torej na svidenje „sredi noči, opolnoči“ za Božič!

Tudi druge naše rojake moramo pohvaliti. Tako tudi v *Castrop-Rauxel*, kjer se zvesto zbiramo v bolnici sv. Roka, potem pa po maši pri naši dragi Marici v gostilni. Tudi skromno „martinovanje“ smo imeli tam.

Enako navdušeno se zbiramo v *Dortmundu* v Altersheimu sv. Leona v središču starega mesta. Iz meseca v mesec nas je več. Lepo držimo skupaj „in pojdimo naprej“!

In še pristrčna čestitka v imenu nas vseh! V soboto, 30. novembra, na Andrejevo, sta obhajala v Rheinhausnu *srebrno poroko naša draga* rojaka Ferdinand Schweiger z ženo Antonijo, doma iz fare Koprivnica (vas Pečice) pri Brežicah. Pri slovesni maši v Marijini cerkvi, pri kateri so godli otroci naše slovenske šole iz Sterkrade, so prepevali vsi svatje lepe slovenske cerkvene pesmi. „Ohcet“ smo imeli pri njih doma tik ob Renu. Jubilantoma srečno do zlate poroke, drugim mladim poročencem pa za zgled zakonske zvestobe!

KÖLN

Martinovanje v Hildenu: 9. novembra je bila v Hildenu prva večja veselica. Zbralo se je okrog 400 ljudi in doživeli so lep večer.

Program je v celoti uspel, saj je znal ustvariti pravo družinsko vzdušje in medsebojno povezanost. Okrog 20 ljudi se je v ta namen žrtvovalo. Skupaj so pripravili program, poskrbeli vse potrebno in naredili načrt dela. Ko so se drugi ob prijetnih zvokih ansambla Otona Lesjaka veselo vrteli, so oni budno pazili, da bi bil vsak hitro in solidno postrežen. Kljub izčrpanosti na koncu so bili veseli z zavestjo, da so mnogim pripomogli do lepega doživetja.

Dvorano je dala na razpolago županja mesta Hilden, ki je obenem lastnik tovarne lakov. Osebnost je prišla pozdravit Slovence in jim zaželela prijetno bivanje v tujini in vesel večer, obenem je obljubila svojo pomoč in naklonjenost tudi v prihodnje.

Med odmori so program popestrili mladi glasbeniki, ki so lepo zaigrali domače pesmi, staršem v ponos, drugim v spodbudo.

Veliko zanimanje je vzbudilo tudi vlečenje vrvi. Najprej so se pomerili Martini in Vincenci, nato Kranjci in Štajerci, pa še domačini in gostje. Čas je prehitro minil.

Konec novembra sva se vaša duhovnika preselila iz Kölna v bližino Düsseldorfa. Vse maše in srečanja ostanejo do nadaljnjega nespremenjena. Želiva pa biti bolj povezana s čim več našimi rojaki. Prav na tem področju je namreč največ Slovencev.

Novi naslov: 5605 Hochdahl, Kempenweg 25. Telefonski številki sta tudi novi in sta že pri novem naslovu zadaj na ovitku.

HESSEN

V Frankfurtu nadaljujemo z mesečnimi srečanji v župnijski dvorani vsako drugo nedeljo v mesecu po maši.

Poleg kranjskih klobas in slovenskega vina ter petja imamo tudi kako kulturno točko. P. Evgen

Ketiš iz Toga v Afriki nas je obiskal in kazal filme iz svojega misijonskega področja. Kljub temu da so bili filmi amaterski, so bili zelo dobri posnetki in so jasno pokazali potrebe tamkajšnjih ljudi ter misijonarjeve naloge.

Samostojno je nastopil tudi naš zbor, ki se je iz mešanega prelevil v moškega. S polurnim programom je pokazal napredek tako v izvajanju kot v izbiri skladb, ki jih je zapel. Taisti zbor poje zdaj v nedeljo, ko imamo srečanje, pri maši. Zdaj je že dvakrat pel in bil je pohvaljen od duhovnika, ki je nadomeščal tukajšnjega župnika. Zapel je med drugimi Jobstovo „Prinašamo, Gospod“ ter Mavovo prireditev pesmi „Dajte mi zlatih strun“.

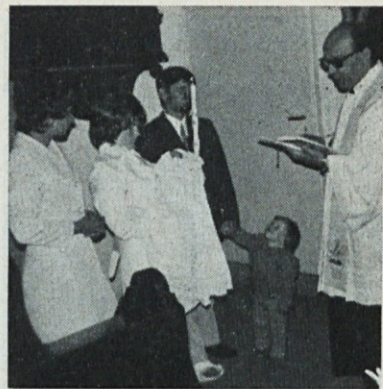
G. Lojze Markelj se je od nas poslovil. Vsi ga dobro poznamo, ker nam je veliko pomagal. Že prej kot bogoslovec, še bolj pa zadnje leto kot duhovnik je večkrat priskočil na pomoč tako za spovedovanje kot za maševanje, in to ne samo v Frankfurtu, ampak tudi v Darmstadtu, Mainz in Lichu.

V nedeljo, ko se je od nas poslovil s čudovito pridigo, je kazal barvne diapozitive iz svojega letošnjega romanja v Lurd in Fatimo. Zdaj deluje v Ljubljani. Dragi Lojze, veliko božjega žegna!

Sv. Martin vino krsti, tako nekako pravi slovenski pregovor. Tudi pri nas je krstil razne laške rizlinge, merlote, cvičke in ritzojčane na „martinovanju“ v Frankfurtu. Pa ni bilo samo nekaj za na zob, ampak tudi za pod zob, pa še kaj za pod noge, saj je orkester „Veselih Pomurcev“ tako igral, da je bilo veselje!

Poročili so se: v Frankfurtu Serafin Ruiz iz Španije in Angela Kujavec iz Ptuja; Jožef Tivadar iz Male Polane in Antonija Žižek iz Murske Sobote; v Lichu Anton Fantinato iz Stranj in Antonija Mlakar iz Družč. — Vsem veliko zadovoljstva in blagoslova!

Krščeni so bili: v Frankfurtu Hendrik Cvetko, sin Jožeta in Marije, roj. Holc; Klavdija Bričl, hčerka Ivana in Marije, roj. Rogina;

Gabrijela Klasič je prejela zakrament sv. krsta (Frankfurt/Main).

Gabrijela Klasič, hčerka Maksa in Julijane, roj. Kukovec; Marlena Holešek, hčerka Stanislava in Ružice, roj. Šulentič; Sandra Holešek, hčerka Matije in Majde, roj. Hrovat; Draga Kranjčec, hčerka Antona in Berte, roj. Antolinc; Melita Kavaš, hčerka Jožefa in Marije, roj. Bogdan; v Lichu Karmen Pirš, hčerka Jožefa in Terezije, roj. Pordergajs; Bernarda Volčič, hčerka Stanislava in Marije, roj. Capl; v Griesheimu, Doris Mlakar, hčerka Antona in Dragice, roj. Vodnik; v Darmstadtu Sven Boris Herbstritt, sin Manfreda in Jožefe, roj. Kodra; v Neuenhainu Petra Čretnik, hčerka Petra in Darinke, roj. Tuhtar.

Staršem želimo veliko uspeha pri vzgoji njihovih otrok, za katero so se zadolžili pri njihovem krstu!

Doris Mlakar v Griesheimu pri Frankfurtu je obšla krstna voda.

Blagoslov nove hiše pri Šafaričevih v Schmelzu pri Mannheimu.

BADEN

Naši ljudje po obronkih Schwarzwalda so redki in še redkeje imajo priliko razveseliti se v domači družbi. Letos smo prvič poskušali zbrati nekaj naših družin ob odojku na ražnju. Najprej so se jeseni zbrale nekatere naše družine pri Prešernovih v Rauentalu pri Rastattu, drugič pa pri Vončinovih v Sulzbachu pri Gaggenauu. Iz začetne zadrege nam je pomagal dobro pripravljen odojek, potem pa je šlo kot namazano. Tudi pesem se je

Del naših rojakov pri „oddihu“ na družabnem večeru v Mannheimu.

oglasila — ne samo s plošč, ampak tudi iz grl. Celo zaigrali in zaplesali smo. Bilo je lepo. Bilo je prvič, pa želimo, da ne zadnjič!

V Mannheimu, kjer nas je nekoliko več, je bilo tisto novembrsko soboto zvečer tudi lepo. Za naše mesto in okolico kar lepa množica naših ljudi. Želeti bi bilo, da bi se videvali večkrat — tudi pri maši. Tudi tam se zbira družba enako mislečih.

Zadnji čas sta sklenila *cerkveni zakon* dva para: v Wyhlen pri Lörrachu Franc Mühlfellner in Zalika Stajnko, oba iz radgonske župnije; v Mannheimu pa Avgust Reh iz Slivnice pri Mariboru in Nada Šešeljević iz Mostara.

Obema zakonskima paroma želimo vso srečo in božje varstvo na skupni poti skozi življenje!

Krščeni so bili: v Oestringenu Jernej Ludvig, sin Jurija in Marte, roj. Salobir iz Št. Jurija pri Celju; v Freiburgu Sonja Rožman, hčerka Mata in Bernarde, roj. Horvat. Družina živi v Gundelfingenu pri Freiburgu. — V Wildbadu v Schwarzwaldju je bil krščen Gabriel Zarnik, sin Gregorja in Vide, roj. Turk; oče je iz župnije Komenda na Gorenjskem, mati iz Drage pri Kočevju. — V Lörrachu je bila krščena Sandra Štemberger, hčerka Antona in Alojzije, roj. Vidmar, ki sta prišla iz Züricha.

Vsem novokrščencem želimo zdravja in božje ljubezni! Staršem

pa čestitamo, da tudi v tujini čutijo hrepenenje in ljubezen do otrok!

STUTTGART-okolica

Med našimi v Zambiji: O delu naših laičnih in duhovniških misijonarjih v Zambiji (Afrika) večkrat beremo po raznih časopisih. To pot smo se z njihovimi prizadevanji za verski in socialni napredek tega afriškega ljudstva seznanili s skioptičnimi predavanji in sicer 24. novembra v Esslingenu, 30. novembra v Forchtenbergu, 8. decembra v Pfullingenu in 15. decembra v Calwu.

V to cerkev sv. Bonifacija so vabljeni Slovenci iz Böblingena, Sindelfingena in okoliških krajev vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10. uri k slovenski maši. Cerkev je v Böblingenu na Sindelfingerstraße.

Za lepo izdelano predavanje se zahvaljujemo koroškemu župniku Vinku Zaletelu, ki je sam obiskal slovenski misijon v Zambiji in napravil veliko število krasnih posnetkov.

Miklavž, angeli in parkeljni: V Stuttgartu smo imeli v nedeljo, 8. decembra, miklavževanje. Ob nabitosti polni dvorani pri cerkvi St. Konrad so se prikazali na odru angeli, parkeljni in Miklavž. Angeli so rajali in peli, Lucifer je iz svoje črne knjige prebral, kar si je iz

„Gorenjske ne morem pozabiti,“ pravi gospod Planko, ki živi s svojo družino v Sindelfingenu v Nemčiji. Prav zato je kupil zase in za hčerkico narodno nošo. Ko prime za harmoniko in Erika zapoje kako gorenjsko pesem, potem je „svet zopet čisto drugačen,“ pravi.

življenja naših ljudi tukaj notiral v svoj prid, Miklavž je pohvalil vse dobro v naši izseljenski družini in nato obdaroval okrog 100 navzočih otrok.

Trio „Lastovka“ večkrat zabava naše delavce v Ludwigsburgu v Nemčiji. Med točko „Pokaži, kaj znaš“ se bo letos predstavil na „Binkoštnem srečanju“ na Killesbergu v Stuttgartu (18. maja).

Božja beseda v sveti knjigi: Kako potrebni smo božje besede kot kažipota, razsvetljenja, opomina in očetovske ljubezni, naj bo v dokaz, da je v dobrih štirih tednih kupilo na novo izšlo celotno Sv. pismo 140 naših delavcev. Naj bi ta sveta knjiga ne ležala kje na polici, ampak bila vsem vsakdanja dušna hrana!

Število tujih delavcev se krči: V prvi polovici leta 1974 se je število tujih delavcev v deželi Baden-Württemberg znižalo za 0,5%, t. j. za 4757 oseb. Mesega julija pa je bilo v deželi še zmeraj 902.960 tujih delavcev.

Od januarja do julija je bilo rojenih 14.336 otrok tujih delavcev in v istem času je umrlo 1026 tujcev. V druga mesta Nemčije ali domov se je v tem času izselilo 18.067 tujih delavcev, 2300 družinskih članov pa se je priselilo k svojim očetom-delavcem.

K poročnemu slavju čestitamo: Janezu Primožič in Ani Ciglar, ki sta oba iz Bukovcev; Marku Pelc in Tereziji Jug, oba iz Ješovca pri Kozjem; Magdalenii Plavčak iz Ptuja in Salvatorju A. Loi iz sončne Italije.

Krstna knjiga se polni: Družinski naraščaj so dobili: Ivan Jaušovec in Angela hčerkico Martino; Franc Potočnik in Damjana sinka Alfreda; Milan Fekonja in Julija hčerko Mihaelo; Leopold Frece in Anica hčerkico Sandro; Zlatko Babnik in Marija hčerko Barbaro. Tople čestitke!

BAVARSKA MÜNCHEN

Kako naj bi ne napisali nekaj vtisov o prelepem Miklavževem večeru, ki smo ga imeli Slovenci v Münchnu na praznik Brezmadežne?

Najprej je treba omeniti, da je bilo za letošnje Miklavževo obdarovanje prijavljenih 81 slovenskih otrok. Ko bi bil še en otrok, bi jih bilo točno še enkrat toliko kot lani. To je brez dvoma znamenje, da je tako praznovanje našim družinam zelo pri srcu.

9. „Binkoštno srečanje“ zopet v Stuttgartu in v Düsseldorfu

Letošnje „Binkoštno srečanje“, 9. po vrsti, bo zopet v Stuttgartu in v Düsseldorfu na binkoštno nedeljo, 18. maja.

Pripravljalni odbor že sedaj premišlja o programu tega velikega praznika slovenskih delavcev v Nemčiji. Vesel bo tudi vaših predlogov.

Potem naj omenimo program. V prvem delu so otroci, ki obiskujejo veroučno-slovenski predšolski ali šolski tečaj v prostorih župnijskega urada, zelo domiselno sedeč na preprogi, s hrbti proti gledalcem, kar je v moderni dramatik povsem naravno, uprizorili pogovor o Miklavžu. Besedilo je bilo resno, trezno, brez slehernih magičnih dodatkov ali morebitnih osladnosti.

Prav tak je bil nastop Miklavža in njegovega spremstva: lepe melodije, tehtne besede, okusno stilizirane obleke.

Če povemo še to, da je bila dvorana tako polna kot še nikdar doslej in da je bilo samo sodelujočih (otrok, ki so nastopili s prizorom, igralcev in pevcev) nad petdeset, je mogoče dobiti vsaj približen vtis o našem letošnjem miklavževanju v Münchnu.

Šolski pouk se v obeh tečajih redno vrši. Dobili smo nove prostore, pa se zdi, da bodo kmalu premajhni. Tečaja predšolskih otrok se udeležujejo tudi učenci 1. razreda, pa jih bo kmalu treba oddeliti v posebno skupino. Šolski tečaj se sicer vrši za vse udeležence te skupine v istem prostoru, naloge pa dobivajo učenci v treh različnih oblikah, tako da so dejansko tri skupine učencev.

Krščeni so bili: Blanka in Brigita, dvojčici Edvina Ferka in Ma-

Naši malčki po prvem sv. obhajilu lani v Ingolstadtu.

V Poševi družini v Erlangenu so imeli krstno slavlje.

rije, rojene Kogoj; Marij Slavko Pavkovič, sin Alojzija in Ljubice, roj. Bučar; Diana Šekoranja, hčerka Marije. — Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro!

AUGSBURG

Letos smo spet imeli *miklavževanje*. Na obisk so prišli pevci iz Münchna in nam s pomočjo našega g. Edija kot glavnega igralca pripravili lepo doživetje. Verjetno je vreme malo motilo, da ni bilo več udeležencev, a se nas je kljub vsemu le nekaj nabralo. Uglašeno petje nastopajočih, okusne obleke, prelep govor, ki ga je Miklavž sam sestavil — vse je ustvarilo resnično miklavževsko razpoloženje.

Ko se vsem, ki so nam miklavževanje pripravili, prisrčno zahvaljujemo, izražamo obenem prošnjo, da bi se nas s podobnimi prireditvami čim večkrat spomnili.

Kot smo zvedeli, je odšel potem pevski zbor iz Münchna v slovensko gostilno blizu Augsburga. Tudi tam so zapeli nekaj slovenskih pesmi, kar je bilo celó nemškim gostom zelo po godu. Slovenski krčmar iz Radovljice jih je z vso gorenjsko gostoljubnostjo pogostil. Pevci se niso mogli njegovi iskreni dobroti dovolj načuditi. Naj ga Bog živi!

Poročila sta se g. Anton Špur, rojen v župniji Ljutomer, in gdč. Jožefa Cirinski, rojena v župniji

Čatež ob Savi. Mlademu zakonskemu paru iskreno čestitamo!

WALDKRAIBURG

V sotobo, 7. decembra, smo se zbrali v gostilni „Noli“ k *miklavževanju*. Še prej pa smo imeli mašo.

Miklavž je obdaroval prek trideset otrok. Nekateri od njih so tudi lepo zapeli (posebno prva obdarovanka). Pri najmlajših je užival posebno pozornost parkelj: če se jim je preveč približal, so s svojim „forte“ takoj opozorili starše. Za to, da je bil krajši čas, so pa poskrbeli waldkrajburški „Avseniki“ — ansambel Darka Sorška „Bambinos“.

INGOLSTADT

Letos se na žalost ne moremo pohvaliti s tako živahnostjo na naših prireditvah kot v prejšnjih časih, ker pogosto ljudje odhajajo domov zaradi skrajšanega delovnega časa pri avtomobilski tovarni „AUDI“. Tako smo morali letošnjo *vinsko trgatvev* prestaviti na prvo nedeljo v oktobru. Prireditev je bila v dvorani Konvikta. Zbralo se nas je okrog 400. Za veselo razpoloženje je igral ansambel Kroflič iz Münchna. V času za oddih med plesi so se zvrstile razne zabavne igre, pa tudi tombolo smo imeli.

Na *prvo adventno nedeljo* se je zbralo v ingolstadtski Marijini cerkvi (Münster) res veliko ljudi. Škof Alois Brems iz Eichstätta je skupno z izseljenskimi duhovniki vseh narodnosti, ki so zastopane v In-

golstadtu, daroval tradicionalno mašo sedmih narodov. Poleg nas so se je udeležili še Italijani, Španci, Poljaki, Ukrajinci, Hrvatje in seveda Nemci. Slovenci smo zapeli darovanjsko pesem.

Po maši se je naš župnik gospod Grm zahvalil škofu in nemški Cerkvi za vse, kar naredi dobrega za tuje delavce. Potem sta mu dva slovenska para v gorenjskih narodnih nošah podala šopek rož in lep lesteneč, ročno spleten iz slame.

Škof je bil darila zelo vesel. Obiskovalci, ki so se po maši zbirali pred cerkvijo, pa se kar niso mogli načuditi našim nošam. Mlajši so menili, da smo iz Miklavževе družčine, nekateri starejši pa so ugibali, od kod bi bili. Povedali smo jim, da prihajamo iz Slovenije in brž so vedeli, da je to domovina „Oberkrajnerjev“, veselih pesmi in poskočnih viž.

Namesto ostalih vesti vam, dragi rojaki, pošiljamo kar slike. Mladim parom in naraščaju pa želimo vse najlepše in obilo sreče!

WEIDEN

Slovenska skupina v Weidenu, „porcelanskem“ mestu ob češki meji, sicer ni kdove kako številna, je pa poznana po izredni složnosti, družabnosti in tudi po tem, da se vsi, razen hudo bolnih udeležujejo svete maše, ki je tu enkrat mesečno. Gospod Feliks Grm, njihov

župnik, je z njimi res lahko zadovoljen!

Letošnja novembrska maša pa jim bo ostala gotovo še dolgo v spominu, saj sta bila pri tej maši poroka in krst obenem. *Poročila* sta se Franc Šprah, doma iz Ptuja, in Slavica Melanšek iz okolice Polzele v Savinjski dolini; *krščen* pa je bil njun sin Aleš. *Vsi rojaki* so ob tej priložnosti pristopili tudi k *obhajilni mizi*, kar je, priznajmo si med nami v tujini, izredna redkost, a vredno posnemanja. Po stari navadi weidenskih Slovencev se je družba potem zbrala in praznovala.

Res, biti med temi rojaki v Weidenu je prav tako, kot da si doma.
- z -

nizozemska

Letošnje „*martinovanje*“ slovenskih društev 23. novembra 1974 je olepšal in popestril ansambel Mihe Dovžana iz Slovenije. V imenu slovenske skupnosti je navzoče pozdravil g. Franc Jančič. Zahvalil se je Slov. izselj. matici, ki je financirala turnejo Dovžanovega ansambla. Občinstvu je izrekel pozdrav tudi g. A. Poljšak v imenu Slov. izselj. matice.

Dvorana je bila nabito polna, razpoloženje odlično. Opažamo pa, da je slovensko martinovanje v zadnjih letih zelo spremenilo svojo podobo. Starejših skoro ne vidimo več. Na njihovo mesto so stopili mlajši, rojeni že v Holandiji. Slovenska beseda jim teče manj gladko, a so polni navdušenja za slovenske kulturne vrednote, za slovensko pesem, narodne plese in običaje. Z njihovo pomočjo bomo Slovenci še podaljšali svojo prisotnost na Nizozemskem za eno ali dve generaciji.

Naslednji torek smo se zbrali v isti dvorani k približno istemu programu. Tako so tudi tisti, ki so v soboto bili zaposleni, mogli bolj mirno uživati lepe melodije Dovžanovega ansambla. Ob tej priložnosti je „Zvon“ doživel zapel nekaj narodnih pesmi. Iskrena hvala vsem sodelavcem!

Prošnja za novoporočena Franca Šprah in Slavko Melanšek, Weiden, da bi si vedno ostala zvesta.

V leto 1975 pojdemo z novim smislom za skupno delo in žrtve!

Društvo sv. Barbare letos zaradi bolezni in onemoglosti članov ne more organizirati družinskega večera, zato je odbor, ki ga vodi g. Jožko Resnik, sklenil članom za Božič pokloniti petlitrsko steklenico dobrega vina. Na zdravje vsem in srečno Novo leto!

švedska

Spet se je leto zasukalo in za nami je Božič, katerega so vsi, posebno pa otroci veseli. Seveda, saj

je praznik luči, domačnosti in pa daril!

Da pa ne bi ostali samo pri teh zunanostih in da bi nam posvetila prava luč božične sreče v naše duše, zato je naš p. Janez Sodja spet zajahal svojega „konjička“ in prišel nekaj tednov prej med nas zmrznjene severnjake, da bi malo odtajal naše duše in izpral iz njih umazanijo, ki se je nabrala med letom, ter tako pripravil pot tisti božični radosti, ki je nekdaj vlada-

Po poroki Franca Šprah in Slavice Melanšek v Weiden-u smo se prijetno zabavali.

la doma v naših skromnih domovih!

Dolgo pot mora napraviti naš živahni p. Janez, da zbere svoje ovce, ki so raztresene tako daleč naokrog, pa še med temi nas je več kozlov kot ovčic. Težko nas je držati na pravi poti, saj tako radi uhajamo v zelnik materializma, saj je avto naš bog, hiša naša nebesa, poln trebuh pa posebne milosti, zato je prav, da nam nekdo vsaj dvakrat na leto pokaže smer, po kateri je treba hoditi in tudi duši dati njen delež.

Več kot šest tednov je na poti naš dušni pastir, šest tednov brez pravega doma, brez prave postrežbe in počitka, pa je vendar vedno dobre volje. Bojimo se, pa vendar upamo, da se ne bi preutrudil in naveličal tega nomadskega življenja. Res smo bolj hladni postali tu na severu in nas je malo težje omeščati; ko se pa zberemo, smo pa zadovoljni, da smo skupaj in da imamo nekoga, ki se briga za nas in ki mu lahko tudi potožimo svoje težave in skrbi! Bolje ko se bomo poznali, raje ga bomo sprejemali in upamo, da bo tudi on raje prihajal med nas! Zato mu voščimo v novem letu veliko trdnega zdravlja, božjega varstva na cesti in potrpljenja z nami!

Pa še na nekoga bi se radi spomnili ob tej priliki, na našega bivšega skrbnika duš in prijatelja g. *Jožeta Flisa!* Več let ga že ni tu, vrnil se je na svoje prejšnje mesto v Pariz, a ga še nismo pozabili. Nismo pozabili ne njega ne njegovega težaškega dela tu pri nas, saj je moral zaorati v ledino in malokdo ve razen njega, koliko žrtev, grenkobe in zdravlja je bilo treba žrtvovati in kako malo hvaležnosti je žel za to! Kolikokrat je naletel namesto na pomoč, na nasprotovanja, kar občuti tudi pater Sodja, in vendar je vse to kar z dobro voljo prenašal toliko let.

Kako radi se ga še vedno spominjamo, saj se je vedno dobre volje prisrejal med nas in imel vedno čas poslušati naše tožbe, polne nevšečnosti in skrbi. Vedno je bil na voljo z dobrim nasvetom in tolažbo, znal je razumeti vsake-

ga človeka, čeprav je imel sam poln koš skrbi. Imel je polno načrtov, kako bi povezal Slovence, da se ne bi izgubljali v tem nekrščanskem svetu; kako bi poživil versko življenje in poudaril našo skupnost.

A naj je še toliko dobre volje, en sam človek je premalo pri teh razdaljah, pri tej raztresenosti naših ljudi in nasprotovanjih, ki jih je srečeval celo tam, kjer bi naravno pričakoval pomoč! Kljub temu da ni bilo mogoče vsega tega izpeljati (za to bi bilo potrebno vsaj deset ljudi!), pa lahko z zadovoljstvom in zadoščenjem gleda na svoje delo tu med nami, saj je bilo veliko narejenega, bil je prvi slovenski misijonar tu gori in tu je misijonsko delo težje kot pa med primitivnimi ljudstvi. Mi se bolj trdno oprijemamo naših malikov, katere nam je vsilil naš standard, kot pa primitivni narodi svojih. Z veseljem in hvaležnostjo se ga spominjamo in tudi njemu v novem letu želimo ves božji blagoslov in obilo zdravlja!

Na koncu naj še omenim, da vsi z veseljem prebiramo „Našo luč“, saj je zelo zanimiv časopis, za vsakega nekaj. Tu zvemo marsikaj, kako se imajo doma in drugod po svetu, tako da nas ta list le nekoliko povezuje, le mi se le

redko oglašamo — se bo res treba malo „odtajati“!

Lepo pozdravljeni!

Slovinci v južni Švedski

Švica

ZÜRICH

V nedeljo, 1. decembra, je bila naša kripta pod cerkvijo Guthirt v Zürichu polna naših rojakov od blizu in daleč. Še bolj pa je bila napolnjena velika župnijska dvorana ob cerkvi po sv. maši. Kakor prejšnja leta je Miklavž tudi letos z dvema angeloma in parkljema privabil naše slovenske družine na *miklavževanje*. Po kratkem nagovoru je Miklavž razdelil svoja darila otrokom in tudi odraslim. Miklavž je hotel zvedeti, kaj so se otroci med letom naučili. Mnogi so

P. Evgen Ketiš, misijonar v Togo, je maja imel predavanje o misijonih na raznih krajih v Švici. Obiskal je tudi slovenske sestre v Grosswangenu in Neuenkirchu pri Luzernu, kjer vodijo gospodinjstvo. Na sliki vidimo misijonarja v družbi sester in onemoglih v Neuenkirchu pri Luzernu.

slovinci ob meji

KOROŠKA. — Mladinsko vodstvo iz dekanij Rožek in Borovlje je pripravilo proslavo Kristusa Kralja v župnijski dvorani v Št. Jakobu v Rožu. Poleg recitacije, meditacije in solopetja so bile še točke pevcev in igralcev iz Št. Ilja in Št. Jakobu ter nastop mladinskega zbora iz Bilčovsa ter mladinski zbor iz Št. Janža. — Izšle so celovške Mohorjeve knjige za leto 1975. Poleg rednih štirih branja vrednih knjig, med njimi pač tradicionalni koledar, še prvi del bogato ilustriranega družinskega sv. pisma, ki vsebuje evangelije. Tudi zanimiva „Družinska pratika 1975“ je zraven.

GORIŠKA. — Na letošnjo misijonsko nedeljo je v Gorici med drugimi nastopila tudi igralska družina Marijine družbe iz ulice Risorta v Trstu v igri „Dobrota“. — Moški komorni zbor iz Celja, ki je ški komorni prvo nagrado na tekmovalstvu v Mariboru, je nastopil z odličnim uspehom v Attemsovi palači v Gorici ter v Katoškem domu v Sovodnjah. — Prosvetno društvo Štandrež je gostovalo v Selah na Koroškem z Molièrovo komedijo „Zdravnik po sili“. Ta gostovanja so postala že skoraj

pokazali svoje zmožnosti v petju in deklamacijah. Bili so nagrajeni z navdušenim aplavzom in Miklavževu pohvalo.

Po končanem miklavževanju se je dvorana kar izpraznila, ostali so le še oni, ki so še brez otrok. Otroci so bili utrjeni, še bolj pa radovedni, kaj je v paketih, ki so jih dobili od dobrega in radodarnega Miklavža. Upamo, da bo prihodnjič zopet tako radodaren, kot je bil tokrat.

Po sv. krstu so postali božji otroci: V Zürichu: Samo Mazi, sin Antona in Jožice, roj. Jug; Tomaž Tršan, sin Marjana in Jožefe, roj. Virc; Katja Moličnik, hči Albina in

redna. Selani so s ploskanjem nagradili uspeh gostov. — Letošnje revije pevskih zborov ali „Cecilijanke '74“ se je udeležilo kar 13 zborov s skupno nad 200 pevci v dvorani Katoškega doma, ki je bila za to priložnost očitno premapna. Nastopilo je devet zborov iz Goriškega, trije s Tržaškega ter zbor „Zarja“ iz Bilj iz matične Slovenije. Poleg pesmi slovenskih skladateljev so izvajali pesmi v ruščini, makedonščini, srbščini, hrvaščini ter v latinščini en Gallusov motet. Nastop je bil razdeljen na dva večera zaradi velikega števila nastopajočih zborov. Vsekakor je taka revija zborov dokaz velikega dela, požrtvovalnosti, nesebičnosti in ljubezni do naše pesmi.

TRŽAŠKA. — Društvo slovenskih izobražencev je imelo v gosteh Edvarda Kocbeka, ki letos obhaja sedemdesetletnico. Jubilanta je številnemu občinstvu predstavil predsednik društva, priložnostni nagovor pa je imel prof. Rebula, ki je v njemu lastnih klenih in prepričljivih besedah prikazal lik in osebnost pesnika, misleca in ustvarjalca Kocbeka. — Slomškov dom v Bazovici, ki je eden izmed žarišč, kjer se ohranja slovenska in katoška zavest na Tržaškem, obhaja letos svojo desetletnico obstoja. Na proslavi so sodelovali harmonikarji, ansambel „Slomšek“ in ansambel „Kondor“. Župnik Živic pa je nakazal, kako naj „Slomškov dom“ postane skupni dom, v katerem naj človek raste v boljšega člana družbe.

Marije, roj. Blažič iz Winterthura. — V Winterthuru: Robert Jakl, sin Ivana in Katarine, roj. Radikovič. — V Meilenu ob jezeru: Aleksander Einfalt, sin Rudija in Ivanke, roj. Konušek. — V Amriswilu: David Smole, sin Petra in Pavle, roj. Pišek; Klemen Vehovec, sin Cirila in Terezije, roj. Martinčič. — V Luzernu: Marija Sonja Senesi, hči Sergia in Snežane, roj. Popovič. — V Solothurnu: Igor Grašič, sin Janeza in Matilde, roj. Fidler. — V Fribourgu: Jernej Žurej, sin Antona in Ivane, roj. Lenaršič.

Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro v življenju!

slovinci po svetu

ARGENTINA. — Slovenski dom v Berazategui je najmlajši ter najmanjši dom v Velikem Buenos Airesu, ker je pač v tej okolici najmanj Slovencev. Kljub temu pa je zelo aktiven. Na proslavi letošnje obletnice so se vrstile točke mladinske godbe, berazateškega okteta ter slovenski in argentinski narodni plesi, ki so jih izvajali člani doma pravtako v slovenskih in argentinskih narodnih nošah. Številno občinstvo je dalo priznanje nastopajočim s krepkim ploskanjem. — Mladinska godba se razvija v kvaliteten amaterski ansambel. Ustanovljena je bila pred petimi leti in se je že uveljavila v slovenskem in argentinskem ambientu. V Slomškovem domu v Ramos Mejiji je priredila že tretji samostojni koncert, ki je trajal poldrugo uro. Na sporedu so bile korračnice, valčki, polke in druge kompozicije. Godbo že skozi vodi požrtvovalni glasbenik Anton Skubic. — Slovenska fantovska zveza in Slovenska deklška organizacija (SFZ, SDO) sta letos slavili svoj srebrni jubilej. Na osrednji proslavi v Slovenski dvorani sta najprej nagovorila goste predsednik in predsednica, nato je pa sledila avdiovizualna predstava, v kateri so fantje in dekleta recitali Prešernovo „Vrbo“ v osmih jezikih. Te recitacije so spremljale slike in glasbe tiste dežele, recitator pa je bil oblečen v njihovo narodno nošo. Na koncu so vsi skupaj recitali „Vrbo“ v slovenščini. S številnimi točkami je nastopil Dekliški zbor iz San Justa ter Folklorna skupina iz Slovenske pristave.

AVSTRALIJA. — Slovensko društvo v Melbournu ima tudi svoje nogometno moštvo, ki se imenuje „Kew Slovene“, ker je pač društvo v tem kraju. To moštvo, ki ga sestavljajo slovenski fantje in ga vodi trener Franc Sajovic, star slovenski nogometaš, je bilo letošnji pokalni zmagovalec vzhodne avstralske lige amaterjev. Sotekmeči niso bili ravno slaba moštva, pa je slovensko moštvo dobilo deset iger

poštni nabiralnik

SEDANJI SLOVENSKI TRENUTEK

Da je zadnje čase vzdušje doma nekam naelektreno, ni nikomur neznano: živčnost v vrstah partijcev in zaskrbljenost v ljudstvu pogojujeta sedanji slovenski vsakdan.

Kje so korenine živčnosti in zaskrbljenosti?

Za odgovor na to vprašanje moram poseči nekoliko nazaj.

Za prvo dobo našega povojnega časa je bila značilna absolutna kontrola partije na skoraj vseh ravneh družbenega življenja. Marksizem si je lastil posest edine in popolne resnice. To je bil čas mladane neomajne moči tajne policije.

Po IV. plenumu na Brionih (1965) je prišel do večje besede mlajši partijski rod, ne več tako tog kot starejši. Družba se je sicer zelo počasi, pa vendarle začela bližati poti upoštevanja tudi drugih, nepartijskih mnenj. S tem pa je jela partija naglo izgubljati svoj izključni položaj.

Konservativni partijci, posebno borci, so brž uvideli, kam ta pot pelje. Ker je bil ta uvid tudi na najvišjem vrhu družbe prisoten, je bil dan v Karadjordjevu (1971) signal za začetek rušenja naprednih republiških in partijskih vodstev. Ob spretnem izkoriščanju slabosti, ki so se pokazale najbolj na Hrvaškem, je prišlo s pomočjo vojske,

od osemnajstih. Nov dokaz slovenske prisotnosti in tudi športne uveljavitve v tem delu sveta! ZDA. — Folklorna skupina „Kres“

je žela nov uspeh v Clevelandu. Na tem nastopu so podali novo naštudirane plese in idilične prizore. V prvem delu je hotela režiserka pokazati preprostost in naravno slikovitost slovenskih plesov, v drugem delu pa so nastopajoči pokazali dogodke iz domovine od sejma do tekmovanja fantov, ki so se včasih sprli zaradi deklet.

policije in konservativnih zvestih partijcev do množičnih čistk po vsej državi.

No, in sedaj smo, kjer smo. Čistke so sicer v glavnem že mimo, vprašanja na vseh področjih so pa ostala, marsikje so se še pomnožila in povečala.

Medsebojno zaupanje med komunisti različnih odtenkov je prav zaradi v preteklih različnih dobah tako različnih tokov umrlo. Notranja trenja hromijo partijsko učinkovitost.

Osamljenost od širokih delovnih množic sili partijo v objem stalinističnih preračunljivcev, nenehna vojna z velikim delom izobraženstva jo idejno siromaši. Redki ljudje so z njo, skoraj večina je proti.

Okrepjena je dejavnost srbske, predvsem pa hrvaške emigracije, ki ima svoje pristaše tudi znotraj državnih meja.

Preteče visi nad vso jugoslovansko stvarnostjo skrb vzbujajoče vprašanje: Kaj bo jutri, ko ne bo več Tita, ko se utegnejo ostro razplamteti notranje borbe za oblast. Nihče ne more prerokovati, katera struja bo zmagala. Poleg tega se še krepijo mednarodni pritiski, zlasti s strani Sovjetske zveze. (Vendar je treba reči, da si večina Slovencev ne želi sovjetske prisotnosti v deželi, tudi verjetno velika večina partijcev ne.)

Vse naštete težave so težave družbenih odnosov. Kje so še gospodarski problemi, ki ne le, da niso rešeni, marveč se prav tako iz leta v leto večajo in množijo. In kje so težave na področju kulture?

Vso to kopico problemov skušajo nova vodstva, ki so po sposobnostih nekako tretjerazredna, urediti po administrativni poti: s ponovnim poudarjanjem izključne vodilne vloge partije, z uvajanjem tako imenovanega demokratičnega centralizma v odnose med partijami različnih jugoslovanskih narodov, z dekretiranim vsiljevanjem marksizma kot „znanstvenega“ svetovnega nazora v skoraj vse šole, z izbrskavanjem (iz brezimne mase nasprotnikov) tistih „razrednih sovražnikov“, ki se jim zdijo najbolj nevarni, in s preganjanjem le-téh.

Velikokrat pa se zgodi, da vodstva nasprotnike le naštevajo, ne imenujejo jih pa z njihovimi konkretnimi imeni, s čimer vnašajo še večji nemir celó v svoje vrste.

Tak je v skopih obrisih sedanji slovenski trenutek. Na ozadju teh spoznanj je treba razumeti tudi sedanji težji položaj Cerkve v slovenski družbi. Pa o tem morda drugič!

Lepe pozdrave vsem!

M. M., Maribor

PISMO MOJEMU DELEGATU

(„Delo, Ljubljana, 7. 12. 74)“

Gre za kočljivo področje: za komisije o izvoru premoženja.

Pred časom sem v uradnem poročilu zasledil podatek, da so imele te komisije v Sloveniji že 737 sej. Tega uspeha ne bi smeli podcenjevati. Če računamo, da je trajala vsaka seja samo dve uri in da se je je udeležilo po pet članov in pet namestnikov, navrže to skupaj 14.740 ur! Nadalje so komisije od svoje ustanovitve sem pregledale 16.339 premoženjskih napovedi občanov, obravnavale 549 sumljivih primerov, uvedle 260 posebnih postopkov ter jih 38 končale z novo odmero davka. V teh 38-ih primerih so komisije ugotovile 5.073.024 novih dinarjev utajenega dohodka ter zanj odmerile 4.636.990 dinarjev davka. 39 primerov so komisije odstopile v postopek drugim organom.

Tako podatki.

Nisem proti komisijam, zakaj naj bi bil proti? Res pa je, da so se mi ob prelistavanju tistega poročila zazdale te naše komisije za ugotavljanje izvora premoženja kot nekakšne posebne gasilске brigade, na hitro mobilizirane, ki naj poravnajo, kar so pristojne strokovne službe zanemarile. Natančneje, česar niso storile pristojne davčne uprave.

Naša davčna uprava že od začetka ni bila kaj prida. Vseskozi je bilo z njo kaj narobe. Zdi se mi, da je bil temeljni kamen, na katerem je slonela, nezaupanje. Ne-

(Dalje na 40. strani)

Janez Jalen

TRG BEZ ŽGANČEV

*lovec Peter se je zrastlez
z gorami – jel je misliti
na lastno gnezdo –
pot ga vodi k jerci in
franči – katera bo
zmagala v njegovem
seču?*

Pomlad kar ni hotela priti. Zmanjkalo je klaje za živino. Tudi ljudje so si morali v marsikateri hiši pritrgovati, čeprav je že davno minil post.

Hribarjev Peter si že več dni ni upal vsuti toliko žgancev, kolikor si jih je zaželel; mu je moka pohajala. Denarja je pa premogel samo še za tobak, katerega kar ni mogel pogrešati; se ga je preveč navadil pri vojakih.

Odslužil je tri polna leta pri sedemnajstih v Celovcu, napredoval do četovodje in se v jeseni vrnil v Bohinj. Svojih ljudi ni imel več, svoje strehe tudi ne. Stisnil se je v podstrešno sobico k Žmitku in si na železni pečici kuhal kar sam, kadar je bil doma.

Stalnega zaslužka na zimo ni mogel dobiti. Sem in tja je opravil kako dnino, da je imel za sproti. Znal je tudi tesariti in si je še kot mlad fant napravil lastno orodje.

Petru je bilo žal, da ni ostal zunaj v svetu. Bi že kako pozabil jezero in Svetega Janeza, Mostnico in Hudičev most, Studor in Rúdnicco, planine in goré.

Trdo se je prebijal Peter iz dneva v dan, dokler ni zakasnela pomlad kar planila čez vrhove Bukovskih gorá. Petru se je na vse kraje odprlo delo. Popravljaj je plotove in prekrival stogove. Čúdnik ga je pa naprosil, naj mu čimprej pregleda in spravi v stari red hlev in stan v Planini na Kraju, čeprav se zavoljo živine še prav nič ni mudilo. A Jernej je bil skrben gospodar; vedno prvi z delom.

Z brašnom za nekaj dni in z vsem svojim orodjem je odšel Peter v nedeljo popoldne po stezi za jezerom v Ukanc in še naprej proti Savici. Ni maral nikogar srečevati. Čez ramo mu je visela precej nerodno upognjena vreča.

Na planino je prispel dokaj za dne. Stanovi so stali zapuščeni. Okrog njih je že ozelenela nizka murava. Snežni zameti po globelih pa še niso skopneli.

Peter je odprl stan. Za ognjiščem je ležal kup trdega in smetnega snega. Burje so ga bile nanosile pozimi skozi špranje. Streha ga je pa skrivala pomladanskemu soncu, da ga še ni moglo stajati.

Misel na nočni mraz je Petra spomnila, da mora najprej zakuriti. Odložil je orodje in vrečo in stopil nazaj na prosto, da nabere goriva.

Na ognjišču je zaplapolal ogenj. Dim se je dvignil pod sleme in se valil skozi špranje. Stan, ki je vso dolgo zimo kakor spal, je spet zadihal.

S staro lopato, ki je prezimila kar v hlevu, je Peter zmetal umazan kup snega čez prag. S ponvijo pa je pohitel v globel in prinesel visoko zvrhano čistega snega, da si ga staja za krop.

Ležišče je bilo še vse premočeno in je smrdelo po plesnobi. Peter je nerabno navlako vrgel na ognjišče in vzal sekuro, da si naseka vej in natrga vsaj za povrhu nekaj suhe trave. Kar nič se ni smel obotavljati, če ni hotel, da ga noč

ne prehiti. Odhitel je proti ruševnju.

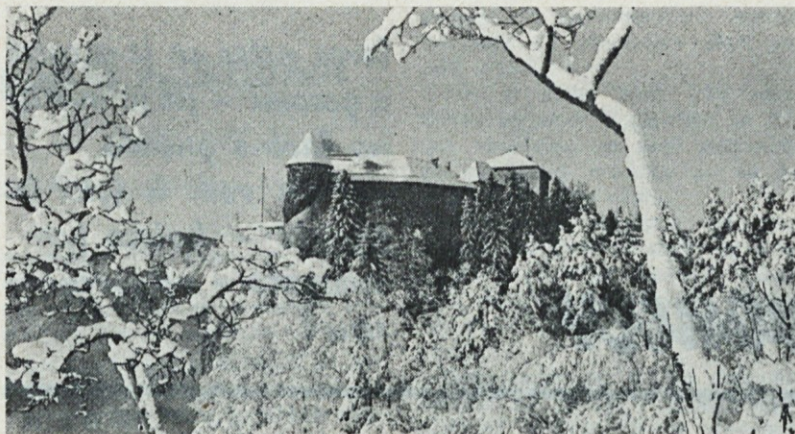
Sonce je že utonilo za gore in pričel je pritiskati mraz. Še preden je Peter zamahnil s sekuro, je srfotal za pol streljaja pred njim ruševca in se preletel čez ozko dolinico v nasprotni hrib. Peter se je redkega ptiča razveselil, saj je prav zavoljo njegovih krivcev prinesel v vreči puško s sabo. Kar škoda se mu je zdelo, da je ni imel pri sebi. Pa saj bi tako ne bil utegnil streljati, ko ni bil nič pripravljen in ga je petelin presenetil.

Peter je hitro nasekal vej, pa jih ni odvrlel v stan; jih bo že kasneje. Šel je pogledat še za travo, še bolj pa, kje bi utegnil imeti ruševca rastišče, da ga zjutraj počaka. Ni iskal dolgo. Na na pol odkopnelem hrbtu je naletel na znamenja jutrnjih vrvežev gorske perjadi.

Preden je tema zagrnila planino, je imel Peter v stanu postlano sveže ležišče, pod vejami pa nabito puško enocevko. Res se je basala še od spredaj, nesla je pa dobro.

Za večerjo si je skuhal turščične žgance in jih celó zabelil z žlico zaseke. Naložil je še na ogenj zavoljo gorkote, se sezul in legel kar oblečen. Na ognjišču so prasketala goreča polena, zunaj pa je bilo vse tiho. Le veter se je sem pa tja na rahlo zaletel v streho.

Peter ni mogel zaspati. Pa mu ni bilo mraz, Staknil je bil v Brdarjevem stanu star in suh kožuh, ga snel s prečne vezi, vzela s sabo in se z njim odel. Ležišče je do-

Blejski grad v snegu.

segala tudi dimasta gorkota ognja. Peter se je spomnil, da ure daleč naokrog ni nikjer žive duše. Četudi ni poznal strahu, spati vendarle ni mogel. Na samotni Komni se je živo zavedel, kakor že davno ne, kako sam je ostal na svetu.

Očeta se je samo nekako mračno spominjal. Še krilce je nosil, ko so ga zagreblji v jamo. Griža je bila takrat razsajala po Bohinju. Zakaj ni rajši pobrala njega? Bog bi dal očetu in materi druge otroke, on sam bi pa kakor angelček v nebesih prosil Boga in Mater božjo za svoje domače.

Kako zelo je bila mama navezana na svojega edinega otroka, je spoznal Peter že kot majhen fantek. Mama je planinila pri Brniku, najrajši zavoljo tega, da njemu ni vsaj čez poletje manjkalo mleka. Zgodaj spomladi sta se preselila v Uskóvnico. Mama je bila tiha. Smejala se je redkokdaj. Na njenem obrazu je vedno potreptavala senca žalosti; kar ni mogla pozabiti očetove smrti. On pa je od jutra do večera vriskal in pel okrog stanov, da ga je bila vsa planina vesela. Kaj rad je tudi stikal za ptiči.

Ogenj je pojemal in Peter je zamizal: „Mama! Najbrž jo je Bog zato vzel k sebi, ker bi ji ne mogel jaz sedaj s čim postreči.“

Vzel je iz žepa rožni venec, se

pokrižal in začel moliti: „Verujem v Boga Očeta, vsemogočnega Stvarnika nebes in zemlje.“

Rožnemu vencu je Peter dodal še dokaj očenašev.

„Hu, hu, hu, huhuhuu,“ je zajukala sova v leščevju na Kraju. Peter je ni več slišal. Pravkar je bil zaspal.

Nad Podrto goro, Rodico in Črno prstjo se je pričelo svitati.

Ves nestrpen je Peter hitro še enkrat pregledal puško, če je nared, in jo pripravil za strel. Tanko je prisluhnil. Slišal je biti lastno žilo v vratu. Hipoma se je zdrznil. Glasen frfot je završal skozi somrak. Na pobočje pred njim je priletel škarjevec, usločil se je in stegnil vrat ter gledal in poslušal, če je vse varno.

Peter je kar drgetal, ruševac je pa rahlo zapihal: „Ču huj.“ Stal je pa še vedno mirno kakor ulit. Čez kratek čas je začul močnejše in zamahnil s perutnicami.

Peter je vedel, da se ne sme niti ganiti. Petelin je poskočil in pričel izzivati. Zaropotal je s perutmi, se odgnal od tal, se preletel in potresaajoče zapihal. Naokrog je ostalo vse tiho. Ruševac se je čutil varnega. Našopiril je perje, razprostrl rep, napihnil vrat in zagruvil: „Rukutu kukutu kur.“ In je pihal in grullil, poskakoval in plesal, se ropotaje spreletal, se priklanjal, s povešenimi perutmi vozil kočijo in se pomikal čimdalje više po po-

bočju navzgor. Na strel se pa Petru ni hotel približati, kakor bi vedel, kje ga čaka smrt.

Peter se je spet zdrznil. Prav prek njega je hrumeče prifrftotal drug petelin in se spustil blizu izzivača na slemenu na tla. Zapršila sta se drug v drugega, odletelo je nekaj perja in pritepenec je odfrftotal naprej, drugam iskati sreče za svojo mlado zaljubljenost. K zmagovalcu pa je priklokalo dvoje kokošk. Med petjem in plesom se je ruševac pobrigal za zarod.

Vrhovi zasneženih gora so pordeli. Obsijalo jih je že sonce.

Petelin je zletel na skrivenčen macesen. Če bi imel količjak kritja, bi ga Peter skušal zalesti. Tako pa rajši še poskusil ni, da bi petelina ne oplašil za drugo jutro; je predobro vedel, da ima škarjevec na vsakem peresu oko.

Planino na Kraju je obsijalo sonce. Ruševac se je odpeljal tik nad stanovi in hlevi v nasprotni breg na pašo.

Peter je vstal, se izmotal iz ruševja in pretegnil otrple ude: „Bog ve, kolikokrat v življenju bom gledal srečo od daleč, kakor današnje prelepo jutro vriskajočega škarjevca, ki ga niti s strelom nisem mogel doseči!“ Zamišljen je odšel nazaj na planino.

Čez dan je Peter slišal peti samo žago in plenkačo. Hitel je in se do dobrega upehal. Še skuhati si je komaj utegnil. Delo je dovršil. Legel je z nočjo vred in koj zaspal.

Krvavordeča zarja se je bila zvečer razpotegnila skoraj čez vse obzorje. Napovedovala je burjo. Zjutraj so bile gore ostro zarisane v temnomodro nebo. S soncem vred je potegnil prek Komne strupeno mrzel veter. Kakor s tankimi ledenimi iglami je zbadal Petra v obraz. Kar dobro se mu je zdelo, da je dospel že na Kraj. Spustil se je po strmini navzdol proti Ukancu. Na pobočju je imela burja dokaj manj moči. Peter si je poiskal med skalami zavetje, da počije in se razgleda.

Ob grebenih doline Sedmerih

jezer se je z vetrom pripeljal orek. Nagnil se je po strani in zavil v skalno steno Peršivce. Kje je ob sedel, Peter ni več videl. Najbrž se je umaknil burji v kakšno duplino.

Peter je odvezal vrečo in vzel iz nje ustreljenega ruševca. Ravnal je previdno, da bi mu ne razkuštral krivcev. Vesel ga je bil kakor otrok miklavževine. Kar nagledati se ga ni mogel. Včeraj mu je škarjavec kazal fige, danes ga je pa na klockanje kokoši zvalil pred puško.

Veter je spet glasneje zabučal. V Komarči je odjeknil strel. Zamolklo se je razlegel odmev. Peter je hitro spravil petelina nazaj v vrečo, kakor bi se bal, da ga kdo zaloti pri prepovedanem opravku. Skušal je uganiti, kdo bi bil streljal. Če je prav razločil, je bila krogla, ne zrno.

Peter je vstal in se spustil po stezi navzdol. Na zaostalem plazu mu je zdrsnilo, da se je skoraj otočil. Sneg je v burji ledeno trdo zamrznil.

V Ukancu je Petra ustavil Tkalec, Boštjan. Drobil je hosto: „Kaj si ti streljal, Peter?“ ga je vprašal. „Ne. Slišal sem pa pok.“

Tkalec mu je pa pokazal s prstom: „Kako pa, da imaš okrvavljeno vrečo?“

Peter je že hotel priznati, da nosi ruševca, pa je preudaril: „Če jih manj ve, bolj prav bo.“ Izgovor je imel tudi koj pri roki: „Lahko da. Snoči sem se malo urezal, ko sem klal treske, da sem podkuril.“ Stegnjal je dlan. Na mečici je bila res prerezana koža.

„Sem mislil,“ je zategnil Boštjan in pomežiknil.

Peter je videl, da mu ne verjame. Popravljati pa besede ni maral. Poslovil se je in odšel spet po stezi za jezerom proti domu.

Pod noč je ves preplašen prisopihal v vas Tkalec in razglasil, da leži pod plazom v Komarči zaprišežen lovec Matevž Bitenc ustreljen.

Burja je sprevrgla vreme. Goré je zagnila megla. Dolgo se ni hotelo zdaniti. Ob času, ko bi imelo vziti sonce, je začel pršeti dež.

Pust in žalosten je bil dan; kakor naročen za pogreb.

Odzvonilo je jutranje angelovo češčenje. Pred Bitencem pod Studorom so se začeli ustavljati razpeti dežniki. Nabirali so se v čimdalje večji črni val. Nekaj modrih se je pozibavalo vmes. Rdečega ni bilo nobenega. Bi žalil spomin rajnega Matevža.

Lovci so prihajali brez dežnikov. Ustopali so se pod napušč, da bi jih dež ne močil po nepotrebem. Čimdalje več jih je bilo. Očividno je žalostna in neprevidena smrt priljubljenega Matevža Bitenca pretresla vso bohinjsko lovsko tovarišijo. Pa mlada žena in štirje nedorasli otroci so se jim smilili.

Lovci niso bili vsi enako oblečeni, pač pa je obleka vseh vlekla na sivo in bila večinoma zeleno obšita. Na bolj ali manj obnošenih klobukih se je pozibavalo nekaterim ruševčevo pero, drugim gamsov čop. Dokaj vidno so se razločevali lovci od temno oblečenih drugih pogrebcev. Videti so bili kakor razmočena, na redko obrasla siva skala, ki jo je bila nesreča privarila tik duri. Škantarjevemu Tomažu in še nekaterim drugim so

visele puške prek rame, vse orošene, kakor bi jokale. Lovci so govorili med sabo samo najpotrebnejše. Še tiste redke besede so izgovarjali resno in mračno.

Dež je skoraj prenehal. Nekateri so že zapirali dežnike.

Na Ravni so se oglasili zvonovi svetega Martina. Škantarjev Tomaž, ki je bil prevzel skrb, da bo pogreb tak, kakor ga zasluži vesten lovec, je pomignil z glavo in na rahlo zamahnil z roko. Štirje visokorasli lovci so stopili iz gruč. Rinili so skozi množico pogrebcev proti mrtvaškemu odru, da položé mrliča v krsto in ga prenesejo na nosilnice pred durmi.

V hiši se je odtrgal presunljiv vek: „Matevž, Matevž, o, Matevži!“ je klicala Katra mrtvega moža. „Kam naj grem z otroki?“ je glasno zaskrbelo ženo.

„Ata, aata, naš aata!“ so vpadli tanki glasovi otrok.

Nekaj žensk je z nesrečno družino vred na glas zajokalo.

Moški so se začeli usekovati.

Zasnežena Kranjska gora v jutranjem soncu.

Vlečnica nad Mežico, pomembno vasjo v Mežiški dolini.

Lovci pod napuščem so si z robci popravljali brke. Tomaža in še nekaj drugih pa ni bilo sram očitno obrisati solze.

Razlegli so se udarci kladiva in pretresali prav do kosti. Matevža Bitenca, samo zdravje in moč sta ga bila še pred tremi dnevi, so zabijali v krsto. Nikoli ne bo nihče več videl njegovega prikupno izklesanega obraza. Nikoli več ne bo prinesel otrokom dišečih jagod z gorá. Nikoli več ne bo prešteval vpricho žene mesečnega zaslužka in je povpraševal, če je treba njej sami in otrokom nove obleke ali obutve.

Kladivo je utihnilo, premolknili so zvonovi in umiril se je jok. Sorodniki, ki so stali v tesni veži, so se razstopili.

Skozi dvojno njih vrsto so prinesli lovci mrliča. Na pragu so napravili s krsto križ, kakor bi hoteli Bitenca opomniti, da je njegovega življenja in njegovih skrbi konec in naj se nikar ne vrača. Položili so mrtvega gospodarja na črne nosilnice pred hišo.

S povešenimi puškami so se uvrstili lovci za mrtvaški križ. Štirje pa so spremljali krsto, ki se je pozibavala visoko na ramenih.

„Ki je za nas krvavi pot potil,“ so molili zadaj v sprevodu moški

zase in ženske zase žalostni del rožnega venca za mir in pokoj umrlega.

Pred križem na koncu vasi so nosilci postavili mrliča na tla. Tomaž je stopil iz vrste in čakal, dokler se niso ustavili tudi zadnji pari dolgega spreveda. Glasno, da so ga prav vsi razločno slišali, je zaprosil odpuščanja: „Sosedje in sosede! Če je rajni koga kdaj kaj razžalil, odpustite mu! Če že ne zavoljo njega samega, pa zavoljo ljubega miru v vasi! In če ne zavoljo krščanske ljubezni, pa zavoljo petih Kristusovih ran! Oče naš...“

Tomaž je odmolil za rajnega Matevža tri očenaše in tri zdravamarije. Mrmraje so mu odgovarjali pogrebci.

Lovci so spet dvignili krsto na ramena. Sprevod se je znova premaknil.

Ženske so z rožnim vencem prehitile moške. „Ki je za nas težki križ nesel,“ so pravkar začele razmišljati novo skrivnost.

Od jezera je pripodil veter nov dež. Skoraj vsi hkrati so se odprli dežniki. Gosto so drobile kaplje na razpeta platna nad glavami.

„Če je rajni koga kdaj kaj razžalil...?“ Potuhnjeno, kakor grda skušnjava, so se prithotapile Tomaževe besede k Boštjanu Tkalcu. Hoté pokojni Bitenc ni nikoli nikogar razžalil. Če je prišel kdaj s kom kaj malega navzkriž, je rajši odnehal, da ni bilo zamere. V lovišče, ki je bilo njemu izročeno v varstvo, domači skrivni lovci niso hodili zalezovat gamsov in srnjakov prav zavoljo Matevževe dobrote ne... „Le kako bi se bilo moglo zgoditi...?“

Boštjan je bil sam zraven, ko so ugotovili, da je Bitencu na zmrzlem plazu spodrsnilo, da se mu je po nesreči sprožila puška in mu je lastna krogla prestrelila brado. Pa vendar! Kar ni mogel pozabiti Hribarjevega Petra in okrvavljene vreče, v kateri je prav gotovo nosil puško. Izgovoru, da se je Peter urezal, tudi ni verjel. Nekaj je fant prikriival. Prav gotovo. Matevževa puška je bila res izstreljena. Odjekniti bi bila morala dva strela.

Pa Boštjan je slišal samo enega. Sicer je pa Bitenc lahko streljal više zgoraj na Komni ali pa že prejšnji dan. Pa spet ni mogel Tkalec dolžiti Petra, da bi streljal na človeka. Ga je predobro poznal; že od mladih nog. Če bi se bil pri vojakih spridil...?

Boštjan je vedel, da gre v drugem paru za njim tudi Peter za pogrebom. Ni se mogel premagati. Pridvignil je dežnik in se ozrl. Peter je sklanjal glavo, držal v eni roki dežnik, v drugi klobuk. Ustnice je premikal. Molil je z drugimi vred rožni venec.

„Niti sence nemirne vesti ne kaže fantov obraz,“ je razsodil Boštjan. „Da bi se znal tako tajiti, ni verjetno. Razmišlja pa nekaj.“

Spet so zapeli vsi štirje zvonovi. Preglušili so skupno molitev pogrebcev.

Tkalec je potresel z glavo. Iznebil bi se bil rad nadležnih misli. „Naj bo, kakor hoče! Matevža ne oživi nobena komisija več. Peter pa tudi nima nič, da bi pomagal preživljati osirotelo družino. Še sam komaj rine naprej. Meni nič mar! Samo pota bi imel, če bi kaj zbrodil.“

Čeprav si je Tkalec dopovedoval, da ga Bitenčeva smrt nič ne briga, se je v cerkvi kljub temu tako usedel, da je ves čas lahko opazoval Hribarjevega.

Peter ni prezrl Boštjanovih pogledov. Zaskrbelo ga je, če ni morebiti Tkalec uganil njegovih misli in ga bo skušal prehiteti. Da Boštjan rad pogleda za divjačino, je Peter dobro vedel, da bi se pa potegoval za službo poklicnega lovca, pa ni mogel nič kaj prav verjeti. „Saj ni več mlad in tudi treba mu ni! Pa če se bo poganjal? Naj se! Za žive in mrtve se pa za Bitenčevo mesto tudi ne bom pulil. Saj navsezadnje res ni brez nevarnosti biti zaprisežen lovec.“

Utihnile so orgle in minila je maša. Župnik in organist sta odpela pred krsto latinske molitve.

Spet so pristopili lovci in prijeli za nosilnice. Žena in otroci so znova presunljivo zajokali. Ženske so si kar vse z njimi vred brisale

solze. Moški so jih le težko zadrževali.

„Za mano bi nihče ne jokal,“ se je domislil Peter, vstal iz klopi in se uvrstil v sprevod. Zaželel si je, da bi bil sirotam brat. Bi jim že kako pomagal, čeprav ni imel sam nič drugega kakor zdravje in moč.

Dokaj ljudi je prišlo za pogrebom. Skoraj pod vsakim dežnikom sta stala po dva. Niso jih mogli vsi razpeti. Bi bilo na ozkem pasu pokopališča v sencih za cerkvi premalo prostora za vse.

K Petru je pristopil pod streho Tkalec. Pokimala sta si na rahlo z glavama, čeprav sta se oba dobro zavedala, da sta se bila med mašo v cerkvi pogledovala in zalezovala drug drugega vsak s svojo potuhnjeno mislijo. Pa Peter sedaj ni utegnil razmišljati o službi in kruhu; je bil ves pri pogrebu.

Lovci so mrtvega Bitenca spuščali v jamo in Peter je kljub zvonjenju razločil duhovnikove besede: „Vzemi, zemlja, kar je tvoje-ga!“

Na krsto so padle tri lopatice prsti. Peter pa je slišal župnika prositi: „Obudi ga, Gospod, poslednji dan!“

Lovci so prijeli za lopate. V jamo se je zakotalila v bel prtici zavezana mrtvaška glava Matevževega očeta. Z njo vred pa je zagrmelo na rakev kamenje in težke lopate razmočene prsti. Zvonove in bobne nje pa je prevpil jok, tako poln bolečine, da je paral duše: „Aata, aaata, naš ata!“

Peter kljub Tkalcu, ki je stal poleg njega in za katerega je dobro vedel, da ga opazuje, ni mogel več premagati solz. Robca pa ni maral vzeti iz žepa. Pridvignil je samo klobuk k obrazu in si kar z dlanjo obrisal oči.

Boštjan Tkalec je ostro opazoval Petra. „Nak,“ se je bil trdno preveril, „Hribarjev je imel pri Bitenčevi smrti prav toliko opraviti kakor jaz, ki nisem imel nič, ali pa še manj. Najbrž je bil ob nesreči dlje od Matevža kakor jaz.“ Boštjana je bilo samega pred sabo sram. Le kako je mogel tako grdo sumničiti Petra, dobrega in poštenega fanta? Ozrl se je naokrog, ka-

kor bi ga bilo zaskrbelo, če ni morda kdo pregledal njegovih misli.

Sivo oblečeni lovci so zasuli jamo do roba.

Črni mrtvaški križ je odšel v cerkev, obmolknili so zvonovi in polegel se je jok.

„Kyrie eleison, Christe eleison!“ sta vzmenjaje se župnik in organist spet povzela latinske molitve, dokler ni duhovnik pozval pogrebcev v razumljivem domačem jeziku: „Molimo!“ In je sam nadaljeval slovensko: „O Bog, po čigar usmiljenju duše vernih počivajo, daj svojim služabnikom in služabnicam, kateri v Kristusu počivajo, milostljivo odpuščanje grehov, da od vseh pregreh odvezani s teboj se brez konca veselijo zamorejoi!“

Menda ga ni bilo med pogrebci, ki bi sodil, da Matevž Bitenc ne bo deležen nebeškega veselja, pa čeprav je umrl nagle in neprevide smrti.

Med očenašem za rajnega je Škantarjev Tomaž odpeljal lovce, ki so bili prinesli puške s sabo, izven pokopališča. Razpostavili so se zunaj zidu na vse štiri vogle, Tomaž sam pa je ostal pri vhodu, skozi katerega so bili pred mašo nosili mrtvega tovariša. Pripravil je puško za strel in čakal, kdaj pokropi gospod grob in pogrebce.

Ljudje so sprejeli blagoslov in se pokrižali, Tomaž pa je namesto križa dvignil puško. Dva zaporedna strela sta zamoklo zagrmela v de-

ževen dan in zateglo odjeknila od Studorske skale. Ženske so se prestrašene zdrznile in se vse hkrati obrnile z obrazi proti izhodu. Pa že so pokali strelji vse naokrog. Grom in odmev sta napolnila vso Zgornjo dolino od Studora do Jereke. Poki niso bili rezki kakor na lovih. Strelji so bili prazni. Puške so se oglašale hrupavo, kakor bi tudi iz njih bruhala pridušena žalost. Oblak po smodniku zaudarjajočega dima je ovil cerkev svetega Martina. Veter ga je vrgel nad dokaj niže ležečo vas, ga pritisnil nizko nad lesene strehe in pognal nazadnje v ozko so-tesko Ribnice.

„Mirno bo ležal Matevž, mirno,“ je pokazal stari Preželj za dimom Petru in Tkalcu, ki sta hodila že vsak pod svojim dežnikom. „Dobro so mu prijatelji preplašili in prepodili divjačino od groba.“

„Res! Postovko sem videl zleteti iz lin in vrabci so zvrščali izpod nastreška,“ je Boštjan na rahlo dregnil s komolcem Petra.

„Nič se mi ne posmehuj!“ je branil oča svoj prav. „Oba veva po svoje. Mladi tako nič več ne verjamete. Res je pa le!“ Preželj je svareče dvignil kazalec: „Vsa divjad, kar je je lovec po nepotrebnem ustrelil, hodi strašiti na

Črni vrh nad Idrijo, mirno letovišče in smučarsko središče.

*Kje drugje
naj bo to
kot na
Planici?*

njegov grob, če je ob pogrebu tovariši s strelji ne zastraše."

"Saj živali nimajo duše!" je ugovarjal Peter.

"Kako da ne? Že s prižnice sem slišal govoriti o živalski duši! Seveda! Precej drugačna je kakor pa človekova."

"Prašičevo, postavim, marsikje kupijo in iz nje klobase naredé," je podražil Tkalec.

"Le norčuj se! Dostikrat so na grobovih lovcev v snegu presledili že srnjake in gamse," je hotel biti oča kar hud.

"Duše vendar nimajo nog!" je pripomnil Peter.

Boštjan pa je razložil: "Ljudje so lahko verni in ne ločijo sledu. Kakšni jarcí ali kože so zašle na blagoslovljen svet objedat sveže vence na grobu."

Preželjnov oča je pomislil: "Tudi mogoče. Vedeli so pa ljudje le prav. Grdó je in po svoje greh, ubijati žival kar od kraja. Pod strelom, ki hoče samo moriti, je padel namesto divjačine že marsikakšen človek. In bodo še. Saj ljudje se do konca dni ne bodo spametovali."

Oba, Tkalec in Peter, sta morala pritrditi očevi modrosti.

Dospeli so na most. Vsa umaza-

na je hrumela naraščajoča Ribnica čez težke skale, ki so ji bravnile, da ni mogla trgati struge in bregov in izpodkopati mostu. Oča je zavil v strmino proti domu. Tkalec in Hribarjev pa sta stopila v krčmo, kamor jih je bilo pred njima že dokaj odšlo.

Vso dolgo mizo so bili na tesno zasedli lovci. Najbolj viden med njimi je bil čakati cesarski gozdar Vencelj, za katerega marsikdo niti ni vedel, kako se piše, ko ga je vse klicalo samo po imenu. Kadil je srednje dolgo porcelanasto pipo, ki mu pa niti do konca na pol posivele goste brade ni segla. Slovel je za najbolj izvedenega lovca v Bohinju. Kar je on nasvetoval gosposkim zakupnikom lova, je kar vselej obveljalo. Ne samo lovci, vsa hiša je lovila njegovo, danes čudno mirno in resno besedo. Nikomur niti na misel ni hodilo, da bi ga motil. Še zgovorna Mina, za svoja leta precej obilna, kakor pač krčmarici pristojni, je le šepetaje povpraševala, s čim naj komu postreže.

Peter in Boštjan sta ostala pri mizi za vrati in z drugimi vred prisluhnila Venceljnu. Hvalil je rajnega Bitenca, da je bilo nekaterim nastavljenim, manj vestnim lovcem

kar nerodno. Da je Matevž, je pravil Vencelj, za svojo divjačino bolje vedel kakor marsikateri ovčar ali kozar za svoj trop. Pa drobnica nosi zvonec, gamsi in srnjaki jih pa ne! Težko bo dobiti njemu podobnega.

Lovci so pričeli stikati glave. Dva, trije so vedeli že nasvetovati, pa Vencelj je vselej odmajal z glavó in pozibali sta se mu na prsih porcelanka in brada.

Tkalec je vstal in stopil k dolgi mizi naravnost pred Venceljna.

"Za predobrega sem ga imel. Nič ga ni sram. Sam se gre ponujat," je sodil Peter.

Boštjan je pa glasno spregovoril: "Gospod Vencelj! Jaz vem za pravega."

"Kdo bi bil?"

"Med nami sedi."

"Koga misliš? Povej, Boštjan!"

"Hribarjev Peter."

Dokaj parov oči je obstalo na Petru, ki je bil v zadregi kakor že davno ne. Kar zardel je. Sram ga je bilo pred samim seboj, ko je tako napačno sodil Tkalca. Pa ni utegnul razmišljati. Že je stal pred Venceljnom.

"Ták ti bi rad pristopil v našo lovsko tovarišino?"

"Nič bi se ne branil!"

Da je bil četovodja in da se je pri vojakih nemščine naučil, so drugi hiteli dopovedovati Venceljnu.

"Zdi se mi, da boš res pravi," je razsodil gozdar in povabil Petra, naj ga spremlja proti Bistrici, da se pogovorita.

Boštjan Tkalec je bil pa zares vesel. Občutil je, kakor da je popravil grdo krivico. O Petrovi nedolžnosti je bil trdno preverjen.

Veter je razpodil dež. Lovci so se razšli. Bi se ne spodobilo na pogrebni dan tovariša posedati v gostilni.

Hribarjev Peter je spremljal Venceljna do Savskega mostu. Dogovorila sta se do konca.

Vračal se je čez Senožeti. Sonce je obsevalo od dežja osveženo mlado zelenje. Še nikoli se mu ni zdel Bohinj tako lep. Kako bi bil pogrešil, če bi bil ostal zunaj v svetu!
(Se bo nadaljevalo)

mogoče se boste pa le malo nasmehnili . . .

V restavraciji.

„Le kako morejo biti tri jajca na oko dražja od treh mešanih jajc?“

„Veste, zato, ker tista na oko lahko preštejete.“

„Kaj piješ?“

„Konjak. Iz obupa.“

„Kaj se je pa zgodilo?“

„Podražil se je.“

Med otroki.

„Mi imamo pa mucol!“

„Mi tudi!“

„Mi imamo pa psa!“

„Mi tudi!“

„Mi imamo pa papigo!“

„Mi tudi!“

„Mi imamo pa mene!“

„?!?“

Čarovnik je spremenil svojo tajnico v kanarčka. Po predstavi ga gre Škot vprašati, ali bi lahko isto storil z njegovo ženo.

„Kaj se je hočete znebiti?“

„Tudi to!“ je odgovoril Škot,

„Predvsem pa zato, ker že deset let obljubljam sinu kanarčka.“

Učiteljica pokliče sedemletno učenko, ki se je prej pisala Poznič, ki se pa zdaj, ko ji je oče umrl in se je mati ponovno poročila, piše Petrič.

„Poznič!“

Učenka se ne oglasi.

„Poznič! Kaj sediš na ušesih?“

„Jaz se ne pišem več tako, ampak Petrič, ker smo se spet poročili.“

„Na koga je pa sinoči tvoja žena tako kričala?“

„Na psa.“

„Saj se mi je zdelo, ker mu je rekla, da mu bo drugič vzela ključe, če se bo spet tako nakuhan vrnil domov.“

Nekdo ustavi neznanega pešca sredi Ljubljane in ga vpraša: „Ali ste vi Janez Petrič iz Kranja?“

„Ne, nisem,“ mu ta odgovori.

„Se mi je zdelo, da niste,“ ugotovi prvi, „ker mu niste čisto nič podobni.“

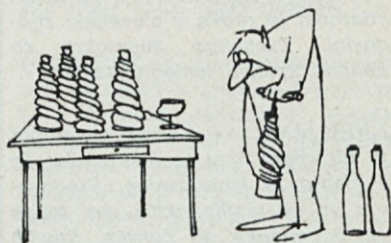
Predelavec delavcu: „Zakaj neseš ti vselej samo po eno desko, ko jih nese Tone po tri?“

„Ker je on tako len, da se mu ne ljubi trikrat hoditi.“

Ob treh zjutraj zvoni nekdo pri stanovanjskih vratih. Gospodar nevoljen vstane in gre gledat, kdo je.

„Ali ste vi objavili oglas v časopisu, da prodajate klavir?“ vpraša neznanec pri vratih.

„Jaz, ja!“ odgovori jezno

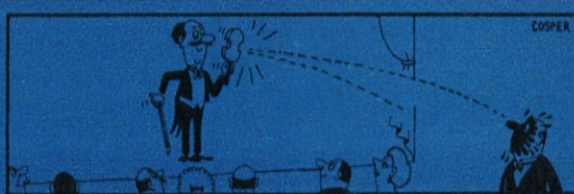
gospodar. „Ali se vam pa ne zdi, da je to le malo čudna ura, da se prihajate sedaj zanimat za moj klavir?“

„Ja, res, a jaz se ne prihajam zanimat zanj,“ pojasni neznanec. „Prišel sem samo povedat, da ga jaz ne mislim kupiti.“

Znani igralec je srečal prijatelja. Ko sta se že pol ure pogovarjala, je rekel igralec: „Zdaj pa nehajva govoriti o meni! Govoriva malo o tebi! Kako se ti je zdel moj zadnji film?“

Mlada mamica se nežno sklanja nad svojim otročičkom in mu mrmra: „Sedaj zaspil, moj zlatek! Če boš česa potreboval, pokliči mamico in takoj bo očka tukaj!“

„Ne, ne,“ je dopovedoval znanec znanцу, „v hiši moraš biti in ostati ti gospodar. Meni se je to v moji hiši posrečilo. Da bi ti videl, kakšen cirkus sem vedno ženi pripravil, če mi ni segrela dovolj vode za pomivnice posode!“

škega inštituta do danes je minilo štirinajst let. Po letu 1965, ko je postala gradnja negotova, so razna podjetja in posamezniki darovali nad 20 milijonov din. Taka solidarnost je redka v slovenski zgodovini. Lanskega decembra so končno položili temeljni kamen.

LJUBLJANA. — Konec novembra je bil redni letni teološki tečaj za študente in izobražence. Predavanja so se vrstila skozi dva tedna od ponedeljka do četrta. Število obiskovalcev, ki so večer za večerom napolnjevali predavalnico na teološki fakulteti, je posekalo vse dosedanje obiske in dokazalo veliko zanimanje naših ljudi za sodobna teološka vprašanja.

LJUBLJANA. — Gospodarsko razstavišče praznuje letos 20-letnico obstoja. Pridobilo si je mednarodni ugled. Mednarodni lesni sejem in salon pohištva, mednarodna razstava sodobne elektronike in mednarodni vinski sejem segajo v sam vrh tovrstnih sejmov v Evropi. Dolej je bilo 156 sejmov in razstav.

LJUBLJANA. — Lani so v Sloveniji v prvih devetih mesecih dokončali 4723 novih stanovanj. Tega niso uspeli v preteklih štirih letih. 91 odstotkov teh stanovanj je zgrajenih za prodajo. Po krajih, kjer so ta stanovanja zidali, so jih največ napravili v Mariboru, Ljubljani, Celju, Kranju, Kopru, Novem mestu, Velenju, Jesenicah, Novi Gorici in drugod.

LJUBLJANA. — V začetku decembra so na Gospodarskem razstavišču odprli sejem smučarske opreme. Obiskovalci so si mogli ogledati tako domačo kot tujo, novo in rabljeno zimsko športno opremo, se seznaniti z letošnjimi zimskimi izletni in počitnicami turističnih podjetij in si ogledati vrsto filmov s področja zimskih športov.

LJUBLJANA. — Sladkor in olje sta se v začetku decembra ponovno podražila. Cena sladkorja je v vsej državi narasla s prejšnjih 6,75 na

Točno en mesec po svojih zapiskih v dnevniku je Boris Pahor lahko bral, kakšen uspeh je imelo posredovanje *PEN Kluba* v prid Draga Jančarja. Ljubljansko *Delo* je objavilo to novico: „Okrožno sodišče v Mariboru je obsodilo novinarja Večera Draga Jančarja zaradi kaznivega dejanja propagande po členu 118/3 na eno leto strogega zapore. Spoznalo ga je za krivega, ker je januarja letos prinesel iz Avstrije v Jugoslavijo knjigo, za katero je vedel, da pisec v njej lažljivo in naši družbeni ureditvi sovražno opisuje vlogo, ki jo je imela KPS pri organiziranju in vodenju NOB (narodno-osvobodilne borbe, op. ur.), ter ravnanja naših oblasti in partizanov z ujetimi sovražniki med vojno in po osvoboditvi.“ (*Delo*, 7. 11. 74).

Boris Pahor se je mogel prepričati, da je danes svobodna misel v Sloveniji znova še najbolj doma v zaporih.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 3. dec. 1974, str. 2.

iz tujega tiska

Z izrezki iz nepristranskih tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši. Seveda pa odgovarjajo za točnost pisanja časopisi oziroma njih poročevalci.

Op. ured.

ŽIVČNOST V JUGOSLAVIJI

Jugoslovanska policija še vedno računa s terorističnimi napadi desničarsko skrajnih ustaških emigrantov. Železniške postaje, vladna in partijska poslopja, letališča, vlaki in stanovanja pomembnih politikov so zastražena.

Iz krogov varnostnih organov je čuti, da se je baje v zadnjih tednih pritihotapilo v Jugoslavijo 44 pristašev desničarsko skrajnih skupin. Dva težko oborožena ustaša so v začetku novembra zasledili južno od Reke v pogorju Velebita in ju ustrelili. Dva druga in nad 20 pomagačev naj bi medtem prišli v zagrebškem prostoru. Krožijo govorice, da sta bila pred kratkim „likvidirana“ dva terorista na gozdnem področju Košutnjaka pri Beogradu.

Jugoslovanski politiki so pojav desničarsko skrajnih elementov posredno potrdili

Bakarić je v nekem razgovoru omenjal „obnovljeno teroristično dejavnost“ in „nekaj skupin“.

Tito je prav tako v obeh govorih, v Kumrovcu in Krškem, večkrat omenil dejavnost „sovražnih sil“ znotraj in zunaj države, katerih dolgoročni cilj je, pokopati Jugoslavijo kot blokovno nevezano deželo samoupravnega socializma.

Pred enim tednom je notranji minister Herljević opozoril na „sovražne“ sile znotraj in zunaj dežele, ki „izpodkopavajo temeljne vrednote jugoslovanske družbe“. Sedanje razmere naj bi terjale pri varnostnih organih boljše opremo in učinkovitejše delo.

Süddeutsche Zeitung, München, 3. dec. 1974.

ZBLIŽANJE MED JUGOSLAVIJO IN SEVERNO AMERIKO

Ob bliskovitem obisku ameriškega zunanjega ministra Kissingerja v Beogradu je postalo jasno, da je Jugoslaviji mnogo na tem, da se zboljšajo odnosi do Združenih držav.

Kljub vsem nasprotnim trditvam je bila izročitev načrta za atomsko elektrarno Krško leta 1973 ameriškemu podjetju vsekakor „politična“ in je veljala kot „signal“.

Od zadnje vojne na Bližnjem vzhodu so v Beogradu opazili, da neuklonljiva, čisto ideološko utemeljena protizraelska politika spreminja Jugoslavijo v malodane predbojišče za sovjetski vdor k Sredozemskemu morju, ne da bi se zato jugoslovanski vpliv zvišal ali da bi uživala Jugoslavija pri Arabcih gospodarske prednosti.

Najprej se je dal Tito prepričati, da Amerika res nima namena spremeniti Ciper v „letalonosilko za NATO“ in da je Kissingerjev obisk na Bližnjem vzhodu nesebičen in resnicoljuben.

Še važnejše pa naj bi bilo razočaranje jugoslovanskega vodstva nad političnim razvojem v prostoru Sredozemskega morja. Vpliv Jugoslavije na dogodke na tem zanj živiljenjsko važnem področju je kljub vsem naporom danes manjše kot kdaj koli prej. Takó skrbno zgrajeno vozilo „neblokovne družbe“ in jugoslovanske vodstvene vloge v njem je zavoženo, odkar so se najvažnejši bratski narodi, Arabci, strnjeno postavili proti neblokovnim koristim. Ta za beograjsko vodstvo iz notranjepolitičnih razlogov tako draga in visoko plačevana zgradba blokovne nevezanosti se je kljub svojemu bleščečemu pročelju izkazala za neprimerno. Kolikor bolj je postajal razvoj kritičen, toliko bolj je bilo treba v Beogradu gledati, da so postajale odločilni dejavniki velesile in da je prišla „miroljubna“ pobuda iz „imperialističnega“ Washingtona, ne pa iz Moskve.

Sovjetski zračni most prek Jugoslavije v vojni Jom-Kippur je jugoslovanskemu vodstvu spet pokazal škodo, ki prihaja iz ideološko osnovane zunanje politike. Pokazalo se je, da ima Romunija, članica Varšavskega pakta, več pravice do soodločanja kot Jugoslavija.

Kot priznanje tega stanja, pa tudi kot javni izraz volje temu uiti, je treba vrednotiti Titovo hvalo in priznanje možnosti Kissingerjeve mirovne vloge na Bližnjem vzhodu. V bodočnosti bo torej ameriško-jugoslovanski razgovor spet tekel.

Da je nujno moralo priti do zblizanja, izvira ne nazadnje iz razočaranja nad Sovjetsko zvezo.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 11. nov. 1974

POGUMNI MOŽ V BEOGRADU

Milovan Djilas ne more objaviti v Beogradu nobene vrstice, v tujino pa ne sme že nekaj let več potovati. Tajna policija mu je stalno za petami. Iz neke nalašč za to pripravljene podstrešne sobe na drugi strani ceste stalno „varnostni organi“ opazujejo nekoliko zapuščeno stanovanjsko hišo v Palmotičevi ulici sredi Beograda, kjer Djilas stanuje. To je stanovanje njegove žene Štefanije. Sploh bi mu šlo slabo, ko bi ne imel te žene, ki je vsega skupaj dvanaest let čakala, da se jo končno na Silvestrovo 1966 stekel čas zapore njenemu možu.

Vendar ga policija ne le opazuje. Sem in tja ga tudi posvari, če je npr. kaj nevšečnega objavil v tujini, čeprav mu je že pred dvema letoma potekla prepoved objavljanja.

In vendar je Djilas te dni spet napadel oblast. Protestiral je proti zatiranju — ne proti zatiranju sebe, marveč proti zatiranju, pod katerim trpi Mihajlo Mihajlov, štiridesetletni literarni znanstvenik in časnikar, ki že deset let tiči v preganjalni mašineriji jugoslovanskega socializma in ne najde ven.

Živiljenjski poti obeh redko zadeneta druga ob drugo. Odkar je jugoslovansko kazensko sodstvo umaknilo svojo težko roko od Djilasa, je Mihajlov njen stalni predmet. Djilas se ni še četr leta nahajal v omejeni svobodi, ko je že stal Mihajlov v Beogradu pred sodiščem.

Oblasti ne bodo štele Djilasu njegovega poziva za Mihajlova v dobro. A ta neustrašeni mož ima že večje preskušnje svojega poguma za seboj. Največji dve ležita daleč zadaj: ob koncu leta 1953, ko je bil še v partijskih službah in nosil državne naslove, je v več časopisnih člankih odrekel partiji, da bi bila pooblaščen predstavljati delavski razred in narod; obenem je razkril moralo nove komunistične gornje plasti. Posledica je bila, da je padel.

Sredi petdesetih let je v knjigi „Novi razred“, ki je mogla iziti samó

(Dalje na str. 38)

11,70 din za kilogram, z razlikami v ceni od 0,10 do 0,30 dinarjev zaradi razlik v maržah, ki so v pristojnosti republik. Poprečna cena jedilnega olja se je povečala s prejšnjih 11,46 na 15,16 dinarjev. Svinjska mast velja 12,90 dinarjev.

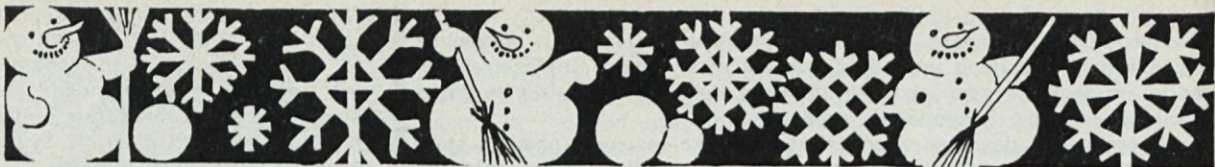
LJUTOMER. — Lani konec novembra so odprli v Ljutomeru nov hotel z imenom „Jeruzalem“, B-kategorije. Novi hotel ima 80 ležišč. Področje Ljutomera, Banovec in Jeruzalema ni brez turističnih možnosti. Hotel je veljal 17 milijonov dinarjev. Hotel bo dobil še štiritestno avtomatično kegljišče.

MARIBOR. — V mariborski občini je od skupnega števila zaposlenih skoraj polovica žensk. Mesto Maribor je visoko na republiškem vrhu po odstotku otrok, ki so zajeti v redno varstvo po otroških vrtcih. V letošnjem letu nameravajo pripraviti v vrtcih prostor še novim 500 otrokom.

MIREN. — Tovarna čevljev „Ciciban“ iz Mirna pri Gorici sodi med podjetja, ki so na Goriškem doživela v zadnjih letih največji razmah. V zadnjih petih letih so namreč v podjetju podeseterili proizvodnjo. Število zaposlenih so dvignili od 280 na 680 ljudi. Odprli so dva nova obrata — v Kalu nad Kanalom ter v Cerovem v Brdih. Oba zaposlujeta skupaj 150 delavcev. Zdaj snujejo nov obrat tudi na Ligu.

NOVA GORICA. — Na območju ajdovske, idrijske, novogoriške, in tolminske občine ima kar 65.230 občanov hranišne knjižice pri Ljubljanski banki. Na njih so imele naloženih konec oktobra lani okoli 393 milijonov dinarjev. V primerjavi z letom 1973 so se povečale hranišne vloge skoraj na petino. Tudi osebne dohodke plačujejo na hranišne knjižice. V zadnjem času močno dvigajo tudi kredite.

POLJČANE. — Konec lanskega leta so zaključili zemeljska dela pri okoli 400 metrov dolgi progi za prvo smučarsko vlečnico pri planinskem domu na Boču. Višinska (Dalje na 38. strani)

SNEŽENI MOŽ

Nekoč je bil sneženi mož. Lepega jutra je stal pred vrati neke hiše in je hotel noter.

Mati je poklicala Petra in Polonico iz postelje in jima rekla: „Brž se oblecite in poglejta, kdo nas hoče obiskati!“

Peter in Polonica nista čakala, da bi se oblekla. Pogledala sta skozi okno. Sneženi mož se jima je smejal v obraz. Imel je rdeč nos iz korenja in vesele črne oči. Na glavi je nosil star lonec, pod roko pa ročaj od metle.

Kako hitro sta se otroka oblekla! Plesala sta okoli sneženega moža, kepala njegov klobuk in pela:

*„Ubogi ti sneženi mož,
kako se s kolom branil boš?“
Iz sosednje hiše je pritekel
črni psiček. Močno se je pre-*

erich kästner

emil in dedektivi

„Tako,“ je rekla gospa Tischbein, „in zdaj odnesi vrč s toplo vodo za menoj!“ Sama je vzela drug vrč in mali modri lonec s tekočim kamiličnim milom in odstopicljala iz kuhinje v sobo. Emil je pograbil svoj vrč in stekel za mamo.

V sobi je sedela neka ženska in držala glavo sklonjeno nad beli umivalnik. Frizuro je imela razpuščeno in ji je visela z glave kakor poldruga kila volne.

Emilova mama je zliha kamilično milo v plave lase in začela umivati tujo glavo, da se je vse penilo.

„Ni prevroče?“ je vprašala.

„Ne, kar gre,“ je odgovorila glava.

„Ah, saj to je gospa pekovka Wirthova! Dober dan!“ je rekel Emil in porinil svoj vrč pod umivalno mizo.

„Tebi je pa res lepo, Emil! V Berlin se pelješ, kakor slišim,“ se je oglasila glava. In zvenelo je tako, kakor da bi govoril človek, ki so ga potopili v stolčeno smetano.

„Sprva se mu sicer nič kaj ni dalo,“ je dejala mama in drgnila pekovko. „Ampak le čemu naj bi fant počitnice zabil tule? Berlina sploh še ne pozna. In moja sestra Marta naju je že zmeraj hotela ob priložnosti povabiti. Njen mož zasluži kar spodobno. Na pošti dela. V enem od notranjih oddelkov. Jaz se seveda ne morem peljati z njim. Pred prazniki je mnogo dela. No, saj je dovolj velik in bo pač moral

medpotoma dobro paziti. Poleg tega ga bo na postaji na Friderikovi ulici pričakala moja mama. Dobila se bosta pri cvetličarskem kiosku.“

„Berlin mu bo gotovo všeč. To je nekaj za otroke!“

„No, zdaj se pa le brž pripravil!“ je začela priganjati mama. „Pražnjo obleko sem ti položila v spalnici na posteljo. Obleci jo, da bova potem lahko takoj jedla, ko bom sfrizirala gospo Wirthovo.“

Za kosilo so bili makaroni z gnjatjo in nastrganim parmezanom-vim sirom. Emil je tlačil vase kakor mlatič.

„In takoj mi napiši dopisnico! Pripravila sem ti jo. V kovčku je, takoj na vrhu.“

„Se bo zgodilo,“ je rekel Emil in si s kolena, kolikor je mogel neopazno, frknil makaron. Mama na srečo ni nič opazila.

„Vse lepo pozdravi v mojem imenu! In bodi zelo pazljiv! V Berlinu je vse drugače kakor pri nas v Neustadtu. In v nedeljo boš šel s stricem Robertom v muzej cesarja Friderika. In spodobno se obnašaj, da ne bodo rekli, češ, mi tu sploh ne vemo, kaj se spodobi!“

„Dam ti véliko častno besedo,“ je rekel Emil.

Mati je vzela iz omare pločevinasto skrinjico in vzela iz nje tri bankovce. „Ná, Emil! Tu je sto štirideset mark. Sto dvajset mark boš dal babici in ji rekel, naj ne bo huda, ker ji prejšnjikrat nisem nič poslala. Reci ji, da mi je takrat pretrda predla! In da ji zato prinašaš tokrat kar sam! In več kakor sicer! In poljubi jo! Si razumel? Dvajset mark, ki še ostanejo, obdrži ti! S tem si kupi vozni listek, ko se boš peljal domov! To bo približno deset mark. Natanko ne vem. In z ostankom si plačaj, kadar boste šli z doma, kar boš pojedel in popil! Ja, In tule je kuverta od pisma tete Marte. Sem

noter bom vtaknila denar. Le glej, da boš dobro pazil in ga ne izgubil! Kam ga boš del?"

Vtaknila je tri bankovce v pisemsko ovojnico, ki je bila prerezana ob strani, jo na sredi prepognila in jo izročila Emilu.

Ta je sprva nekaj časa preudarjal. Potem si jo je porinil v desni notranji žep, prav globoko, si še enkrat, da bi bil bolj gotov, potrkal zunaj po modrem suknjiču in prepričano rekel: „Tako, od tod mi že ne bo zlezel ven.“

„In ne pravi nikomur v oddelku, da imaš toliko denarja pri sebi!“

„Ampak, mami!“ Emil je bil že kar užaljen. Da njemu pripisuje tako neumnost!

Emil ni imel več očeta. Vendar je njegova mama imela delo, frizirala je v svoji sobi, umivala plavalase glave in rjavolase glave in delala neutrudno, da sta imela

jesti in da sta lahko plačevala račun za plin, premog, najemnino, obleko, knjige in šolnino. Samo včasih je bila bolna in je ležala v postelji. Prišel je zdravnik in ji predpisal zdravila. In Emil je pripravljaj materi vroče obkladke in v kuhinji kahal zanjo in zase. In

ko je spala, je celo obrisal tla v stanovanju z mokro krpo za ribanje, da ji ne bo treba reči: „Moram vstati. Stanovanje je že čisto zanemarjeno.“

„Hopla,“ je vzkliknila mama, „na postajo morava! Ura je že četrta čez eno! In vlak odpelje malo pred drugo!“

„Torej, pojdiva, gospa Tischbeinova!“ je dejal Emil materi, „ampak da boste vedeli — kovček bom nesel sam!“

NAREDIMO SNEŽENEGA MOŽA!

JANKO IN METKA VALITA KEPO.
NANJO POSTAVITA ŠE ENO KEPO.
TRETJA KEPA NA VRHU JE
GLAVA. IZ OGLA NAREDITA USTA
IN OČI, ZA NOS SLUŽI KOREN.

A SNEŽENEMU MOŽU MANJKA
ŠE KLOBUK. BRŽ SKOČI METKA
DOMOV IN PRINESE NAJBOLJŠI
LONEC IZ KUHINJE. TEGA POSA-
DITA SNEŽENEMU MOŽU NA GLA-
VO.

V ROKO MU DASTA METLO, KI
JO JE JANKO NAŠEL V VEŽI.

TO BO MAMA VESELA, KO BO
VIDELA METLO IN LONEC NA
SNEŽENEM MOŽU! KAKO BO NO-
COJ SKUHALA VEČERJO BREZ
LONCA IN KAKO BO PO VEČERJI
POMETLA HIŠO BREZ METLE, JE
DRUGO VPRAŠANJE. A SEDAJ
POZIMI JE GLAVNO TO, DA STO-
JI OB HIŠI POSTAVEN SNEŽENI
MOŽ!

KAJ PA ČE BOSTA OTROKA
BREZ VEČERJE IN ČE JIH BOSTA
DOBILA Z METLO? NIČ HUDEGA,
GLAVNO, DA JE SNEŽENI MOŽ
TAKO IMENITEN!

Ob progi stojé,
molčijo, brné,
kar sosed izvé,
sosedu pové.

(Brzlojavni drogovl)

strašil, ko je zagledal debelega belega moža s palico. Najprej je naredil okrog njega velik ovinek. Ko pa je videl, da se sneženi mož ne zgané, je jel glasno lajati in skakati po njem. Hotel mu je odgrizniti lepi rdeči nos. A sneženi mož se mu je smejal in motal nos še više.

Potem je prišel pekovski vajenec, stopil s kolesa in rekel: „Dobro jutro, gospod Debeluh! Ali bi tudi vi radi sveže zemlje?“

A sneženi mož je gledal nepremično in mu ni odgovoril.

Ob desetih, ko sta bila otroka že v šoli, je prišel mimo mlekar. Postavil je kanglo na tla, se globoko priklonil pred sneženim možem in ga vprašal: „Ali bi hoteli tudi vi liter mleka?“

Sneženi mož si je mislil: „Mleko? Ali še nisem zadosti debel?“ In spet je gledal nepremično in ni odgovoril.

Ko je mati odprla vrata, ji je rekel mlekar: „Tu zunaj je možak, ki svoj nos zelo visoko nosil!“

Mati se je nasmehnila in rekla: „Ja, ta se pred nikomer ne odkrije.“

Tri dni in tri noči je stal sneženi mož pred vrati. Potem se je začel topiti in ponosni sneženi mož je bil vedno manjši. Klobuk se mu je skotalil z glave in, ko mu je sonce posijalo v obraz, je začel jokati.

Naslednje jutro je ležal na hrbtu v blatu in sosedov psiček mu je odgriznil nos.

Otroka sta postala tedaj žalostna, a mati jima je rekla: „Tako se zgodi, če nosi človek nos previsoko. Zakaj pa ni bil malo bolj prijazen?“

razlika vlečnice bo znašala okoli 130 metrov. Obljubljajo, da bodo dela opravljena do zimske sezone 1975/76.

PTUJ. — Komorni moški pevski zbor „Ptuj“ se je v hudi konkurenci uvrstil zelo visoko. Osvojil je srebrno plaketo „Naša pesem '74“. Tako je dokazal, da vsi uspehi prejšnjih let niso bili naključni. Na mednarodnem tekmovanju v Gorici je že leta 1966 in 1972 dosegel drugo in tretje mesto. Zbor name-rava izdati samostojno ploščo s pesmimi, ki so značilne za naše kraje.

RAVNE NA KOROŠKEM. — Začetki železarske industrije segajo na Ravnah že 350 let nazaj. Današnja kvaliteta ravenjskega jekla ima odprta vrata v vse svetovno znane tovarne, ki potrebujejo najkvalitetnejši material. Danes izdelujejo v tovarni izredno pisane izdelke: valjane profile, kovano paličasto jeklo, odkovke, jeklene ulitke, vzmeti, vlečno, luščeno in brušeno jeklo, industrijske nože in razna orodja.

ŠEBRELJE. — Konec lanskega novembra je v Šebreljah na Cerkljanskem prvič zasvetila električna luč. Občani so v ta namen sami prispevali po 140 tisoč din, 7700 ur prostovoljnega dela in 67 kubičnih metrov lesa za drogove. Pred tridesetimi leti je bila vas požgana. Zgorelo je 244 poslopij.

ŠMARCA. — Zadnje dni novembra se je župnija Homec pri Kamniku poslovila od misijonarja Janka Hri-barja. Odletel je na Filipinske otoke in se tako pridružil številnim slovenskim misijonarjem širom po svetu. Janko Hribar se je rodil v Šmarci 25. septembra 1954.

ŠKOFJA LOKA. — V hoteli „Trans-turist“ se je vršil drugi seminar o alkoholizmu. Največ poslušalcev je bilo iz vrst socialnih delavcev, medicinskih sester in zdravnikov. Poleg predavanj o alkoholizmu so slišali tudi nekaj o tabletomaniji in zaslužjenosti cigaretam.

na Zahodu, obračunal s komunistično gosposko v Jugoslaviji in v vsej vzhodni Evropi. To mu je prineslo sedem let zopora.

Svet pozna Milovana Djilasa kot preganjanega. A v partizanih je veljal — pripadal je najožjemu krogu okoli Tita — za posebno brezobzirnega. Milovan Djilas ne tají te svoje preteklosti. A jo je že zdavnaj pustil za seboj. Kar je kdaj zakrivil, je s svojim pogumom in trpljenjem popravil.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 18. nov. 1974.

DJILASOV POZIV ZA MIHAJLOVA

(Ta poziv, ki ga je Djilas objavil v zahodnem tisku, objavljamo v izvlečku.)

Mihajlo Mihajlov je bil 7. oktobra prijet. Bo tudi obsojen: nihče — dobesedno nihče — ni bil v Jugoslaviji nikdar iz političnega razloga prijet in potem ne obsojen. Nevidno prežijo inkvizitorji za vnanjim vide-zom sodišč na svobodno misel in po svojih trenutnih koristih in ideoloških smernicah določajo „krivdo“ in odmerjajo muke ječe.

Mihajlov bo obsojen zaradi tega, ker je leta 1974 v tujem tisku kritiziral ureditev v Sovjetski zvezi in v Jugoslaviji. Mihajlov je to dejansko storil in to ne le leta 1974, marveč že tudi tri leta prej: a niso se 1974 spremenili ne Mihajlov ne jugoslovanski zakoni, spremenil se je ideološki politični tok v Jugoslaviji. Mihajlov je samo to „zakrivil“, da se ni temu „novemu toku“ podvrigel in da se ni dal odvrniti od tega, da bi izrazil svoje misli o položaju v Sovjetski zvezi in v Jugoslaviji.

Mihajla Mihajlova čaka sedaj mnogo let ječe. Dvakrat je bil že obsojen in je — ne da bi mu bil en sam dan odpuščen — preстал tri leta in pol ječe, ker je bila v njem misel o svobodi močnejša kot prilagoditev razmeram in volja do življenja.

Mihajlov je izredno izobražen in nenavadno razumen. Do svojih najglobljih, zadnjih korenin je veren. Ni klerikalen. Je kristjan: v krščanstvu je celó našel osvobojenje od smrtné groze. Njegova predanost svobodi ga vodi k veri in vera mu utrjuje predanost.

A Mihajlov ne gleda ne v veri ne v Cerkvi nove „ideologije“ ali celó nekega novega političnega dejavnika. Iz svojega verskega navdiha je našel k demokratskemu socializmu kot k poti iz birokratičnega despotizma, k potrebnosti osvoboditve posameznika v odprti družbi, namesto zatiranja poedincev in prid „popolni družbi“.

Govori se, da je Mihajlova iznašel in ustvaril „zahodni tisk“ in da je ves prežet od misijonarskega duha. Nekaj je na tem resnice. Kdorkoli v vzhodni Evropi se je dvignil iz ideološke enakomerne sivine, je to dosegel s pomočjo svobodnega „zahodnega“ tiska. Kajti „ljudska“ informacijska sredstva v Vzhodni Evropi so najbolj izrazita, najbolj izključni monopol „osrečujočega“ vrha. A Mihajlov se je sam naredil s svojim pogumnim, navdihnjenim duhom v nespametni, protiučvarjalni resničnosti. In kdo bi mogel v taki resničnosti sploh kaj ustvariti, ko bi ne bil prepričan o svojem poslanstvu, za ceno žrtvovanja samega sebe za neko resnico, ki je višja in resničnejša kot tamkajšnja resničnost?

Le izprijenci in neumneži morejo zahtevati od ljudi, da se vedejo normalno v npravno izprijenem, norem svetu. Mihajlov je demokratični socialist — odkrit in polemičen v mnogih spisih. Je prav tako nasprotnik obnavljanja starega kot prevrata v vzhodnoevropskih deželah: njegova sanja je preoblikovanje in demokratizacija obstoječih družbenih strojev. Mihajlov ni pridigar ne „kapitalizma“ ne „potrošniške družbe“, marveč človekovih pravic in duha. Zanj ni možna bodočnost Rusije in Jugoslavije brez človekovih svoboščin in človekovega dostojanstva.

Mihajlov ni imel niti izbire, da bi ne sledil svoji vesti in svojemu mišljenju: v Jugoslaviji ni dobil nobene zaposlitve, vzeli so mu stanovanje, zaman je iskal potni list, da bi delal na zahodnih univerzah.

Mihajlov je pogumen in prepričan o tem, da bo tudi sedanjo preskušnjo mogel prestatí. Upati je treba, da bo njegov duh ostal jasen. More pa priti tudi drugače.

Ali je res še možno biti veren in ostati ravnodušen do vernega Mihajlova? Ali so molitve kristjanov, v katerih ni nobenega mesta za krščanskega trpina Mihajlova, iskrene? Pogosto se sprašujem: kako demokratična je v resnici demokracija, kako socialen je socializem, ki ga kristoljubje vodi v to, da molči, da Mihajla Mihajlova pozabi. In kdo more imeti samega sebe za svobodnega, pa more svojemu razumu in svojemu jeziku nadeti vezi spričo ječe, v kateri se nahaja Mihajlov?

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 15. nov. 1974.

IZ PASTIRSKEGA PISMA VZHODNONEMŠKIH ŠKOFOV

Prvo temeljno načelo materialističnega svetovnega nazora se glasi: Materija je edina objektivna resničnost. To načelo je trditev, ki je ni mogoče ne danes ne jutri dokazati. Priznavanje k temu svetovnemu nazoru je neke vrste vera. Ta vera — ne pa znanstveno mišljenje — je svojsko nasprotje vere v Boga, stvarnika vseh stvari. Kritično mišljenje stavlja materialistični veri nepremagljive težave, posebno ob zadnjih vprašanjih o prvem vzroku bivanja in smislu življenja.

Nasprotno pa potrjujejo znanstveniki, tudi vprav naravoslovni znanstveniki z vsega sveta, da ne vidijo med izsledki svojih raziskav in krščansko vero nobenega nasprotja.

Neko drugo načelo materialističnega svetovnega nazora se glasi: človek je proizvod svojega dela. Gotovo spada delo k človeku. A ga ne naredi šele za človeka. Tudi le uspešnost ne določa njegove vrednosti. Sveto pismo pravi, da je človek vzeti iz zemlje in določen za delo. A kot božja podoba, kot božji otrok je na poseben način poklican k družbi z Bogom.

Socialistična morala je enostransko izpeljana iz marksističnega razumevanja družbenega razvoja. Kar služi družbi, kar služi graditvi socializma, je dobro. Stalnih vrednot in zakonov ni. Po tem sta etika in morala na razpolago stranki in državi. Kar je z zakoni ukazano ali dovoljeno, tisto mora veljati za pravno dobro. Poedinčeva vest nima v tem mišljenju nobene druge naloge, kot da se polno uvaja v razvoj.

Vest je po učenju Cerkve najbolj skrita sredi in svetišče v človeku. Krščanska vest se ravna po vodstvu Svetega Duha. Ravna se po božjih zapovedih, predvsem po Kristusovi zapovedi ljubezni, ki nikogar od ljubezni ne izključuje in ki prepoveduje sleherni sovraštvo do ljudi. Oblikuje se po zakonih, ki nam jih posreduje iz razodetja Kerkev.

Krščansko oznanilo ne odvraca ljudi od graditve sveta, marveč jih strožje zadaljuje k izpolnjevanju te naloge. Vendar mladi kristjan ne more sodelovati:

— na mestih in pri dejavnostih, pri katerih ga silijo k izstopu iz Cerkve;

— kjer nastajajo posledice, ki ga ločujejo od življenja Cerkve in občestva;

— kjer mora zastopati mnenja, ki so proti veri in proti njegovi vesti;

— kjer zahtevajo dejavnost, ki greši proti ljubezni do bližnjega in vodi v sovraštvo do drugih ljudi.

Upoštevanje teh mej ni lahko. More biti povezano s škodo in tveganjem. Mladi kristjan pa sme biti prepričan, da je njegova zvestoba veri in vesti tudi ob navidezni neučinkovitosti usluga ljudem in družbi.

Cerkev kljub temnim dobam svoje zgodovine ni dekla gospodujočih razredov. V vseh časih so bili sveti možje in žene, tudi otroci in mladi, ki so zastavili svoje življenje za človekovo dostojanstvo proti nesvobodi, stiski, zatiranju, negotovosti, bolezni, vojni, terorju. V našem stoletju je bilo mnogo pričevalcev krščanske vere, ki so med nacističnim režimom umrli v koncentracijskih taboriščih. Ne moremo pustiti, da bi jih kdo blatil kot pripadnike praznovolja ali imperializma.

Vsa krščanska vzgoja hoče omogočiti to edino, za kar končno gre: da hodi mladi kristjan za Kristusom. Ni nobenega zgloda na svetu, nobenega nauka in nobene poti, ki bi mogli biti nadomestilo za hojo za Kristusom. Samo on more reči besede: „Jaz sem pot, resnica in življenje.“

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 27. nov. 1974.

ŠKOFJA LOKA. — V Gorenjski predilnici so praznovali 40-letnico podjetja. Odprli so nov obrat trgalnice sintetičnih kablov in končali obnovo predilnice volne. To podjetje, ki šteje skoraj 850 delovnih moči, sodi v vrh naše tekstilne industrije.

TRBOVLJE. — Prvo mesto na glasbeni reviji v Velenju in Portorožu ter osvovitev prve nagrade s posebnim priznanjem najboljši tuji godbi na lanskem svetovnem tekmovalstvu amaterskih godb na Nižozemskem — to so uspehi, ki jih je dosegla trboveljska delavska godba v letu 1974.

VONARJE. — V jeseni so pričeli z deli za zaježitev Sotle pri Vonnarjih blizu Podčetrčka. Jez bo visok 15 m, za katerim se bo na površino 20 km² nabiralo 8,7 milijona m³ vode. Jezero bo dolgo 6 km, široko pa od 600 do 800 m. Preselili bodo 40 kmetij. S tem bodo preprečili poplavljanje Sotle, omogočena bo velika namakalna mreža in, kar je za ta predel najbolj važno, bodo iz njega zajemali ogromne količine pitne vode.

VRTOJBA. — Tu bodo začeli graditi nov mednarodni mejni prehod. Postal bo stičišče jugoslovanskega in italijanskega cestnega omrežja. Poleg tega bodo gradili velike terminale (končne postaje) za tovarni promet.

VRANJE pri SEVNICI. — Na Ajdovskem gradu potekajo že štiri leta arheološka izkopavanja pod vodstvom Narodnega muzeja v Ljubljani in Münchenskega Inštituta za prazgodovino. Dosedanja odkritja so dala najpomembnejše podatke v Srednji Evropi o pokristjanjevanju ter zatočišču Rimljanov pred Slovani.

ZREČE. — Obnovljena kovačnica v Zrečah naj bi postala največja kovačnica ne le pri nas, ampak tudi v Evropi. Letos bodo skovali 17 tisoč ton odkovkov. Vso to količino napravljenih izdelkov imajo z naročili v glavnem že tudi prodano. Zreška tovarna je tudi največja tovarna orodja v Jugoslaviji.

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1.50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštah kupnih pristojbino za dvoje pisem v tujino.

● **JANKOVIČ**, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● **PREVAJALSKA PISARNA** V MÜNCHNU vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi. Dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● **PREVAJAM** iz slovenščine v nemščino in obratno hitro in poceni. Sodni prevajalec **Monika ZIBELNIK**, 8 München 50, Franz-Albert-Str. 12, BR Deutschland. Tel. 089 - 812 30 59 (vsak večer in ob koncu tedna).

● Slovensko-hrvaški sodnijsko opolnomočeni **PREVAJALEC Martin SAPOTNIK**, 413 Moers-Meerbeck, Luisenstraße 23, Niederrhein, BR Deutschland, prevaja hitro in poceni vse dokumente in prošnje. Pišite mu in dodajte denar za odgovor! Računa po dolžini dokumentov.

● **FANT**, Ljubljčan, star 25 let, visok 170 cm, zaposlen v Nemčiji, želi spoznati mirno dekle zaradi ženitve.

Naslov vam posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete v pismu dve znamki za pismo v tujino. (Št. 1).

● **PRODAM** enodružinsko **HIŠO** v Ribnici na Dolenjskem, takoj vseljivo ali pa po dogovoru. Vprašati na naslov: **Anica Novak**, 7410 Reutlingen, Tübinger Str. 11, BR Deutschland.

● **PRODAM** v centru Ptuja starejšo **HIŠO** z gospodarskim poslopjem in velikim dvoriščem, primerno za razne obrti. Informacije daje **Ernest Pečnik**, 62250 Ptuj. Združni trg 2, Slovenija, Jugoslavija.

● **PRODAM PARCELO** v Murski Soboti, 980 m², z betoniranimi podkletnimi prostori za dvojčka (18 x 9 m). **Ladislav Seci**, 8 München 2, Karlstr. 54, BR Deutschland. Tel. 59 56 87.

● **SLOVENCEM V PARIZU IN OKOLICI**: Kdor se hoče temeljito naučiti voziti in to pri slovenskem inštruktorju, naj se obrne na **FRANC AUTO ECOLE**, 39 rue de Maubeuge, Paris 9°, tel. 878-95-93, méτρο Cadet ali Poissonnière.

(Nadaljevanje s str. 26)

zaupanje davkarije proti občanu in obratno.

Davčni referenti so pisali odločbe za akontacijo s podmeno, da vsi njeni zavezanci goljufajo. Bili so prepričani, da je davčna prijava tako in tako neresnična, in so potem po svoje pomnožili prijavljeni dohodek s primernim faktorjem, odvisno od tega, koliko denarja je občina ravno potrebovala.

Občan obrtnik pa si je tudi rekel: če prijavim vse po pravici, mi ne bo ostalo niti za davke! In je svoj dejanski dohodek zmanjšal za toliko, kolikor se mu je zdelo primerno, da bo odmerjeni davek še znosel.

Z mirno vestjo smo si tako dolga leta lagali v oči. Drug drugemu, ne da bi kdo zardel. Nobena statistika ne pove, koliko ljudi smo v tem času naučili goljufati.

Hkrati je bilo vse to tudi nekakšno naravno rešeto poštenih in lumpov: poštene so namreč drug za drugim vračali obrt, češ da ne zmorejo bremen, manj poštene pa so postale še manj poštene še bolj prebrisani ter so vztrajali.

... Potem se je lepega dne z

glasnim rompompomom sesulo...

... Potem smo na vrat na nos ustanovili posebne gasilske brigade — hočem reči, komisije za ugotavljanje premoženja...

In zdaj, po dveh letih, komisije še kar zasedajo in bodo še zasedale. Spomnili smo se zavestnih sil: občani, aktivisti, prosimo, pomagajte! Pomagajte, da napravimo red, da naučimo ljudi spoštovati zakone!

O, kako je zdaj vse težavno! Saj zavestne sile bi, ampak tu je zdaj uradni postopek. V njem omogoča veljavna zakonodaja tudi zavlačenje (to vedo vsi odvetniki), dokler sčasoma ne zbledijo možnosti za preverjanje trditev.

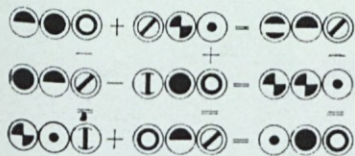
Poleg tega nekateri ne zidajo mogočnih vil in ne kupujejo mercedesov, nekateri nalagajo denar tudi v tujino, tam pa ni naših komisij.

Namesto da spletno nove organizacijske oblike, bi bilo nemara bolj modro, če bi naredili tako, da v strokovnih družbah ne bi bilo več vrzeli?! Sicer bomo vedno ostali le gasilska brigada, ki bo s svojimi elitnimi oddelki neprestano dirjala od ene skrajnosti do druge.

Vaš Milan Maver

kdo?, kdaj?, kje?...

RAČUNSKI PROBLEM

Ta računski problem je zanimiv zato, ker ima dve možni rešitvi. Seveda odgovarja pri vsaki od obeh rešitev posamezni znak določeni številki.

NOVO KOLO

Vrtnarju Petru je naročil profesor Jan, naj uredi njegov vrt in vilo, ker bo čez nekaj dni prišla tja njegova družina. Zato je delal Peter dva dni kot črna živina. Tretji dan zjutraj, 2. junija, je opazil, da so bili v hiši ponoči tatovi.

Vila je bila majhna, v njej je pa le bilo nekaj dragocenosti, med njimi dve stari sliki in dve orientalski preprogi.

Profesor Jan, ki ga je vrtnar Peter po telefonu o tem obve-

stil, je prosil detektiva Čopa, naj zadevo preišče.

Tat je moral vdreti v hišo pozno zvečer, ker je neki sosjed povedal, da je slonel pri oknu svoje hiše do sončnega zahoda in do tedaj je bilo v vili vse v redu: spomnil se je, da so bile oknice vile zaprte.

Osumljene so bile tri osebe, ki niso imele pravega izgovora: neki divji lovec, neka vdova in njena hčerka.

Divji lovec je trdil, da je bil tisti večer, ko se je tatvina izvršila, pa tudi prejšnji dan, privezan na posteljo zaradi močnega prehlada. Seveda mu ni nihče verjel.

Vdova je povedala: Tisti dan sem šla iz hiše le enkrat za kratek čas, da sem fotografirala svojo hčerko na njenem novem kolesu, ko se je proti deveti zjutraj odpeljala v šolo. V potrdilo, da je to res, je pokazala detektivu fotografijo, ki jo je tedaj naredila.

Njena hčerka je mamine izjave potrdila.

Kdo je bil tat?

MOST

Dva tovornjaka morata peljati čez zasilni most. Na prveni so vreče moke. Šofer znosi iz previdnosti del vreč na drugo stran mostu. Drugi voznik pelje čez most dolg in zelo težak tovornjak, na katerem je naloženo izredno veliko deblo, a čez most vozi brez strahu.

Zakaj je drugi voznik tako miren?

NOGAVICE

Ekspedicija za pomoč je prispejala do nekega eskimskega rodu, ki je tisto leto zelo trpel zaradi zmrzovanja nog. Vodja ekspedicije je Eskimom obljubil, da jim takoj pošlje debele volnene nogavice.

Po izjavi poglavarja je rod štel 150 oseb. Nekaj od njih jih je imelo eno nogo leseno, pol ostalih pa ni potrebovalo nogavic, ker so imeli škornje iz kozuhovine.

Koliko parov nogavic je bilo treba poslati Eskimom?

DVA VALJA

Na mizi stojita dva valja. Med seboj sta si podobna. Prvi je poln vode: te je v njem točno 154 g. Razsežnosti drugega valja so enkrat večje od razsežnosti prvega.

Koliko gramov vode je v drugem valju?

REŠITEV PREJŠNJIH UGANK

DEVET OSUMLJENCEV: Krivec je F. Drugi ne prihajajo v poštev iz sledečih razlogov: A je brez ene roke, zato ni mogoče, da bi imel pri sebi par rokavic; B je plešast, zato bi mu glavnik nič ne koristil; C ima še na glavi klobuk; D ima naočnike; E je oblečen v črno obleko, ki ne bi mogla v temi izstopati; G nima kravate, o kateri je napadeni govoril; H ima v ustih prižgano pičo, medtem ko so našli pri krivcu pičo in izstopalo vžigalic; I ima šal, medtem ko je napadeni povedal, da je napadalca šal iztrgal.

LETALO: Črke treh evropskih glavnih mest, pravilno postavljene, dadó sledeča mesta: DUNAJ, MADRID, PARIZ.

Erscheinungsort: Klagenfurt.

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt.

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S.W. 9. (Tel. 01-735-6655)

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz (Tel. 0 31 24 - 23 59).

Anton Miklavčič, Kappelleng. 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 0 47 62 - 3 34 62).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams, Tirol.

Ivan Tomažič („Korotan“), Albertgasse 48, 1030 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II. 1010 Wien I (za cerkviyo Am Hof).

Janez Žagar, Bahnhofstr. 13, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 041/23 39 10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle. (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Méricourt.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Franc Bergant, Via dei Colli 8, 00198 Roma. (Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 - 32 84 10).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 420 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 02 132 - 64 09 76).

Ludvik Rot, 5605 Hochdahl, Kempe nweg 25. (Tel. 0 21 04 - 31 6 55).

Jože Bucik, 5605 Hochdahl, Kempe nweg 25. (Tel. 0 21 04 - 31 6 80).

Dr. Edo Škulj, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 - 61 37 22).

Jože Cimerman, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Feliks Grm, 807 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 34 2 74).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Martin Mlakar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Stefan Vereš, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Tel. 030

785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030 - 784 84 34).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Tel. 01/50 31 32).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065/2-19-55).